Licensed to post with payment at RMS, Hyd

ఉద్భవ

స్త్రీ మరియు పిల్లల సంక్షేమం / స్వేచ్ఛ / హక్కుల మాసపత్రిక

Volume : 19 Issue: 12 March 2026 Pages: 72 Rs.10

రాజస్తాన్‌లోని అజ్మీర్‌లో బాలికలకు హెచ్‌పివి వాక్సినేషన్ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభిస్తున్న ప్రధాని మోదీ

తొలి అంధ మహిళా న్యాయమూర్తిగా తాన్యా

హక్కులు.. న్యాయం.. కార్యాచరణ..

సంస్కరణల రూపశిల్పి హన్సా మెహతా

UDBHAVA

Edited, Printed, Published and owned by **Dr. M. Madhava Vasu** and Printed at Saraswathi Printers, Plot No.1, 1-24-21/4, (24-387), Sri Sai Nagar, Lothukunta, Alwal, Secunderabad - 500 015. Telangana and Published at Plot No.1, 1-24-21/4, (24-387), Sri Sai Nagar, Lothukunta, Alwal, Secunderabad - 500 015, Telangana.
Editor : Dr. M. Madhava Vasu,
RNI No: 87195 (APTEL/2005/14638)
Phone: 040-27960130 - Mobile : +91 9848861801
email: madhavvasumanchiraju@gmail.com

AIMS HUMAN RIGHTS SOCIETY SURVEY

స్త్రీ మరియు పిల్లల సంక్షేమం /
స్వేచ్ఛ / హక్కుల మాసపత్రిక

Regn. No. 87195 (APTEL/2005/14638)

Volume:19 * Issue: 12 * March 2026 * Pages: 72 Rs.10

Founder and Editor in Chief

Dr. M. Madhava Vasu

M.A., M.H.R., M.Phil (JMC),
P.G.H.R., Ph.D., F.D.R.
(Nalsar), B.P.R., DEE.

Advisors:

Sri M. Madhusudhan Reddy
Advocate

Sri P. Balreddy
Advocate

Sri S. Mohan Rao
Journalist

Kakinada Correspondent :
Sri D. Venugopal Rao

Correspondent :
Sri M. Niranjan Kumar Yadav

లోపలి పేజీల్లో...

- *హక్కులు.. న్యాయం.. కార్యాచరణ..* 3
- విజయగాథల వేడుక.. సామర్థ్యాలకు ప్రతీక 6
- సత్వర న్యాయంతోనే పురోగతి 9
- సంస్కరణల రూపశిల్పి హన్సా మెహతా 15
- తొలి అంధ మహిళా న్యాయమూర్తి తాన్యా నాథన్ 22
- ఏపీ హైకోర్టు సీజేగా జస్టిస్ లిసా గిల్ 25
- యాంత్రికంగా కేసులు పెట్టడాన్ని నియంత్రించాలి 30
- గోడలపై పాఠాలు.. రూ.8 కోట్ల అవార్డు 36
- మహిళల భద్రతకు 'షీ సైబర్ ల్యాబ్' 41
- 'పిల్లల అదృశ్యం'పై సుప్రీంకోర్టు సీరియస్ 47
- మహిళలపై శారీరక హింస.. అక్కడ నేరం కాదు 51
- బాలికలకు ఉచితంగా HPV వ్యాక్సినేషన్ 64

UDBHAVA
Edited, Printed, Published and Owned by **Dr. M. Madhava Vasu**
Published at 1-24-21/4, (24-387), Plot No.1, Sri Sai Nagar, Lothukunta, Alwal, Secunderabad - 500 015, Telangana, India. Phone: 040-27960130 - Mobile : +91 9848861801
email: madhavvasumanchiraju@gmail.com

UDBHAVA
Carries proudly the messages of society of all sections of people, especially women and children, downtrodden section of peoples rights and deprivation of any Human Rights to any section of people.

DISCLAIMER
The views, opinions and expressions in various ariticles, NGO and are those of Authors, Human Rights Watch, different news papers and PTI are their respective views and stature of UDBHAVA holds no responsibility.

ACKNOWLEDGEMENT OF THE SOURCE
The National Human Rights Commission news letters, State Human Rights Commission Reports, Mahila Commission reports, Articles of the News Papers, PTI reports, Monthly Magazines, Books and International Human Rights Watch, Andhra Pradesh and Telangana State Governments Schemes for Women and Children.

సంపాదకీయం

సత్వర న్యాయమే మహిళలకు రక్ష

పురుషులతో సమానంగా మహిళలకు హక్కులు జన్మత: సంక్రమిస్తాయని దశాబ్దాలుగా ఘోషిస్తున్నా, సమానత్వం కోసం నేటికీ ఎదురుచూస్తున్న వేళ మరో మహిళా దినోత్సవం రానే వచ్చింది. అవరోధాలను అధిగమించి, వివక్షను దాటుకుని, తన కాళ్లమీద తాను నిలబడేలా సాధికారతను సాధించుకుంటున్న మహిళ ఏయేటికాయేడు సరికొత్త ఇతివృత్తంతో మహిళా దినోత్సవం జరుపుకోవాల్సి వస్తోంది. అన్ని రంగాల్లో ప్రపంచం ముందుకు పరుగులు తీస్తున్నా మహిళల స్థితిగతులు మాత్రం ఇంకా పూర్తిగా మెరుగుపడలేదు. హక్కులు పూర్తిగా అనుభవంలోకి రానివారితో పాటు న్యాయం దక్కనివారు కూడా అంతేవాసిలో ఉండటం నేటి మహిళా దినోత్సవ ప్రత్యేకత. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఈ ధోరణి నేటికీ కొట్టొచ్చినట్టు కనపడుతూనే ఉంది. ఆఫ్ఘనిస్తాన్‌లో గృహహింసను చట్టబద్ధం చేసిన పాలకులు నేటి ఆధునిక సమాజానికి తాజా ఉదాహరణ. గృహహింస, అత్యాచార బాధిత మహిళలు - బాలికలకు న్యాయం అందని ద్రాక్షగా మిగిలిపోతోంది. రాజకీయ, న్యాయ వ్యవస్థల్లో మహిళల ప్రాతినిధ్యం మరింతగా పెరగాల్సిన అవసరం ఉంది. న్యాయం త్వరితగతిన అందని పక్షంలో బాధిత మహిళలు న్యాయం కోసమే తమ జీవితాలను ధారపోయాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. న్యాయం సామాజిక నిబంధనలకు ప్రతిరూపం. ఇది అందరి జీవితాల్లోని అన్ని అంశాలను ఆధారం చేసుకునే ముఖ్యమైన చట్రం. న్యాయం అందించడమంటే మంచి పాలన, శాశ్వత శాంతి, సామాజిక భద్రత, ఐక్యత వంటి ఎన్నో అంశాలు మడిపడివున్నాయి. ప్రపంచవ్యాప్తంగా పురుషులకు సంక్రమిస్తున్న హక్కులలో 64 శాతం మాత్రమే మహిళలకు దక్కుతున్నాయంటే పరిస్థితులు ఏ రీతిన ఉన్నాయో అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఈ రోజుకీ ఏ దేశమూ పూర్తిస్థాయి చట్టపరమైన సమానత్వాన్ని సాధించలేకపోవడం ఈ ఏడాది మహిళా దినోత్సవ ప్రత్యేకత. పటిష్టమైన కార్యాచరణ, చైతన్యం తీసుకువచ్చే కార్యక్రమాలను ముమ్మరం చేయగలిగితే వచ్చే ఏడాది మహిళా దినోత్సవానికైనా కొంత మెరుగయ్యే అవకాశం ఉంది.

హక్కులు.. న్యాయం.. కార్యాచరణ..

ప్రపంచ మహిళకు పట్టం కట్టిన రోజు... పురుషులతో సమానంగా హక్కులు సాధించుకున్న రోజు... అబల కాదు, సబల అని గర్వించే రోజు... సాధికారతకు ఆత్మవిశ్వాసాన్ని చాటుకునే రోజు... మహిళల పండుగకు ప్రపంచాన్నే వేదికగా మార్చుకున్న రోజు.. కానీ ఇప్పటికీ హక్కుల కోసం, సత్వర న్యాయం కోసం, ఎదురుచూస్తున్న రోజు కూడా ఇదే.. ఆ రోజే **మార్చి 8...**

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం 2026 కోసం, ఐక్యరాజ్యసమితి మరియు అనేక అధికారిక ప్రచారాలు ఉపయోగించే ప్రధాన ఇతివృత్తం: “హక్కులు. న్యాయం. కార్యాచరణ - మహిళలు మరియు బాలికల కోసం”. ఇవి కాగితంపై ఉన్న పదాలు మాత్రమే కాదు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న మహిళలు, బాలికలకు ఇంకా పూర్తిగా దక్కని నిత్యావసరాలు. ఈ థీమ్ ప్రతిచోటా మహిళలు తమ హక్కులను నిజంగా ఆస్వాదించగలరని, చట్టం ప్రకారం న్యాయమైన చికిత్స పొందగలరని మరియు వారి దైనందిన జీవితంలో నిజమైన మార్పును చూడగలరని నిర్ధారించుకోవడంపై దృష్టి పెడుతుంది.

“హక్కులు” అంటే పురుషుల మాదిరిగానే స్త్రీలకు చట్టపరమైన రక్షణలు మరియు స్వేచ్ఛలు ఉండాలి.

“న్యాయం” అనేది హింస మరియు వివక్ష నుండి స్త్రీలను రక్షించే న్యాయమైన వ్యవస్థల అవసరాన్ని నొక్కిచెబుతుంది.

“కార్యాచరణ” ప్రభుత్వాలు, సంఘాలు మరియు వ్యక్తులు - సమానత్వాన్ని వాస్తవ రూపంలోకి తీసుకురావడానికి సహాయపడే పెద్ద లేదా చిన్న కార్యక్రమం ఏదైనా చేయాలని పిలుపునిస్తుంది.

21 వ శతాబ్దం రెండవ త్రైమాసికం ప్రారంభిస్తున్న ఈ సమయంలో , ఏ దేశం కూడా పురుషులు మరియు స్త్రీల మధ్య చట్టపరమైన అంతరాలను తొలగించలేదు. ప్రస్తుతం, 2026 నాటికి, ప్రపంచవ్యాప్తంగా పురుషులు కలిగి ఉన్న చట్టపరమైన హక్కులలో మహిళలకు 64 శాతం మాత్రమే ఉన్నాయి. పని, వేతనం, భద్రత, కుటుంబం, ఆస్తి, వ్యాపారం మరియు పదవీ విరమణ వంటి జీవితంలోని ప్రాథమిక రంగాలలో - వ్యవస్థలు క్రమపద్ధతిలో మహిళలను ప్రతికూలంగా మారుస్తున్నాయి. హానికరమైన సామాజిక నిబంధనల నుండి వివక్ష లేని చట్టాల వరకు, మహిళలు మరియు బాలికలు సమాన న్యాయం కోసం స్థిరపడిన అడ్డంకులను - వెనుకబాటుతనాన్ని కూడా ఎదుర్కొంటున్నారు. పురోగతి ప్రస్తుత వేగంతో కొనసాగితే, చట్టపరమైన రక్షణ అంతరాలను మూసివేయడానికి 286 సంవత్సరాలు పడుతుంది. మహిళలకు పనిచేసే న్యాయ వ్యవస్థలు లేకుండా, హక్కులు ఎప్పటికీ దక్కని వాగ్దానాలుగా మారతాయి.

“హక్కులు - న్యాయం - కార్యాచరణ -- ప్రపంచంలోని అందరు మహిళలు మరియు బాలికల కోసం” అనే థీమ్‌తో జరిగే అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం 2026 - సమిష్టి దృఢ సంకల్పాన్ని పెంపొందించుకోవడానికి ఇంతకు మించిన రోజు లేదు. లింగవివక్ష ఎంత లోతుగా పాతుకుపోయినా, రాజకీయాలు ఎంత నిరుత్సాహపరిచినా, వెనక్కి తగ్గడానికి లేదా మన సంకల్పాన్ని వదులుకోకూడదు. అంతకు మించి దీటుగా కలిసికట్టుగా

ముందుకు సాగాలి - మహిళలు మరియు బాలికల హక్కులు మరియు సాధికారత కోసం.

ఈ సంవత్సరం, అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సమాన న్యాయం కోసం నిర్మాణాత్మక అడ్డంకులను తొలగించడానికి చర్య తీసుకోవాలని పిలుపునిచ్చింది. వివక్ష కలిగిన చట్టాలు, బలహీనమైన చట్టపరమైన రక్షణలు మరియు మహిళలు మరియు బాలికల హక్కులను హరించే హానికరమైన పద్ధతులు మరియు సామాజిక నిబంధనలకు ఏమాత్రం వెరవకూడదు. న్యాయ వ్యవస్థలు ఒత్తిడిలో ఉన్న సమయంలో అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం 2026 జరుపుకుంటున్నాము. సంఘర్షణ, అణచివేత మరియు రాజకీయ ఉద్రిక్తతలు చట్ట పాలనను బలహీనపరుస్తున్నాయి. ఫలితంగా - స్త్రీలు మరియు బాలికలు పురుషుల చట్టపరమైన హక్కులలో కేవలం 64 శాతం మాత్రమే కలిగి ఉన్నారు. స్త్రీలను తిరస్కరించడం, నమ్మకపోవడం, తిరిగి బాధితులుగా మార్చడం లేదా చట్టపరమైన మద్దతు లేకుండా చేయడం జరుగుతోంది. సమానత్వం ఎప్పుడూ రాదు. న్యాయం గుడ్డిది కాదు. సర్వే చేయబడిన దాదాపు 70 శాతం దేశాలలో, మహిళలు పురుషుల కంటే న్యాయం పొందటానికి ఎక్కువ అడ్డంకులను ఎదుర్కొంటున్నారు. న్యాయవాదిని నియమించుకోలేని స్థితిలో న్యాయం నిరాకరించబడుతోంది. చట్టపరమైన రుసుములు, రవాణా, పిల్లల సంరక్షణ, కోల్పోయిన వేతనాలు లక్షలాది మంది మహిళలను న్యాయ వ్యవస్థలకు దూరంగా ఉంచుతున్నాయి. క్రియాశీల సంఘర్షణ ప్రాంతాల నుండి 50 కి.మీ.ల దూరంలో నివసిస్తున్న 676 మిలియన్ల మంది మహిళలు మరియు బాలికలకు, న్యాయ వ్యవస్థలు అందుబాటులో లేవు. నేరస్థులు మాత్రం శిక్షార్హత నుండి తప్పించుకుంటున్నారు.

“చట్టం ముందు అందరూ సమానమే మరియు ఎటువంటి వివక్ష లేకుండా చట్టం యొక్క సమాన రక్షణకు అర్హులు.”

సమాన న్యాయం అందుబాటులోకి వస్తే మీ హక్కులు రక్షించబడతాయి. చట్టాలు కేవలం పుస్తకాలపై ఉండవు - అవి అమలు చేయబడతాయి, తద్వారా ప్రజలు సమాన హక్కులు మరియు న్యాయాన్ని అనుభవించగలరు. దీని అర్థం బాలికలకు చట్టబద్ధంగా రక్షించబడిన విద్య మరియు బాల్యవివాహాలను అంతం చేయడం. రాజకీయ మరియు న్యాయ వ్యవస్థలతో సహా సమాజంలో పని చేయడానికి, పాల్గొనడానికి మరియు నాయకత్వం వహించడానికి మహిళలకు స్వేచ్ఛ కలుగుతుంది. అన్ని రకాల లింగ ఆధారిత హింసను అంతం చేయడానికి రక్షణ మరియు నివారణ బలోపేతం అవుతుంది. మహిళలపై వివక్ష చూపని కుటుంబం, కార్మిక మరియు ఆరోగ్య సంరక్షణ చట్టాలు, పక్షపాతం లేని చట్టపరమైన సహాయం అందుబాటులోకి వస్తుంది.

విజయగాథల వేడుక..
సామర్థ్యాలకు ప్రతీక

సమాజానికి మహిళలు చేసే అమూల్యమైన కృషి మరియు లింగ సమానత్వం - సాధికారత కోసం కొనసాగుతున్న అవసరాన్ని ప్రపంచవ్యాప్తంగా గుర్తుచేసేందుకు అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం అన్ని వ్యవస్థలను ఏకతాటిపైకి తీసుకువస్తుంది. మహిళలు తరచుగా బహిరంగ చర్చలో గుర్తించబడరు లేదా తక్కువగా అంచనా వేయబడతారు. అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం మహిళల అద్భుతమైన విజయాలు, వారు అధిగమించిన అడ్డంకులు మరియు వారి సంఘాలపై మరియు అంతకు మించి వారు చేసిన సానుకూల ప్రభావాన్ని గుర్తించడానికి మరియు జరుపుకోవడానికి ఒక ప్రత్యేక వేదికను అందిస్తుంది. మహిళల పురోగతి మరియు విజయగాథలను హైలైట్ చేయడం ద్వారా, మేము యువ తరాలను ప్రేరేపిస్తాము, స్టీరియోటైప్‌లను పరిమితం చేసే సవాలు చేస్తాము మరియు మహిళల సామర్థ్యం అపరిమితమైనదని బలోపేతం చేస్తాము అని సందేశాన్ని ఇచ్చేందుకు ఉపకరిస్తుంది. ఈ వేడుక వారి కుటుంబాలు మరియు సమాజాల శ్రేయస్సును ముందుకు తీసుకెళ్లేటప్పుడు బహుళ పాత్రలను సమతుల్యం చేసే మహిళల రోజువారీ పనులను కూడా గౌరవిస్తుంది.

లింగ సమానత్వాన్ని ప్రోత్సహించడం: నిజమైన సమానత్వం అంటే విద్య మరియు ఉపాధి నుండి ఆరోగ్య సంరక్షణ మరియు నిర్ణయం తీసుకునే పాత్రల వరకు జీవితంలోని ప్రతి అంశంలో మహిళలకు పురుషుల మాదిరిగానే హక్కులు, అవకాశాలు మరియు గౌరవం ఉండేలా చూసుకోవడం. ఈ రోజు వ్యక్తులు మరియు సంస్థలు తమ పద్ధతులను పరిశీలించుకోవడానికి, వివక్షతతో కూడిన నిబంధనలను సవాలు చేయడానికి మరియు న్యాయంగా ఉండే దిశగా నిర్దిష్ట చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రోత్సహిస్తుంది - న్యాయమైన వేతనాలు, సమాన నాయకత్వ అవకాశాలు లేదా గౌరవప్రదమైన కార్యాలయ సంస్కృతుల ద్వారా అయినా. ఈ రోజున జరుపుకునే సూత్రాలలో పాతుకుపోయిన చిన్న, స్థిరమైన చర్యలు అర్థవంతమైన వ్యవస్థాగత మార్పులోకి చేరుతాయి, ఇది అందరికీ మరింత న్యాయమైన మరియు సమగ్రమైన ప్రపంచాన్ని సృష్టిస్తుంది.

మహిళల ఆరోగ్యం గురించి అవగాహన పెంచడం: మహిళల ఆరోగ్యం వారి సాధికారతతో అంతర్గతంగా ముడిపడి ఉంది, అయినప్పటికీ సాంస్కృతిక నిషేధాలు, సమాచారానికి పరిమిత ప్రాప్యత మరియు తగినంత ఆరోగ్య సంరక్షణ మౌలిక సదుపాయాల కారణంగా అనేక సమాజాలలో ఇది తక్కువ ప్రాధాన్యతతో ఉంది. అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం మహిళల శారీరక మరియు మానసిక శ్రేయస్సు గురించి సిగ్గు లేదా సంకోచం లేకుండా సంభాషణలను ప్రారంభించడానికి ఒక ముఖ్యమైన అవకాశాన్ని సృష్టిస్తుంది. మహిళల ఆరోగ్య అవగాహనకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం ద్వారా, మహిళలు తమ శ్రేయస్సును నియంత్రించుకునేలా మేము సాధికారత కల్పిస్తాము మరియు ఆరోగ్య సంరక్షణ వారి మొత్తం సాధికారత మరియు జీవిత సంతృప్తికి అవసరమైన ప్రాథమిక హక్కు అని గుర్తిస్తాము.

మహిళలను సాధికారపరచడంలో ఆరోగ్య సంరక్షణ పాత్ర

మహిళలకు నాణ్యమైన వైద్య సంరక్షణ, నివారణ సేవలు మరియు మానసిక ఆరోగ్య మద్దతు అందుబాటులో ఉన్నప్పుడు, వారు వారి వ్యక్తిగత, వృత్తిపరమైన మరియు సామాజిక సామర్థ్యాన్ని పరిమితం చేసే ఆరోగ్య అడ్డంకులను అధిగమించగలరు. జీవితంలోని ప్రతి దశలోనూ సమగ్ర ఆరోగ్య సంరక్షణ మహిళల సాధికారతకు ఎంతో కీలకం.

ముందస్తు ఆరోగ్య పరీక్షలు: మహిళలు తమ ఆరోగ్యాన్ని జాగ్రత్తగా చూసుకోవాల్సిన అత్యంత శక్తివంతమైన సాధనాల్లో రెగ్యులర్ ఆరోగ్య పరీక్షలు ఒకటి. రొమ్ము క్యాన్సర్, గర్భాశయ క్యాన్సర్, మధుమేహం మరియు హృదయ సంబంధ వ్యాధుల వంటి పరిస్థితులను ముందుగా గుర్తించడం వల్ల తీవ్రమైన సమస్యలను నివారించుకోవచ్చు.

మానసిక ఆరోగ్యం మరియు భావోద్వేగ శ్రేయస్సు: మహిళల ఆరోగ్య సంరక్షణ శరీరంతో పాటు మనస్సును కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి, ఎందుకంటే మానసిక ఆరోగ్యం మొత్తం జీవన నాణ్యతను నేరుగా ప్రభావితం చేస్తుంది. ఆరోగ్య సంరక్షణ ప్రదాతలు సురక్షితమైన, తీర్పు లేని ప్రదేశాలను సృష్టించాలి. అప్పుడు మహిళలు ఆందోళన, నిరాశ, ఒత్తిడి, హార్మోన్ల మార్పులు మరియు జీవిత సవాళ్లను చర్చించడానికి ప్రశాంతతతో ఉంటారు. కౌమారదశ మరియు మాతృత్వం నుండి రుతువిరతి మరియు అంతకు మించి - కీలకమైన జీవిత దశలలో భావోద్వేగ మద్దతు అవసరమని గుర్తించాలి - వారికి విశ్వాసం మరియు స్థితిస్థాపకతతో జీవిత పరివర్తనలను నావిగేట్ చేయడంలో సహాయపడటానికి అవసరమైన కౌన్సెలింగ్ అందించాలి.

జీవనశైలి మరియు వెల్నెస్ సపోర్ట్: స్థిరమైన ఆరోగ్యం సమతుల్య జీవనం నుండి

వస్తుంది మరియు ఆరోగ్య సంరక్షణ నిపుణులు మహిళలను ఆరోగ్యకరమైన ఎంపికల వైపు నడిపించడంలో కీలక పాత్ర పోషిస్తారు. పోషకాహారం, వయస్సుకు తగిన ఫిట్‌నెస్ దినచర్యలు, ఒత్తిడి నిర్వహణ పద్ధతులు మరియు నిద్ర పరిశుభ్రతపై వ్యక్తిగతీకరించిన మార్గదర్శకత్వం మహిళలు దీర్ఘకాలిక ఆరోగ్యానికి మద్దతు ఇచ్చే అలవాట్లను నిర్మించుకోవడానికి శక్తినిస్తుంది.

దశాబ్దాలుగా, మహిళల ఆరోగ్య సంరక్షణ తరచుగా పునరుత్పత్తి ఆరోగ్యానికి కుదించబడింది. నేడు, "నిశ్శబ్ద" అడ్డంకులను పరిష్కరించడానికి దృష్టి విస్తరించింది. పోషకాహార అంతరాలు, అంటువ్యాధి లేని వ్యాధులు మరియు మానసిక ఆరోగ్యం. ఈ అంతరాలను పూడ్చడానికి భారత ప్రభుత్వం అనేక ప్రధాన కార్యక్రమాలను ప్రారంభించింది:

స్వస్థ్ నారి, సశక్త్ పరివార్ అభియాన్ **(2025-2026)**: వికసిత్ భారత్ దార్శనికతలో భాగంగా ప్రారంభించబడిన ఈ విస్తృత ప్రచారం రొమ్ము మరియు గర్భాశయ క్యాన్సర్లు, రక్తహీనత మరియు మధుమేహం వంటి జీవనశైలి వ్యాధులను ముందస్తుగా గుర్తించడంపై దృష్టి పెడుతుంది. ఇది అట్టడుగు స్థాయిలో లక్షకు పైగా ఆరోగ్య శిబిరాలను ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా ముందుకు సాగుతుంది.

ఆయుష్మాన్ భారత్ విస్తరణ: ఇది ఆరోగ్య సంరక్షణ "న్యాయం" యొక్క పునాదిగా నిలిచింది. 2026లో, ఈ పథకం ప్రతి కుటుంబానికి రూ.5 లక్షల ఆరోగ్య కవరేజీని అందిస్తూనే ఉంది, కానీ "లింగ-సున్నితమైన" ప్యాకేజీలపై తిరిగి ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. ఆర్థిక పరిమితులు మహిళలు - ముఖ్యంగా స్త్రీల నాయకత్వ గృహాల్లోని వారు - ప్రాణాలను రక్షించే శస్త్రచికిత్సలు మరియు తృతీయ సంరక్షణను పొందకుండా నిరోధించవని ఇది నిర్ధారిస్తుంది.

మిషన్ సక్షమ్ అంగన్‌వాడీ మరియు పోషణ్ **2.0**: "హక్కులు" పోషకాహారంతో ప్రారంభమవుతాయని గుర్తించి, ఈ చొరవ కౌమారదశలో ఉన్న బాలికలు మరియు గర్భిణీ స్త్రీలకు డిజిటల్ ట్రాకింగ్‌ను ఉపయోగించేలా అప్‌గ్రేడ్ చేయబడింది, పెరుగుదల కుంగిపోవడం మరియు దీర్ఘకాలిక రక్తహీనతకు మూల కారణాలను లక్ష్యంగా చేసుకుంది.

ప్రధాన మంత్రి మాతృ వందన యోజన: ఈ పథకం గర్భిణీ మరియు పాలిచ్చే తల్లులకు ప్రత్యక్ష నగదు ప్రోత్సాహకాలను అందిస్తుంది, క్లిష్టమైన కాలాల్లో విశ్రాంతి మరియు వైద్య సంరక్షణ కోరే "చర్య"ను వారు భరించగలరని నిర్ధారిస్తుంది.

మహిళలు, బాలికలకు

సత్వర న్యాయంతోనే పురోగతి

ఐరాస మహిళా ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టర్ సిమా బహౌస్

"మహిళలు మరియు బాలికలకు న్యాయం పొందే అవకాశాన్ని నిర్ధారించడం మరియు బలోపేతం చేయడం, ఇందులో సమగ్రమైన మరియు సమానమైన చట్ట వ్యవస్థలను ప్రోత్సహించడం, వివక్షత కలిగిన చట్టాలు, విధానాలు మరియు పద్ధతులను తొలగించడం మరియు నిర్మాణాత్మక అడ్డంకులను పరిష్కరించడం" అనే ప్రాధాన్యత అంశాలతో కమిషన్ ఆన్ ది స్టేటస్ ఆఫ్ ఉమెన్ 70వ సదస్సును ఐక్యరాజ్య సమితి మహిళా విభాగం నిర్వహించనుంది. న్యూయార్క్‌లోని ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రధాన కార్యాలయంలో మార్చి 9 నుంచి 19 వరకు ఈ సదస్సు జరగనుంది. ఈ సదస్సు ప్రాధాన్యత అంశాల సమీక్షలో ఐరాస మహిళా ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టర్ సిమా బహౌస్ ప్రసంగం ఆమె మాటల్లోనే..

"పురుషులు మరియు మహిళలు మరియు పెద్ద మరియు చిన్న దేశాల సమాన హక్కులు" అనే ఐక్యరాజ్య సమితి చార్టర్ సూత్రాలు పరీక్షకు నిలబడిన తరుణంలో ఈ సమావేశం జరుగుతోంది. పౌర స్థలాలు పరిమితం చేయబడ్డాయి, వనరులు ఉపసంహరించబడ్డాయి, సంఘర్షణలు పెరిగాయి మరియు హక్కులపై బిగ్గరగా మరియు సిగ్గు లేకుండా వ్యతిరేకత వ్యక్తమవుతోంది. ప్రపంచంలోని చాలా మంది మహిళలకు, వివక్షత లేని చట్టాలు అమలులో ఉన్నాయి, శిక్షార్హత రాజ్యమేలుతున్నాయి మరియు చట్టం అసమానంగా వ్యవహరిస్తోంది లేదా చాలా కొద్దిమందికి మాత్రమే అందుబాటులో ఉందనేది వాస్తవం.

అయినప్పటికీ, న్యాయం పొందడం ప్రాథమికమైనదని, అది చర్చించలేనిదని మేము

చెబుతూనే ఉన్నాము. ఇది సమాజాల ద్వారా రూపుదిద్దుకుంటుంది. న్యాయం మన సామాజిక నిబంధనలను ప్రతిబింబిస్తుంది. ఇది మన జీవితాల్లోని అన్ని అంశాలను ఆధారం చేసుకునే ముఖ్యమైన చట్రం. న్యాయం అందించడం అంటే మంచి పాలన, శాశ్వత శాంతి, భద్రత, స్థిరమైన అభివృద్ధి మరియు సామాజిక ఐక్యత.

నేడు, మనం ఆ లక్ష్యం నుండి ఎంత దూరంలో ఉన్నామనేది ఐక్యరాజ్య సమితి మహిళా డేటా మనకు చూపిస్తుంది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా, పురుషుల చట్టపరమైన హక్కులలో మహిళలకు కేవలం 64 శాతం మాత్రమే ఉన్నాయి. ఏ దేశం కూడా పూర్తి చట్టపరమైన సమానత్వాన్ని సాధించలేదు. అత్యాచారం యొక్క సమ్మతి ఆధారిత చట్టపరమైన నిర్వచనం లేని 54 శాతం దేశాలలో మనం దీనిని చూస్తాము. సమాన పనికి సమాన వేతనానికి మద్దతు ఇచ్చే చట్టం లేని 44 శాతం మంది. బాల్య వివాహాలను అనుమతించే మూడు వంతులు, ఇది ప్రధానంగా బాలికలను ప్రభావితం చేస్తుంది. మరియు మహిళలు మరియు బాలికలకు న్యాయం నిరాకరించబడటం గురించి సంఘర్షణ మరియు సంక్షోభంలో వారి చికిత్స కంటే కొన్ని స్పష్టమైన ప్రతిబింబాలు ఉన్నాయి. సంక్షుభిత ప్రాంతాలలో 50 కిలోమీటర్ల పరిధిలో నివసిస్తున్న 676 మిలియన్లకు పైగా మహిళలు మరియు బాలికలు కేవలం రెండు సంవత్సరాలలో లైంగిక హింస 87 శాతం పెరిగింది. అంతర్జాతీయ మానవతా మరియు మానవ హక్కుల చట్టాలు విస్మరించబడుతున్నందున న్యాయం దూరంగా ఉన్నట్లు అనిపించింది.

అంతర్జాతీయ చట్టాన్ని మరియు నియమాల ఆధారిత ఐరాస సంస్థలను సమర్థించడం బహుపాక్షికత యొక్క న్యాయం మరియు జవాబుదారీతనం యొక్క పునాదికి, ముఖ్యంగా ప్రపంచవ్యాప్తంగా మహిళలు మరియు బాలికలకు ప్రాథమికమైనది. అందుకే న్యాయం నిరాకరించబడిన మహిళలు మరియు బాలికల కోసం ప్రత్యేకంగా సిఎస్‌డబ్ల్యు 70 సమావేశం నిర్వహించబడుతోంది.

న్యాయం పొందడం వల్ల కలిగే ప్రభావం ఎంతగా ఉంటుందో మాకు తెలుసు. ఉదాహరణకు, 1970 నుండి, కుటుంబ చట్ట సంస్కరణల ఫలితంగా 600 మిలియన్లకు పైగా మహిళలు ఆర్థిక అవకాశాలను పొందారు. గృహ హింస మరియు లైంగిక వేధింపులను నేరంగా పరిగణించే చట్టపరమైన సంస్కరణలు మహిళలకు న్యాయం పొందే అవకాశాన్ని మెరుగుపరిచాయి మరియు పనిలో, విద్యలో మరియు ప్రజా జీవితంలో ఎక్కువ భాగస్వామ్యాన్ని కల్పించాయి. న్యాయం పొందడం వాస్తవంగా ఉన్న చోట, మహిళలు మరియు బాలికలు అభివృద్ధి చెందుతారు. మహిళలు మరియు బాలికలు అభివృద్ధి చెందుతున్న చోట, మొత్తం ఆర్థిక వ్యవస్థలు మరియు వారి సమాజాలు కూడా

అంతే వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతాయి.

మహిళా హక్కుల సంస్థలు ప్రపంచాన్ని స్థానికంతో అనుసంధానిస్తాయి. వారు వివక్షత నిబంధనలను సవాలు చేస్తారు, క్రమబద్ధమైన జవాబుదారీతనాన్ని నడిపించడానికి వారు వ్యూహాత్మక వ్యాజ్యాన్ని ఉపయోగిస్తారు మరియు వారు ప్రతిరోజూ మహిళలు మరియు బాలికల జీవితాలను మారుస్తారు మరియు ప్రభావితం చేస్తారు. అయినప్పటికీ, నేడు మనకు అవసరమైనప్పుడు, వారికి మద్దతు తక్కువగా ఉంటుంది.

సిఎస్‌డబ్ల్యు 70 అనేది పరివర్తనాత్మక చట్టపరమైన సంస్కరణలను ముందుకు తీసుకెళ్లడానికి, సమన్వయాన్ని బలోపేతం చేయడానికి మరియు నివారణకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడానికి. తద్వారా న్యాయ వ్యవస్థలు మహిళలు మరియు బాలికలకు న్యాయం అందిస్తాయి. న్యాయం కోసం అవసరమైన వనరులను శాశ్వతంగా పొందేందుకు ఇది ఒక అవకాశం. డిజిటల్ న్యాయ వ్యవస్థల వంటి సాంకేతికతలను ఉపయోగించుకోవడానికి మరియు డేటా మరియు సాక్ష్యాలను బలోపేతం చేయడానికి ఒక అవకాశం. న్యాయం సాధించడంలో మరియు అందించడంలో ముందు వరుసలో ఉన్న మహిళా హక్కుల సంస్థలకు రాజకీయంగా మరియు ఆర్థికంగా మద్దతు ఇవ్వడానికి ఇదొక అవకాశం.

సిఎస్‌డబ్ల్యు 70 అనేది భాగస్వామ్యంలో కలిసి రావడానికి ఒక ప్రత్యేకమైన స్థలం. సభ్య దేశాలు, పౌర సమాజం, ప్రైవేట్ రంగం మరియు అన్ని మహిళలు మరియు బాలికలకు న్యాయం కోసం ఐక్యరాజ్య సమితి వ్యవస్థ యొక్క శక్తులు మరియు సామర్థ్యాలను కలపడానికి ఒక స్థలం. దానికి మద్దతుగా ఐరాస మహిళలు దాని సమావేశ పాత్రను పోషించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. సిఎస్‌డబ్ల్యు - బహుపాక్షికతకు మార్గదర్శిగా ఉంది మరియు కొనసాగుతుంది.

ఇది మన ఉమ్మడి స్త్రీవాద ఎజెండా పట్ల అపరిమితమైన బహుళ-భాగస్వామ్య శక్తి, సృజనాత్మకత, నిబద్ధత మరియు అభిరుచిని సేకరిస్తుంది. నేను ఈ రోజు ఇక్కడ చూస్తున్నట్లుగా మరియు ఈ ఎజెండాలోని బహుళ-భాగస్వాముల అనేక సమావేశాలలో కూడా. ఈ సంవత్సరం కూడా ఇది మరోసారి అలా చేస్తుందని నేను విశ్వసిస్తున్నాను. న్యాయం మరియు మరిన్నింటిని పొందడంలో మనం సూదిని కదిలించగలము. మన సమిష్టి ప్రయత్నాల కంటే బలమైన పుష్‌బ్యాక్ లేదు, మన ఉద్యమం యొక్క ఊపు కంటే శక్తివంతమైన తిరోగమనం లేదు. ఈ మార్చిలో "హక్కులు. న్యాయం. చర్య. అన్ని మహిళలు మరియు బాలికల కోసం" అనే థీమ్‌తో అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవాన్ని జరుపుకుంటున్న సందర్భాన్ని సీమా బహౌస్ గుర్తుచేశారు.

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం

ఇలా ప్రారంభమైంది!

క్లారా జెట్కిన్

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం కార్మిక ఉద్యమం నుంచి పుట్టుకొచ్చింది. దీనిని ఐక్యరాజ్య సమితి గుర్తించి, ప్రతి ఏటా నిర్వహిస్తోంది. దీని పుట్టుకకు బీజాలు 1908లో పడ్డాయి. తక్కువ పనిగంటలు, మెరుగైన జీతం, ఓటు వేసే హక్కు కోసం న్యూయార్క్ సిటీలో 15 వేల మంది మహిళలు ప్రదర్శన చేశారు. ఈ మహిళల డిమాండ్లను దృష్టిలో పెట్టుకుని అమెరికాలోని సోషలిస్టు పార్టీ 1909వ సంవత్సరంలో జాతీయ మహిళా దినోత్సవాన్ని ప్రకటించింది. ఈ దినోత్సవాన్ని అంతర్జాతీయ స్థాయిలో నిర్వహించాలన్న ఆలోచన క్లారా జెట్కిన్ అనే ఒక మహిళది. కోపెన్హెగెన్ నగరంలో 1910లో జరిగిన 'ఇంటర్నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ ఆఫ్ వర్కింగ్ ఉమెన్' సదస్సులో ఆమె ఈ ప్రతిపాదన చేశారు. 17 దేశాల నుంచి ఈ సదస్సుకు హాజరైన 100 మంది మహిళలు క్లారా జెట్కిన్ ప్రతిపాదనను ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించారు. అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవాన్ని తొలిసారిగా 1911లో ఆస్ట్రియా, డెన్మార్క్, జర్మనీ, స్విట్జర్లాండ్ దేశాల్లో నిర్వహించారు. 2011లో అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవ శతాబ్ది వేడుకలు కూడా జరిగాయి. సాంకేతికంగా చెప్పాలంటే.. ఈ ఏడాది జరిగేది 110వ అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం. అయితే, 1975వ సంవత్సరంలోనే అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవాన్ని ఐక్యరాజ్య సమితి అధికారికంగా నిర్వహించటం ప్రారంభించింది. అంతేకాదు, ప్రతి ఏటా ఏదో ఒక ఇతివృత్తం (థీమ్)తో ఈ దినోత్సవాన్ని నిర్వహిస్తోంది. 'గతాన్ని వేడుక చేసుకోవడం, భవిష్యత్తుకు ప్రణాళికలు రచించుకోవడం' అని మొదటి ఇతివృత్తాన్ని నిర్ణయించింది. ఈ ఏడాది 'సమానత్వంతో ఆలోచించండి, తెలివిగా నిర్మించండి, మార్పు కోసం సృజనాత్మకంగా పనిచేయండి' అన్నది నినాదం. పనిచేసే వయసున్న మహిళల్లో సగం మంది మాత్రమే ప్రపంచ కార్మిక శక్తికి

ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారని ఐక్యరాజ్య సమితి గణాంకాలు చెబుతున్నాయి. సామాజికంగాను, రాజకీయాల్లోనూ, ఆర్థిక రంగంలోనూ మహిళలు ఎంత మేరకు ఎదిగారో తెలుసుకుని, వేడుక చేసుకునే రోజుగా అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం మారిపోయింది. వాస్తవంగా.. కొనసాగుతున్న అసమానతలపై అవగాహన పెంచేందుకు ధర్నాలు, నిరసనలు నిర్వహించటం ఈ దినోత్సవం వెనుక ఉన్న రాజకీయ మూలం.

మార్చి 8వ తేదీనే ఎందుకు జరుపుకోవాలి?

1917 యుద్ధ సమయంలో రష్యా మహిళలు 'ఆహారం - శాంతి' డిమాండ్ చేస్తూ సమ్మెకు దిగారు. నాలుగు రోజుల తర్వాత అప్పటి రష్యా సామ్రాట్ నికోలస్ జా-2 సింహాసనాన్ని వదులుకోవాల్సి వచ్చింది. అప్పుడు తాత్కాలికంగా ఏర్పాటైన ప్రభుత్వం మహిళలకు ఓటు వేసే హక్కును మంజూరు చేసింది. మహిళలు సమ్మెకు దిగిన రోజు జూలియన్ క్యాలెండర్ ప్రకారం (అప్పట్లో రష్యాలో ఈ క్యాలెండర్నే అనుసరించేవాళ్లు) ఫిబ్రవరి 23 ఆదివారం. గ్రెగోరియన్ క్యాలెండర్ ప్రకారం చూస్తే అది మార్చి 8వ తేదీ. అందుకే మార్చి 8వ తేదీన (ప్రపంచవ్యాప్తంగా అత్యధిక దేశాల్లో ఇప్పుడు అమలులో ఉన్నది గ్రెగోరియన్ క్యాలెండర్) అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం జరుపుకుంటున్నారు.

భారత రాజ్యాంగం.. దేశ చట్టం ద్వారా
ప్రతి మహిళకు 5 ప్రధాన హక్కులు

సమాన వేతనం పొందే హక్కు: పురుషుల కంటే స్త్రీలు తక్కువ వేతనం పొందడం తరచుగా కనిపిస్తుంది. అది ఆఫీసు పని అయినా, కూలి పని అయినా కష్టానికి తగిన వేతనంలో తేడా కొనసాగుతూనే ఉంది. అయితే మన రాజ్యాంగం స్త్రీలకు సమాన వేతనం లేదా జీతం పొందే హక్కును కల్పించింది. సమాన వేతన చట్టం ప్రకారం.. లింగం ఆధారంగా జీతం లేదా వేతనాలలో వివక్ష ఉండదు. సమాన పనికి స్త్రీ, పురుషులకు సమాన వేతనం ఇవ్వాలని నిబంధన ఉంది.

పేరు, గుర్తింపు గోప్యత: లైంగిక వేధింపులు లేదా అత్యాచారం వార్తల్లో బాధితురాలి పేరును ప్రచురించరాదు. బాధితురాలి పేరు గోప్యంగా ఉంచబడుతుంది. రాజ్యాంగం కూడా మహిళలకు ఈ హక్కును కల్పించింది. లైంగిక వేధింపుల విషయంలో గోప్యత పాటించేందుకు, మహిళా పోలీసు అధికారి సమక్షంలో తన వాంగ్మూలాన్ని నమోదు చేసే హక్కు మహిళకు ఉంటుంది. కావాలంటే ఆమె నేరుగా జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ ఎదుట కూడా ఫిర్యాదు చేయవచ్చు. పోలీసులు, మీడియా లేదా ఏ అధికారికి కూడా బాధిత మహిళ పేరుని, గుర్తింపుని బహిర్గతం చేసే హక్కు లేదు.

ప్రసూతి ప్రయోజనాలు: ఉద్యోగం చేసే మహిళలు ప్రసూతి ప్రయోజనాలు, సౌకర్యాలకు అర్హులు. మెటర్నిటీ బెనిఫిట్ చట్టం ప్రకారం, మహిళలు డెలివరీ ముందు నుండి బిడ్డ పుట్టిన తర్వాత వరకు 6 నెలల సెలవు తీసుకోవచ్చు. ఈ సమయంలో ఆమె జీతంలో ఒక్క రూపాయి కూడా కోత ఉండదు.

ఉచిత న్యాయ సహాయం: భారత రాజ్యాంగం లైంగిక వేధింపుల కేసుల్లో ఉచిత న్యాయ సహాయం పొందే హక్కును మహిళలకు కల్పించింది. బాధితురాలు కోరుకుంటే.. ఆమె పోలీస్ స్టేషన్లోని స్టేషన్ హౌస్ ఆఫీసర్‌నుండి సహాయం పొందవచ్చు. అప్పుడు స్టేషన్ హౌస్ ఆఫీసర్ ఒక న్యాయవాదిని ఏర్పాటు చేయమని సమీప చట్టపరమైన అధికారానికి తెలియజేస్తాడు. బాధితురాలి కేసుని స్వీకరించించి ఉచితంగా న్యాయ పోరాటం చేస్తారు.

రాత్రిపూట అరెస్టు: చట్టం ప్రకారం.. మహిళలను అరెస్ట్ చేయడానికి కూడా నిబంధనలు ఉన్నాయి. పగలు మాత్రమే మహిళలను అరెస్టు చేస్తారు. చట్టప్రకారం రాత్రిపూట స్త్రీలను అరెస్టు చేయడం సాధ్యం కాదు. నేరం తీవ్రమైనది అయినప్పటికీ.. ఫస్ట్ క్లాస్ మేజిస్ట్రేట్ ఆదేశం లేకుండా, పోలీసులు సాయంత్రం నుండి తెల్లవారుజాము వరకు మహిళను అరెస్టు చేయలేరు.

1946 మే 8వ తేదీన న్యూయార్క్‌లో జరిగిన ఐక్యరాజ్య సమితి సబ్ - కమిషన్ సమావేశంలో ఇతర సభ్యులతో కలిసి పాల్గొన్న హన్సా మెహతా

సంస్కరణల రూపశిల్పి హన్సా మెహతా

20వ శతాబ్దపు అతి ముఖ్యమైన పత్రాలలో ఒకదాన్ని రూపొందించడంలో గుజరాత్‌కు చెందిన ఒక మహిళ నిర్ణయాత్మక పాత్ర పోషించిందని మరియు భారతదేశ మార్గదర్శక మహిళా వైస్ ఛాన్సలర్ అని కొద్ది మందికి మాత్రమే తెలుసు. 1947 మరియు 1948లో, విద్యావేత్త, స్వాతంత్ర్య సమరయోధురాలు, పార్లమెంటేరియన్ మరియు మహిళా హక్కుల కోసం తీవ్రంగా పోరాడిన హన్సా మెహతా, మానవ హక్కుల సార్వత్రిక ప్రకటన యొక్క ప్రారంభ వాక్యాన్ని సవరించమని ఐక్యరాజ్యసమితిని ఒప్పించడంలో విజయం

సాధించారు. ఆమె జోక్యం కారణంగా, "అందరు పురుషులు స్వేచ్ఛగా మరియు సమానంగా జన్మించారు" అనే పదబంధాన్ని నేడు మనకు తెలిసిన సమగ్ర పదాలకు మార్చారు: "మానవులు అందరూ స్వేచ్ఛగా మరియు సమానంగా జన్మించారు". ఇది వచనంలో ఒక చిన్న మార్పు, కానీ ఇది ఒక్కటే ఆమె మొదటి విజయం కాదు.

హన్సా మెహతా ప్రజా జీవితం విద్య, రాజకీయాలు, సామాజిక సంస్కరణ, సాహిత్యం మరియు దౌత్యం వరకు విస్తరించింది. ఆమె మానవ హక్కులపై ఐక్యరాజ్య సమితి కమిషన్‌లో పనిచేశారు మరియు మానవ హక్కుల సార్వత్రిక ప్రకటనను రూపొందించిన కమిటీలో భాగమయ్యారు. స్వదేశంలో, భారతదేశ మొదటి రాజ్యాంగ సభలోని పదిహేను మంది మహిళలలో ఆమె ఒకరు, గణతంత్రానికి మార్గనిర్దేశం చేస్తూనే ఉన్న రాజ్యాంగాన్ని రూపొందించడంలో సహాయపడ్డారు.

రాజ్యాంగం రాయబడటానికి ముందే, ఆమె కొత్త దేశానికి ప్రతీకగా మారింది. భారతదేశం తన స్వేచ్ఛ కోసం ఎదురుచూస్తున్న 1947 ఆగస్టు 14 అర్ధరాత్రి సమావేశంలో, ఆమె జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ మరియు రాజేంద్ర ప్రసాద్ పక్కన నిలబడ్డారు. చివరికి ఆ క్షణం వచ్చి స్వాతంత్ర్య ప్రతిజ్ఞ చేయబడినప్పుడు, హన్సా మెహతా భారతదేశ మహిళల తరపున ముందుకు వచ్చి రాబోయే అధ్యక్షుడికి జాతీయ జెండాను సమర్పించారు. "మేము కాషాయ రంగును ధరించాము, మేము పోరాడాము, బాధపడ్డాము మరియు త్యాగం చేసాము" అని ఆమె అన్నారు, భారతీయ మహిళల సేవలను మరోసారి దేశానికి అంకితం చేశారు.

హన్సా మెహతా జూలై 3, 1897న సూరత్‌లోని ఒక ప్రత్యేకమైన మరియు మేధోపరంగా శక్తివంతమైన కుటుంబంలో జన్మించారు. ఆమె తండ్రి మనుభాయ్ మెహతా బరోడా కళాశాలలో తత్వశాస్త్రం బోధించారు మరియు బరోడా మరియు తరువాత బికనీర్ దివాన్‌గా పనిచేశారు. ఆమె తాత నంద్శంకర్ మెహతా మొదటి గుజరాతీ నవల కరణ్ ఘేలోను రచించారు. అటువంటి వాతావరణంలో పెరిగిన విద్య ఒక మినహాయింపు కంటే ఒక అంచనా. కళాశాల తర్వాత, ఆమె లండన్ స్కూల్ ఆఫ్ ఎకనామిక్స్‌లో జర్నలిజం అధ్యయనం చేయడానికి ఇంగ్లాండ్‌కు వెళ్లారు. యునైటెడ్ స్టేట్స్‌లో ఒక మార్పిడి సమయంలో, అమెరికన్ కళాశాలలు భారతీయ మహిళలకు స్కాలర్‌షిప్‌లను అందించాలని మరియు భారతదేశానికి నమూనాలుగా వారి విద్యా సంస్థలను అధ్యయనం చేయాలని ఒప్పించే వ్యక్తిగత లక్ష్యంతో పనిచేశారు.

లండన్‌లో, ఆమె సరోజినీ నాయుడు మరియు రాజకుమారి అమృత్ కౌర్‌లతో సన్నిహితంగా మెలిగారు. ఆమె జాతీయవాద విశ్వాసాలను గమనించిన సరోజినీ

నాయుడు గాంధీకి పరిచయం చేశాడు, 1922లో సబర్మతిలో జైలులో ఉన్నప్పుడు ఆమె మహాత్మాగాంధీని మొదటిసారి కలుసుకున్నారు. 1920ల చివరి నాటికి, హంసా ప్రజా జీవితంలో దృఢంగా మునిగిపోయారు. బాలికల విద్యను విస్తరించడానికి చేసిన కృషికి గాను ఆమెకు బాంబే మునిసిపాలిటీ స్కూల్స్ కమిటీలో స్థానం సంపాదించిపెట్టింది. 1928లో, ప్రముఖ వైద్యుడు జీవరాజ్ మెహతాను ఆమె వివాహం చేసుకున్నారు. వారి కులాంతర వివాహం సంచలనం సృష్టించింది, కానీ ప్రగతిశీల మహారాజా సాయాజీరావు గైక్వాడ్ మద్దతుతో, ఆమె కుటుంబం చివరికి అంగీకరించింది. దేశం అప్పుడు శాసనోల్లంఘన

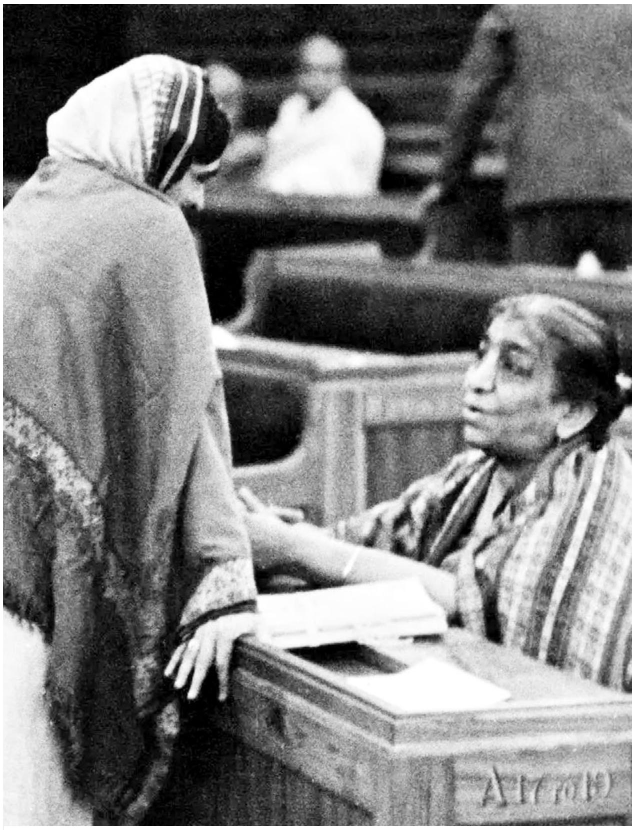

సరోజినీ నాయుడుతో...

ఉద్యమంలో ఉంది. హన్సా మెహతా ఆ ఉద్యమంలో ప్రముఖ మహిళా నాయకులలో ఒకరిగా మారారు. 1930 మే 1న, బొంబాయిలో విదేశీ వస్త్రాలు మరియు మద్యం దుకాణాలను పికెట్ చేయడంలో దేశ్ సేవికా సంఘ్ యొక్క మొదటి బృందానికి ఆమె నాయకత్వం వహించారు. తక్కువ సమయంలోనే కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలలో అపారమైన సద్భావనను సంపాదించుకున్నారు. వీరిలో చాలామంది ఆమెను “బాంబే నియంత” అని ప్రేమగా పిలిచారు, ఇది ఆమె సంస్థాగత నైపుణ్యం మరియు నైతిక అధికారానికి నిదర్శనం. ఆమె క్రియాశీలత ఆమెను అరెస్టు చేయడానికి మరియు మూడు నెలల జైలు శిక్షకు దారితీసింది, గాంధీ ఇర్విన్ ఒప్పందం తరువాత ఆమె విడుదలయ్యారు.

విద్యా సంస్కరణల్లో..

హన్సా 1937లో శాసనసభ రాజకీయాల్లోకి ప్రవేశించి, బొంబాయి శాసన మండలిలో స్థానం గెలుచుకున్నారు. విద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖ పార్లమెంటరీ కార్యదర్శిగా, ఆమె ఆ విభాగాన్ని సంస్కరణల వాహనంగా మార్చారు. ఆమె వృత్తి, సాంకేతిక మరియు వాణిజ్య పాఠశాలలను ప్రవేశపెట్టారు మరియు సెకండరీ స్కూల్ సర్టిఫికేట్ ఎగ్జామినేషన్ బోర్డ్ ఏర్పాటును పర్యవేక్షించారు. ఈ వ్యవస్థ అనేక రాష్ట్రాల్లో పాఠశాల విద్యకు మూలస్తంభంగా

ఉంది. 1946లో అఖిల భారత మహిళా సదస్సు అధ్యక్షురాలిగా, సమాన పౌర హక్కులు, సమాన వేతనం మరియు విద్య మరియు ఆస్తి చట్టాలలో సమానత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తూ, ఆమె భారతీయ మహిళల హక్కులు మరియు విధుల చార్టర్‌ను రూపొందించారు. మహిళలు తమ భర్తలు లేదా కుటుంబాలపై ఆధారపడని స్వతంత్ర వ్యక్తులుగా గుర్తించాలని ఆమె పట్టుబట్టింది.

ఐరాసలో మరియు రాజ్యాంగ సభలో..

1947లో, భారతదేశం హన్సాను ఐక్యరాజ్య సమితి మానవ హక్కుల కమిషన్‌కు నియమించింది. మానవ హక్కుల సార్వత్రిక ప్రకటన యొక్క ప్రారంభ వ్యాసం లింగ తటస్థంగా మార్చడానికి ఆమె ఇక్కడే తన చారిత్రాత్మక జోక్యం చేసుకున్నారు. అదే సమయంలో, ఆమె రాజ్యాంగ సభలో పనిచేశారు.

మతపరమైన విభజనలకు అతీతంగా ఉమ్మడి జాతీయ గుర్తింపును ఏర్పరచుకోవడానికి ఇది అవసరమని భావించి, ఆమె ఏకరీతి పౌర నియమావళిని గట్టిగా సమర్థించారు. ఈ ప్రతిపాదన విఫలమైనప్పుడు, ఆమె తన అసమ్మతిని తెలియజేస్తూ, మతపరంగా విభజించబడిన వ్యక్తిగత చట్టాలు భారతదేశాన్ని "జాతీయత వైపు ముందుకు సాగకుండా" నిరోధిస్తాయని హెచ్చరించారు కూడా. హిందూ కోడ్ బిల్లుపై చర్చల సందర్భంగా, కుమార్తెలకు సమాన వారసత్వ హక్కులు ఉండాలని ఆమె వాదించారు మరియు మహిళలకు విడాకులు తీసుకునే చట్టపరమైన హక్కు ఉండాలని పట్టుబట్టారు.

మతపరమైన విభజనలకు అతీతంగా ఉమ్మడి జాతీయ గుర్తింపును ఏర్పరచుకోవడానికి ఇది అవసరమని భావించి, ఆమె ఏకరీతి పౌర నియమావళిని గట్టిగా సమర్థించారు. ఈ ప్రతిపాదన విఫలమైనప్పుడు, ఆమె తన అసమ్మతిని తెలియజేస్తూ, మతపరంగా విభజించబడిన వ్యక్తిగత చట్టాలు భారతదేశాన్ని "జాతీయత వైపు ముందుకు సాగకుండా" నిరోధిస్తాయని హెచ్చరించారు కూడా. హిందూ కోడ్ బిల్లుపై చర్చల సందర్భంగా, కుమార్తెలకు సమాన వారసత్వ హక్కులు ఉండాలని ఆమె వాదించారు మరియు మహిళలకు విడాకులు తీసుకునే చట్టపరమైన హక్కు ఉండాలని పట్టుబట్టారు.

కో-ఎడ్యుకేషనల్ యూనివర్సిటీకి మొదటి మహిళ నాయకురాలిగా..

1949లో, కొత్తగా ఏర్పడిన బరోడా యూనివర్సిటీకి హన్సా వైస్ ఛాన్సలర్ అయ్యారు, భారతదేశంలో మహిళలకు మాత్రమే పరిమితం కాని విశ్వవిద్యాలయానికి నాయకత్వం వహించిన మొదటి మహిళ. ఆమె సోషల్ వర్క్, హోమ్ సైన్స్ మరియు ఫైన్ ఆర్ట్స్ వంటి కొత్త ఫ్యాకల్టీలను స్థాపించారు విదేశాలలో ఉన్న సంస్థలతో విద్యా మార్పిడిని ప్రోత్సహించారు. పురుషులు మరియు మహిళలు వేర్వేరు రకాల విద్య అవసరమని సూచించిన 1948

మరియు 49 విశ్వవిద్యాలయ విద్యా కమిషన్ యొక్క సాంప్రదాయిక అంచనాలను కూడా ఆమె సవాలు చేశారు. జాతీయ మహిళా విద్యా మండలి అధ్యక్షురాలిగా, విద్యా విధానాన్ని రూపొందించే స్వాభావిక స్త్రీ దృక్పథం లేదని నొక్కి చెబుతూ, ఆమె అలాంటి ఆలోచనను తిరస్కరించారు.

రచయిత్రిగా...

మతం నుండి మహిళల హక్కుల వరకు ఉన్న అంశాలపై పదిహేను పుస్తకాలను రచించారు. 1944లో ది ఉమెన్ అండర్ హిందూ లా ఆఫ్ మ్యారేజ్ అండ్ సక్సెషన్, 1981లో ది ఇండియన్ ఉమెన్, 1993లో గుజరాతీ రామ్ కథ అనే గ్రంథాలను రచించారు. షేక్స్పియర్ హామ్లెట్ మరియు జోనాథన్ స్విఫ్ట్ గలివర్స్ ట్రావెల్స్‌లను కూడా అనువదించారు. ప్రజా జీవితంలో ఆమె స్థానానికి గుర్తింపుగా 1959లో పద్మభూషణ్‌తో సత్కరించారు. ఒక సంవత్సరం తర్వాత, జీవరాజ్ మెహతా గుజరాత్‌కు మొదటి ముఖ్యమంత్రి అయ్యారు మరియు 1964లో యునైటెడ్ కింగ్‌డమ్‌కు భారత హైకమిషనర్‌గా నియమితులయ్యారు. హంసాను లండన్‌లో తనతో చేరాలని నెహ్రూ ప్రత్యేకంగా కోరారు, అక్కడ ఆమె భారతీయ వలసదారుల పరిస్థితులను మెరుగుపరచడానికి పనిచేసింది మరియు జాతి సంబంధాల కమిటీలో పనిచేసింది. భారతీయ మహిళలకు అందుబాటులో ఉన్న పరిధులను విస్తృతం చేయడానికి విశేషంగా కృషి చేసిన ఆమె ఏప్రిల్ 4, 1995న మరణించారు. ప్రపంచ మానవ హక్కుల భాషను మార్చడం నుండి భారతీయ విద్య, చట్టం మరియు ప్రజా విధానాన్ని పునర్నిర్మించడం వరకు ఆమె జీవిత కృషి, వ్యక్తిగత విశ్వాసం సంస్థలు మరియు దేశాల గమనాన్ని మార్చగలదని గుర్తు చేస్తుంది.

అంతర్జాతీయ మహిళా న్యాయమూర్తుల దినోత్సవం

న్యాయవ్యవస్థలోని అన్ని స్థాయిలలో మహిళల పూర్తి మరియు సమాన భాగస్వామ్యాన్ని ప్రోత్సహించడానికి, సాధించిన పురోగతిని జరుపుకోవడానికి మరియు రాబోయే సవాళ్ల గురించి అవగాహన పెంచడానికి “న్యాయంలో మహిళలు, న్యాయం కోసం మహిళలు” - ఈ అంతర్జాతీయ మహిళా న్యాయమూర్తుల దినోత్సవ ఇతివృత్తం! ప్రజా జీవితంలో మహిళల భాగస్వామ్యం పెరిగినప్పటికీ, నిర్ణయం తీసుకునే స్థానాల్లో వారు గణనీయంగా తక్కువగా ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు. వాస్తవానికి, సాపేక్షంగా తక్కువ సంఖ్యలో మహిళలు న్యాయవ్యవస్థలో, ముఖ్యంగా సీనియర్ న్యాయ నాయకత్వ స్థానాల్లో ఉన్నారు.

న్యాయస్థానాలు తమ పౌరులకు ప్రాతినిధ్యం వహించేలా, వారి ఆందోళనలను పరిష్కరించేలా మరియు మంచి తీర్పులను ఇచ్చేలా చూసుకోవడానికి న్యాయవ్యవస్థలో మహిళల ప్రాతినిధ్యం కీలకం. వారి ఉనికి ద్వారా, మహిళా న్యాయమూర్తులు కోర్టుల చట్టబద్ధతను పెంచుతారు, వారు బహిరంగంగా మరియు న్యాయం కోరుకునే వారికి అందుబాటులో ఉన్నారని శక్తివంతమైన సంకేతాన్ని పంపుతారు. న్యాయవ్యవస్థలు మరింత పారదర్శకంగా, అందరినీ కలుపుకుని, తమ జీవితాలను ప్రభావితం చేసే వ్యక్తుల ప్రతినిధులుగా భావించే దిశలో మహిళా న్యాయమూర్తుల ప్రవేశం ఒక సానుకూల అడుగు.

ఈ దినోత్సవాన్ని గుర్తించడం ద్వారా, నాయకత్వం, నిర్వాహక మరియు ఇతర స్థాయిలలో న్యాయ న్యాయ వ్యవస్థలు మరియు సంస్థలలో మహిళల పురోగతికి తగిన మరియు ప్రభావవంతమైన జాతీయ వ్యూహాలు మరియు ప్రణాళికలను అభివృద్ధి చేయడానికి మరియు అమలు చేయడానికి మార్గం సుగమమవుతుంది.

ఐక్యరాజ్యసమితి ఆఫీస్ ఆన్ డ్రగ్స్ అండ్ క్రైమ్ (UNODC) యొక్క గ్లోబల్ జ్యుడీషియల్ ఇంటిగ్రిటీ నెట్‌వర్క్ ఒకరి జీవిత అనుభవాల నుండి ఒకరు నేర్చుకోవడానికి మరియు సంఘీభావానికి మూలాన్ని అందించడానికి మహిళా న్యాయమూర్తులను ఒకచోట చేర్చుతుంది. న్యాయవ్యవస్థలో మహిళల ప్రాతినిధ్యం అనేక కారణాల వల్ల ముఖ్యమైనది. న్యాయ వ్యవస్థ మొత్తం సమాజాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని అభివృద్ధి చేయబడిందని నిర్ధారించడంతో పాటు, ఇది తదుపరి తరం మహిళా న్యాయమూర్తులకు స్ఫూర్తినిస్తుంది మరియు వారి లక్ష్యాలను సాధించడానికి వారిని ప్రేరేపిస్తుంది.

నేర న్యాయ వ్యవస్థలోని మహిళలు మార్పుకు ఏజెంట్లుగా వ్యవహరించగలరు మరియు ఎక్కువ జవాబుదారీతనానికి దోహదపడగలరు. మహిళా న్యాయమూర్తులు విభిన్న దృక్పథాలు మరియు అనుభవాలను తీసుకువస్తారు, న్యాయ వ్యవస్థలను బలోపేతం చేస్తారు. నాయకత్వ పాత్రల్లో మహిళలు కుట్రల నెట్‌వర్క్‌లను విచ్ఛిన్నం చేయడంలో సహాయపడతారు.

మహిళల పురోగతి మరియు మహిళా న్యాయ నాయకులలో పెట్టుబడి పెట్టడం ద్వారా, న్యాయం బాగా అందించబడుతుందని మరియు మహిళలు మరియు మన సమాజాలలోని అందరు సభ్యులు అందరికీ ప్రయోజనం చేకూర్చేలా చట్టం ముందు న్యాయంగా మరియు సమానత్వం పొందేలా మనం సహాయం చేయగలము.

నిర్ణయం తీసుకోవడంలో అన్ని స్థాయిలలో పురుషులతో సమానంగా మహిళలు చురుకుగా పాల్గొనడం ద్వారా మాత్రమే, మనం స్థిరమైన అభివృద్ధి, శాంతి మరియు ప్రజాస్వామ్యాన్ని సాధించగలుగుతాము.

న్యాయవ్యవస్థలో సమానత్వం చారిత్రాత్మకంగా అసమానంగా ఉన్నప్పటికీ, దీనిని పరిష్కరించడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు, మార్చి 10న అంతర్జాతీయ మహిళా న్యాయమూర్తుల దినోత్సవంగా ఐక్యరాజ్యసమితి జనరల్ అసెంబ్లీ ప్రకటన ద్వారా ఇది రుజువు అవుతుంది. ఖతార్ రూపొందించిన జనరల్ అసెంబ్లీ తీర్మానం సానుకూల మార్పుకు స్పష్టమైన రుజువు.

లింగ అసమానతలను పరిష్కరించడం అనేది UNODC యొక్క లింగ సమానత్వం మరియు మహిళా సాధికారత వ్యూహంలో కూడా ప్రధానమైనది మరియు దోహా డిక్లరేషన్ అమలు కోసం గ్లోబల్ ప్రోగ్రామ్ ద్వారా పంచుకోబడిన లక్ష్యం, ఎందుకంటే ఇది ప్రపంచవ్యాప్తంగా చట్టబద్ధత సంస్కృతిని ప్రోత్సహించడానికి, విద్య మరియు శిక్షణను అందించడానికి మరియు ప్రతి వృత్తిపరమైన రంగంలో మహిళల పూర్తి భాగస్వామ్యానికి మద్దతు ఇవ్వడానికి పనిచేస్తుంది.

తొలి అంధ మహిళా న్యాయమూర్తిగా తాన్యా నాథన్

చరిత్ర సృష్టించిన కేరళ న్యాయ పట్టభద్రురాలు

కేరళ జ్యుడీషియల్ సర్వీస్ పరీక్షలో బెంచ్‌మార్క్ వైకల్యాల విభాగంలో అగ్రస్థానంలో నిలిచిన తాన్యా నాథన్ కేరళకు చెందిన తొలి దృష్టి లోపం ఉన్న మహిళా న్యాయమూర్తిగా నిలిచారు. కేరళకు చెందిన తొలి దృష్టి లోపం ఉన్న మహిళా న్యాయమూర్తిగా తాన్యా నాథన్ చరిత్ర సృష్టించారు. పూర్తిగా అంధురాలు అయిన తాన్యా, బెంచ్‌మార్క్ వైకల్యాలున్న అభ్యర్థులలో టాపర్‌గా నిలిచారు. సివిల్ జడ్జి (జూనియర్ డివిజన్) పదవికి ఇటీవల జరిగిన కేరళ జ్యుడీషియల్ సర్వీస్ పరీక్షలో ఆమె అగ్రస్థానంలో నిలిచారు. దృష్టి లోపం ఉన్న అభ్యర్థులను న్యాయ సేవకు "తగనివారు"గా పరిగణించలేమని 2025లో సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ఇచ్చింది. అటువంటి అభ్యర్థులు న్యాయ పదవుల ఎంపిక ప్రక్రియలో పాల్గొనడానికి అర్హులు అని పేర్కొంది. నాథన్ వంటి అభ్యర్థులకు ఈ తీర్పు గ్రీన్ సిగ్నల్‌గా వచ్చింది.

తాన్యా నాథన్ కన్నూర్ విశ్వవిద్యాలయంలో తన బ్యాచిలర్ ఆఫ్ లా (ఎల్‌ఎల్‌బి)లో అగ్రస్థానంలో నిలిచింది. డిగ్రీ తర్వాత, ఆమె కన్నూర్‌లోని తాలిపరంబాలో న్యాయవాది సునీల్‌కుమార్ కింద జూనియర్‌గా తన కెరీర్‌ను ప్రారంభించింది. "నా సీనియర్ మరియు మరికొందరు నన్ను నియామక పరీక్ష రాయమని ప్రోత్సహించారు, మరియు సుప్రీంకోర్టు తీర్పు సరైన మద్దతుగా వచ్చింది. నేను బ్రెయిలీ వ్యవస్థతో పాఠాలను ఉపయోగించి న్యాయశాస్త్రం అభ్యసించాను. ఇప్పుడు, సాంకేతికత నాలాంటి వ్యక్తులకు సహాయం చేసింది, ఇక్కడ స్క్రీన్-రీడింగ్ సాఫ్ట్‌వేర్ పాఠాలను చదవడానికి మాకు సహాయపడుతుంది" అని ఈ సందర్భంగా తన సంతోషాన్ని పంచుకుంది.

స్థిరమైన అభివృద్ధి కోసం 2030 అజెండా

లింగ సమానత్వం.. సాధికారత

లింగ సమానత్వం అనేది ప్రాథమిక మానవ హక్కు మాత్రమే కాదు, శాంతియుత, సంపన్నమైన మరియు స్థిరమైన ప్రపంచానికి అవసరమైన పునాది. గత దశాబ్దాలుగా పురోగతి ఉంది, కానీ 2030 నాటికి లింగ సమానత్వాన్ని సాధించే దిశగా ప్రపంచం ఎంతవరకు చర్యలు తీసుకుంటున్నదే ఇప్పుడు ఎదురవుతున్న ప్రశ్న.

మహిళలు మరియు బాలికలు ప్రపంచ జనాభాలో సగానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు మరియు అందువల్ల దాని సామర్థ్యంలో సగం కూడా ఉన్నారు. కానీ లింగ అసమానత ప్రతిచోటా కొనసాగుతుంది మరియు సామాజిక పురోగతిని స్తంభింపజేస్తుంది.

సగటున, లేబర్ మార్కెట్లోని మహిళలు ఇప్పటికీ ప్రపంచవ్యాప్తంగా పురుషుల కంటే 23 శాతం తక్కువ సంపాదిస్తున్నారు మరియు స్త్రీలు పురుషుల కంటే మూడు రెట్లు ఎక్కువ గంటలు జీతం లేని గృహ మరియు సంరక్షణ పనిలో గడుపుతున్నారు.

లైంగిక హింస మరియు దోపిడీ, జీతం లేని సంరక్షణ మరియు ఇంటి పని యొక్క అసమాన విభజన మరియు ప్రభుత్వ కార్యాలయంలో వివక్ష, అన్నీ భారీ అడ్డంకులుగా మిగిలిపోయాయి. కోవిడ్-19 మహమ్మారి కారణంగా ఈ అసమానత ప్రాంతాలన్నీ తీవ్రమయ్యాయి. లైంగిక హింసకు సంబంధించిన నివేదికలు పెరిగాయి, పాఠశాల మూసివేత కారణంగా మహిళలు ఎక్కువ జాగ్రత్తలు తీసుకున్నారు మరియు ప్రపంచవ్యాప్తంగా 70% మంది ఆరోగ్య మరియు సామాజిక కార్యకర్తలు మహిళలు.

గణాంకాల ప్రకారం చూస్తే, బాల్య వివాహాలను అంతం చేయడానికి 300 సంవత్సరాలు, చట్టపరమైన రక్షణ మరియు వివక్షాపూరిత చట్టాలను తొలగించడానికి 286 సంవత్సరాలు, కార్యాలయంలో అధికారం మరియు నాయకత్వ స్థానాల్లో మహిళలు సమానంగా ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి 140 సంవత్సరాలు మరియు 47 జాతీయ పార్లమెంటులలో సమాన ప్రాతినిధ్యం సాధించడానికి సంవత్సరాలు. లింగ సమానత్వం సాధించడానికి వ్యవస్థాగత అడ్డంకులను తొలగించడానికి రాజకీయ నాయకత్వం, పెట్టుబడులు మరియు సమగ్ర విధాన సంస్కరణలు అవసరం మరియు జాతీయ విధానాలు, బడ్జెట్లు మరియు సంస్థలలో కీలకమైన అంశంగా ఉండాలి.

లింగ సమానత్వాన్ని పెంపొందించే అంతర్జాతీయ కట్టుబాట్లు కొన్ని రంగాలలో

మెరుగుదలలను తీసుకువచ్చాయి: బాల్య వివాహాలు మరియు స్త్రీ జననేంద్రియ వికృతీకరణ ఇటీవలి సంవత్సరాలలో క్షీణించాయి మరియు రాజకీయ రంగంలో మహిళల ప్రాతినిధ్యం గతంలో కంటే ఎక్కువగా ఉంది. కానీ ప్రతి స్త్రీ మరియు బాలిక పూర్తి లింగ సమానత్వాన్ని అనుభవించే ప్రపంచ వాగ్దానం మరియు వారి సాధికారతకు అన్ని చట్టపరమైన, సామాజిక మరియు ఆర్థిక అడ్డంకులు తొలగించబడ్డాయి, అవి నెరవేరలేదు. వాస్తవానికి, కొవిడ్‌మహమ్మారి వల్ల మహిళలు మరియు బాలికలు తీవ్రంగా దెబ్బతిన్నందున, ఆ లక్ష్యం మునుపటి కంటే చాలా దూరంలో ఉంది.

ప్రపంచవ్యాప్తంగా, దాదాపు సగం మంది వివాహిత స్త్రీలు తమ లైంగిక మరియు పునరుత్పత్తి ఆరోగ్యం మరియు హక్కులపై నిర్ణయం తీసుకునే శక్తిని కలిగి ఉండరు. 15-49 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సు గల స్త్రీలలో 35 శాతం మంది శారీరక మరియు/లేదా లైంగిక సన్నిహిత భాగస్వామి హింసను లేదా భాగస్వామి కాని లైంగిక హింసను అనుభవించారు. 15-19 సంవత్సరాల వయస్సు గల 3 మంది బాలికలలో 1 మంది 30 ఏళ్లలో స్త్రీ జననేంద్రియ వికృతీకరణ/కత్తిరించే విధానాన్ని ఎదుర్కొన్నారు. ఆఫ్రికా మరియు మధ్యప్రాచ్యంలోని దేశాలు, దీర్ఘకాలిక రక్తస్రావం, ఇన్ఫెక్షన్, ప్రసవ సమస్యలు, వంధ్యత్వం మరియు మరణాల అధిక ప్రమాదంతో హానికరమైన అభ్యాసం సర్వసాధారణం. ఈ రకమైన హింస కేవలం మహిళలు, బాలికల వ్యక్తిగత జీవితంపైనే కాదు, ఇది వారి మొత్తం జీవన నాణ్యతను బలహీనపరుస్తుంది, సమాజంలో చురుకైన ప్రమేయాన్ని అడ్డుకుంటుంది.

లింగ సమానత్వం ఎందుకు ముఖ్యం?

మీరు ఎక్కడ నివసించినా, లింగ సమానత్వం అనేది ప్రాథమిక మానవ హక్కు. పేదరికాన్ని తగ్గించడం నుండి ఆరోగ్యం, విద్య, రక్షణ మరియు బాలికలు మరియు అబ్బాయిల శ్రేయస్సును ప్రోత్సహించడం వరకు ఆరోగ్యకరమైన సమాజంలోని అన్ని రంగాలకు లింగ సమానత్వాన్ని అభివృద్ధి చేయడం చాలా కీలకం. మీరు ఆడపిల్ల అయితే, మీరు పాఠశాలలోనే ఉండగలరు, మీ మహిళా సహవిద్యార్థులకు కూడా అదే విధంగా చేయూతనివ్వడంలో సహాయపడండి మరియు లైంగిక మరియు పునరుత్పత్తి ఆరోగ్య సేవలను పొందే మీ హక్కు కోసం పోరాడండి. మీరు స్త్రీ అయితే, మీరు అపస్మారక పక్షపాతాలను మరియు అవ్యక్త సంఘాలను పరిష్కరించవచ్చు, ఇవి సమాన అవకాశాలకు ఉద్దేశించని మరియు తరచుగా కనిపించని అవరోధంగా ఉంటాయి. మీరు పురుషుడు లేదా అబ్బాయి అయితే, లింగ సమానత్వాన్ని సాధించడానికి మరియు ఆరోగ్యకరమైన, గౌరవప్రదమైన సంబంధాలను స్వీకరించడానికి మీరు మహిళలు మరియు బాలికలతో కలిసి పని చేయవచ్చు.

ఏపీ హైకోర్టు సీజేగా జస్టిస్ లిసా గిల్

తొలి మహిళా చీఫ్ జస్టిస్‌గా కొలీజియం సిఫార్సు

ఏపీ హైకోర్టు తదుపరి సీజే (ప్రధాన న్యాయమూర్తి)గా జస్టిస్ లీసా గిల్ రానున్నారు. ఆమె ప్రస్తుతం పంజాబ్- హర్యానా హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగా ఉన్నారు. ఈ మేరకు సీజేఐ జస్టిస్ సూర్యకాంత్ నేతృత్వంలోని కొలీజియం కేంద్రానికి సిఫార్సు చేసింది. కొలీజియం సిఫార్సులకు రాష్ట్రపతి ఆమోదం తెలిపితే.. ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు తొలి మహిళా ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా జస్టిస్ లిసా గిల్ రికార్డు సృష్టించనున్నారు. ప్రస్తుత హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ ధీరజ్‌సింగ్ ఠాకూర్ పదవీకాలం ఏప్రిల్ 24తో ముగియనుంది. జస్టిస్ లిసా గిల్‌ను ఏపీ హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా రెండు నెలలు ముందుగానే బదిలీ చేయాలని కొలీజియం నిర్ణయం తీసుకుంది. జస్టిస్ లిసా గిల్ ప్రస్తుత ఏపీ హైకోర్టు సీజే జస్టిస్ ధీరజ్‌సింగ్ ఠాకూర్ బాధ్యతల నుంచి వైదొలిగిన మరుసటిరోజు నుంచి సీజేగా ప్రతిపాదిస్తూ సుప్రీం కోర్టు కొలీజయం సిఫార్సు చేసింది. లిసా గిల్ ప్రస్తుతం పంజాబ్-హర్యానా హైకోర్టులో న్యాయమూర్తిగా (సీనియార్టీ పరంగా మూడోస్థానంలో) ఉన్నారు.

లిసా గిల్ స్వస్థలం చండీగఢ్. ఆమె కార్మెల్ కాన్వెంట్‌లో చదివారు. అనంతరం హ్యూమానిటీస్‌లో డిగ్రీ పూర్తి చేశారు. పంజాబ్ యూనివర్సిటీ నుంచి ఎల్ఎల్‌బీ, ఎల్ఎల్ఎం పూర్తిచేసిన లిసా గిల్.. 1990లో లాయర్‌గా పంజాబ్-హర్యానా హైకోర్టులో ప్రాక్టీస్ మొదలుపెట్టారు. 2014 మార్చి 31న లిసా గిల్ పంజాబ్-హర్యానా హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగా నియమితులయ్యారు. ఇప్పుడు అక్కడి నుంచి ఏపీ హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా రాబోతున్నారు.

పదవీ విరమణకు ముందే కొత్త సీజేల నియామకం

సుప్రీంకోర్టు కొలీజియం కీలక నిర్ణయం

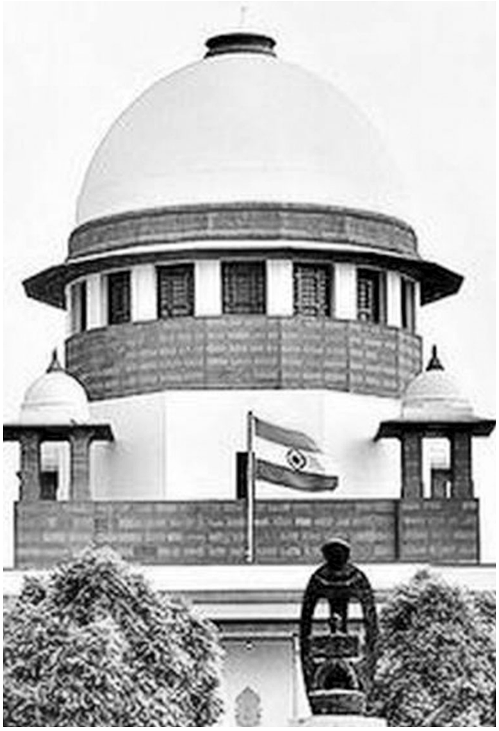

హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తుల నియామకంపై సుప్రీంకోర్టు కొలీజియం కీలక నిర్ణయం తీసుకుంది. ఆయా రాష్ట్రాల్లోని హైకోర్టుల ప్రధాన న్యాయమూర్తుల పదవీ విరమణకు రెండు నెలల ముందే కొత్త సీజేలను నియమించాలని తెలిపింది. దీంతో కొత్త సీజేలు కోర్టు పరిపాలన, వ్యవస్థపై ముందుగానే అవగాహన పొందే అవకాశం ఉంటుందని కొలీజియం భావిస్తోంది. ఈ మేరకు జరిగిన తాజా సమావేశంలో, భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ సూర్యకాంత్ నేతృత్వంలోని కొలీజియం రెండు ముఖ్యమైన హైకోర్టులకు కొత్త ప్రధాన న్యాయమూర్తులను సిఫార్సు చేసింది. ఆంధ్రప్రదేశ్, మద్రాస్ హైకోర్టుల్లో త్వరలో ఖాళీ కానున్న సీజే పదవుల భర్తీకి చర్యలు చేపట్టింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు తదుపరి ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా ప్రస్తుతం చండీగఢ్ హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగా పనిచేస్తున్న జస్టిస్ లీసా గిల్‌ను సిఫారసు చేసింది.

కొలీజియం నిర్ణయంలో భాగంగా ఆమెను ముందుగా ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టుకు బదిలీ చేసి, ఖాళీ ఏర్పడిన రోజునుంచే చీఫ్ జస్టిస్‌గా బాధ్యతలు స్వీకరించేలా ఏర్పాట్లు చేయాలని నిర్ణయించింది. ఈ ముందస్తు బదిలీ ద్వారా ఆమె కోర్టు పరిపాలన, కేసుల నిర్వహణ, రోస్టర్ వ్యవస్థ వంటి అంశాలను సమగ్రంగా తెలుసుకునే వీలుంటుందని కొలీజియం పేర్కొంది. అటు మద్రాస్ హైకోర్టు విషయానికి వస్తే, ప్రస్తుతం కేరళ హైకోర్టులో

న్యాయమూర్తిగా ఉన్న జస్టిస్ సుశ్రుత్ అరవింద్ ధర్మాధికారి పేరును సిఫారసు చేసింది. మద్రాస్ హైకోర్టు ప్రస్తుత సీజే పదవీ విరమణ చేయనున్న నేపథ్యంలో జస్టిస్ సుశ్రుత్ అరవింద్‌ను మద్రాసు హైకోర్టు తదుపరి ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా నియమించాలని కొలీజియం నిర్ణయించింది. కొలీజియం తెలిపిన ప్రకారం, హైకోర్టుల పరిపాలనలో చీఫ్ జస్టిస్ పాత్ర ఎంతో కీలకం. కేసుల కేటాయింపు, న్యాయమూర్తుల రోస్టర్ నిర్ణయం, మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి, పెండింగ్ కేసుల నిర్వహణ, మొత్తం పరిపాలనా పర్యవేక్షణ వంటి అనేక బాధ్యతలు సీజేలపై ఉంటాయి. కొత్తగా వచ్చినవారు ఒక్కసారిగా బాధ్యతలు చేపట్టడం వల్ల కొంత ఇబ్బంది తలెత్తే అవకాశం ఉంటుంది. అందుకే ముందుగానే బదిలీ చేసి అనుభవం కల్పించడం ద్వారా మొదటి రోజే సమర్థంగా పనిచేయగలరని కొలీజియం భావిస్తోంది. ఇది హైకోర్టుల్లో నాయకత్వ మార్పులను మరింత సజావుగా చేయడానికి తీసుకున్న దీర్ఘకాలిక సంస్కరణగా న్యాయవర్గాలు అభిప్రాయపడుతున్నాయి. ముఖ్యంగా ఇటీవల కాలంలో అనేక హైకోర్టుల్లో తరచూ సీజే మార్పులు చోటుచేసుకుంటున్న నేపథ్యంలో, ఈ కొత్త విధానం స్థిరత్వాన్ని తీసుకురానుందని అంటున్నారు.

వాదనలు పూర్తయ్యాక వాయిదాలు ఎందుకు?

తీర్పుల వాయిదాలపై సుప్రీంకోర్టు అసంతృప్తి

హైకోర్టులో వాదనలన్నీ విన్న తరువాత జడ్జీలు తీర్పులను నెలల తరబడి వాయిదా వేస్తుండడాన్ని సుప్రీంకోర్టు తప్పుపట్టింది. దీన్ని 'గుర్తించదగ్గ రుగ్మత'గా అభివర్ణించింది. ఝార్ఖండ్ హైకోర్టు డిసెంబరు నాలుగో తేదీన ఓ రిట్ పిటిషన్‌ను డిస్మిస్ చేసినా అందుకు సంబంధించిన తీర్పును మాత్రం ఇంతవరకు వెలువరించలేదు. దీనిపై దాఖలైన వ్యాజ్యంపై ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ సూర్యకాంత్ ఆధ్వర్యంలోని త్రిసభ్య ధర్మాసనం విచారణ జరిపింది. సీజేఐ స్పందిస్తూ 'జడ్జీల్లో కొందరు తీవ్రంగా శ్రమించి 10-15 కేసులపై విచారణ జరుపుతారు. తీర్పులను వాయిదా వేస్తారు. ఇంకొందరు విచారణ జరిపినా తీర్పులు మాత్రం ఇవ్వరు. మరికొందరు ఉంటారు...వాదనలు పూర్తి చేసినా తదుపరి విచారణ ఉందంటూ కేసును వాయిదా వేస్తారు. ఇది గుర్తించదగ్గ రుగ్మత. న్యాయ వ్యవస్థకు సవాలులాంటిది. దీన్ని అరికట్టాల్సి ఉంది. ఈ సమస్యపై త్వరలో జరగనున్న హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తుల సమావేశంలో చర్చిస్తాం' అని పేర్కొన్నారు. ప్రస్తుత కేసులో వచ్చే వారంలోగా తీర్పును వెల్లడించాలని ఆదేశించారు.

ఇష్టం లేకుండా ఒత్తిడి చేయలేం

మైనర్ గర్భం కొనసాగింపుపై సుప్రీంకోర్టు తీర్పు

సంతానోత్పత్తికి సంబంధించి మహిళలు స్వతంత్రంగా నిర్ణయాలు తీసుకునే హక్కును సుప్రీంకోర్టు సమర్థించింది. ఇష్టం లేకుండా గర్భం కొనసాగించాలని ఏ మహిళను ఒత్తిడి చేయలేమని స్పష్టం చేసింది. మైనర్‌గా ఉన్నప్పుడు గర్భవతి అయిన ఓ యువతి 30 వారాల గర్భాన్ని తొలగించేందుకు అత్యున్నత న్యాయస్థానం అనుమతించింది. గర్భ విచ్ఛిత్తికి అనుమతిని నిరాకరిస్తూ ముంబై హైకోర్టు ఇంతకుముందు ఇచ్చిన ఆదేశాలను జస్టిస్ బీవీ నాగర్నత సారథ్యంలోని సుప్రీం ధర్మాసనం కొట్టివేసింది. మహారాష్ట్రకు చెందిన బాలిక తన బాయ్‌ఫ్రెండ్‌తో రిలేషన్ కారణంగా కొన్ని నెలల క్రితం గర్భవతైంది. అప్పటికి ఆమెకు 17 ఏళ్లు. ప్రస్తుతం 18 ఏళ్ల నాలుగు నెలలు. 30 వారాల గర్భిణి. అయితే గర్భాన్ని కొనసాగించాలని తాను కోరుకోవడం లేదంటూ ముంబై హైకోర్టును ఆమె ఆశ్రయించింది. అయితే ప్రెగ్నెన్సీ చట్టం ప్రకారం గడువు మించిపోయిందంటూ హైకోర్టు ఆమె విజ్ఞప్తిని తోసిపుచ్చింది. దీంతో ఆ బాలిక సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించింది. బాలిక తరపు న్యాయవాది కోర్టులో తన వాదన వినిపిస్తూ, ప్రెగ్నెన్సీని కొనసాగించాలని ఒత్తిడి చేస్తే సామాజిక కళంకం తలెత్తే అవకాశం ఉండవచ్చనే కారణంగా ఆమె మానసిక ఆందోళనకు గురికావచ్చన్నారు. ఇరువైపులా వాదనలు విన్న ధర్మాసనం.. గర్భవిచ్ఛిత్తికి నిర్ణయం తీసుకోవడం ఆలస్యమైనప్పటికీ అప్పీలుదారు హక్కును తప్పనిసరిగా పరిరక్షించాల్సి ఉంటుందని పేర్కొంది. ఆమె ఇష్టం లేకుండా గర్భాన్ని కొనసాగించాలనడం చట్టవిరుద్ధమని స్పష్టం చేసింది. గర్భవిచ్ఛిత్తికి అనుమతించినా అమ్మాయికి ఎలాంటి ప్రమాదం ఉండదని వైద్యులు ఇచ్చిన నివేదికను పరిగణనలోకి తీసుకున్నట్టు పేర్కొంది. యువతి నుంచి లిఖితపూర్వక అండర్‌టేకింగ్ తీసుకోవాలని, గర్భవిచ్ఛిత్తికి వైద్యులను అనుమతిస్తున్నామని తీర్పు వెలువరించింది.

చట్టాలు పాటించకపోతే దేశం విడిచి వెళ్లిపోండి!

వాట్సాప్ మాతృ సంస్థ 'మెటా'కు తేల్చి చెప్పిన సుప్రీంకోర్టు సీజే

గోప్యతా చట్టం విషయంలో రాజీ పడేదే లేదని సుప్రీంకోర్టు స్పష్టం చేసింది. వాట్సాప్ మాతృసంస్థ, టెక్ దిగ్గజం.. 'మెటా'పై తీవ్ర ఆగ్రహం వ్యక్తం చేసిన న్యాయస్థానం.. భారత దేశ చట్టాలను పాటించలేకపోతే.. దేశం విడిచి వెళ్లిపోవచ్చని తేల్చిచెప్పింది. గోప్యతా చట్టంతో ఆడుకోలేరని.. డేటాలోని ఒక్క అంకెను కూడా పంచుకునేందుకు అనుమతించేదిలేదని

కుండబద్దలు కొట్టింది. ఈ మేరకు సుప్రీంకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి (సీజేఐ) జస్టిస్ సూర్యకాంత్ నేతృత్వంలోని ధర్మాసనం అమెరికా సంస్థ మెటాకు స్పష్టం చేసింది. "ప్రజల గోప్యతతో మీరు ఆడుకోలేరు. మా డేటాలోని ఒక్క అంకెనూ మీతో పంచుకునేందుకు అనుమతించం" అని సీజేఐ తేల్చిచెప్పారు. దేశ ప్రజల డేటాను దోపిడీ చేస్తామంటే సమర్థించలేమని స్పష్టం చేశారు. 2021నాటి వాట్సాప్ కొత్త ప్రైవసీ పాలసీని సవాల్ చేస్తూ దాఖలైన పిటిషన్‌పై ధర్మాసనం మంగళవారం విచారించింది. ఈ సందర్భంగా గతంలో కాంపిటిషన్ కమిషన్ ఆఫ్ ఇండియా (సీసీఐ) విధించిన రూ.213 కోట్ల జరిమానాను సమర్థించింది. విచారణ సందర్భంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం తరపున సొలిసిటర్ జనరల్ తుషార్ మెహతా స్పందిస్తూ.. వాణిజ్య ప్రయోజనాల కోసం వినియోగదారుల డేటాను పంచుకునేందుకు వాట్సాప్ దోపిడీవిధానాన్ని అనుసరిస్తోందని తెలిపారు. సీజేఐ స్పందిస్తూ.. "మీరు (మెటా) మా రాజ్యాంగాన్ని అనుసరించలేకపోతే దేశం విడి చి వెళ్లిపోవచ్చు. పౌరుల సమాచారాన్ని పంచుకునే విషయంలో మేం రాజీ పడబోం"అని స్పష్టం చేశారు. "మీ విధానాలను దేశంలోని లక్షలాది మంది పేదలు, వీధి వ్యాపారులు.. కేవలం ఒక భాష మాత్రమే మాట్లాడగలిగిన వారు ఎలా అర్థం చేసుకుంటారు? కొన్ని సందర్భాల్లో మీ విధానాలు అర్థం చేసుకోవడం మాకే ఇబ్బంది ఉంటోంది" అని సీజేఐ ఆగ్రహం వ్యక్తంచేశారు. "ఎవరికీ అర్థంకాని విధానాలను అనుసరించడం ప్రైవేటు సమాచారాన్ని దొంగిలించేందుకు ఒక మార్గం" అన్నారు. ఈ సందర్భంగా సీజేఐ.. తన స్వీయ అనుభవాన్ని వివరించారు. "వాట్సప్‌లో ఓ డాక్టర్‌కు సందేశం పంపితే.. ఆయన ప్రిస్క్రిప్షన్‌లో కొన్ని మందులు సూచించారు. ఆ మరుక్షణం వాటికి సంబంధించి న ప్రకటనలే ఫోన్‌లో కనిపించాయి"అని తెలిపారు. వాట్సాప్, మెటా తరపున కోర్టుకు హాజరైన సీనియర్ అడ్వొకేట్లు ముకుల్ రోహత్గీ, అఖిల్ సిబాల్‌లు స్పందిస్తూ.. వాట్సాప్ సందేశాలకు ఎండ్-టు-ఎండ్ గోప్యత ఉంటుందని..ఆయా కంపెనీలు కంటెంట్‌ను చూడలేవన్నారు. సీసీఐ విధించిన రూ.213 కోట్ల జరిమానాను డిపాజిట్ చేసినట్టు చెప్పారు.

2021 జనవరిలో వాట్సాప్ కొత్త ప్రైవసీ విధానాన్ని తీసుకువచ్చింది. తమ కొత్త పాలసీని అంగీకరించని వారి ఖాతాలను రద్దు చేస్తామని నిరంకుశ ధోరణిని ప్రదర్శించింది. దీంతో అప్పట్లోనే కేంద్రం సదరు పాలసీని నిలిపివేయాలని ఆదేశించింది. ఈ వ్యవహారంపై సీసీఐ విచారణ జరిపింది. ఈ క్రమంలోనే 2024లో రూ.213 కోట్ల జరిమానా విధించింది. ఈ జరిమానాను కంపెనీ లా ట్రిబ్యునల్ కూడా సమర్థించింది. ఈ తీర్పులను మెటా గత ఏడాది జనవరిలో సుప్రీంకోర్టులో సవాల్ చేసింది.

యాంత్రికంగా కేసులు పెట్టడాన్ని నియంత్రించాలి

తెలంగాణ హైకోర్టు మార్గదర్శకాలు సమర్థనీయమే

పౌరుల ప్రాథమిక హక్కులను కాపాడాల్సిన బాధ్యత కోర్టులపై ఉంది

సోషల్ మీడియా పోస్టుల వ్యవహారంలో పోలీసు కేసులపై సుప్రీంకోర్టు కీలక వ్యాఖ్యలు

తెలంగాణ ప్రభుత్వ పిటిషన్ కొట్టివేత

సోషల్ మీడియా పోస్టులు, రాజకీయ విమర్శలకు సంబంధించి హైకోర్టు మార్గదర్శకాలు సమర్థనీయమేనని సుప్రీంకోర్టు పేర్కొంది. పౌరుల ప్రాథమిక హక్కులను కాపాడాల్సిన బాధ్యత కోర్టులపై ఉందని స్పష్టం చేసింది. యాంత్రికంగా కేసుల నమోదును నియంత్రించాల్సిన అవసరం ఉందని అభిప్రాయపడింది. సోషల్ మీడియా (ఎక్స్)లో కాంగ్రెస్ పార్టీపై, సీఎం రేవంత్‌రెడ్డిపై అనుచిత వ్యాఖ్యలు చేశారంటూ.. దుర్గం శశిధర్‌గౌడ్ అలియాస్ నల్ల బాలు, జి.సతీశ్, వసీం అక్రం, కౌతం సతీశ్‌లపై మూడు ఎఫ్ఐఆర్‌లు నమోదు చేసిన విషయం తెలిసిందే. దీనిపై వారు హైకోర్టును ఆశ్రయించారు. విచారణ జరిపిన జస్టిస్ తుకారాంజీ ఆ మూడు ఎఫ్ఐఆర్‌లను కొట్టివేశారు. సామాజిక మాధ్యమాల్లో పోస్టులకు సంబంధించి కేసులు నమోదు అంశంలో పోలీసులు, మేజిస్ట్రేట్ కోర్టులకు పలు మార్గదర్శకాలు జారీచేశారు. ట్వీట్లు/పోస్టులు చట్టబద్ధమైన రాజకీయ వ్యక్తీకరణ పరిధిలోకి వస్తాయని పేర్కొన్నారు. ప్రాథమిక హక్కుల పరిరక్షణతోపాటు కేసుల నమోదు, విచారణ యాంత్రికంగా, ఏకపక్షంగా జరగకుండా నిరోధించే క్రమంలో మార్గదర్శకాలను జారీ చేస్తున్నట్టు స్పష్టం చేశారు. ఈ తీర్పును రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సుప్రీంకోర్టులో సవాల్ చేసింది. హైకోర్టు మార్గదర్శకాలు దర్యాప్తు సంస్థల విధులకు ఆటంకం కలిగిస్తున్నాయని పిటిషన్‌లో పేర్కొంది. దీనిపై సోమవారం జస్టిస్ జే.బీ.పార్దీవాలా, జస్టిస్ విజయ్ బిష్ణోయ్‌లతో కూడిన ద్విసభ్య ధర్మాసనం విచారణ జరిపింది.

తెలంగాణ ప్రభుత్వం తరపున సీనియర్ న్యాయవాది సిద్దార్థ్ లూథ్రా వాదనలు వినిపించారు. హైకోర్టు విధించిన కొన్ని మార్గదర్శకాలు ఇబ్బందికరంగా ఉన్నాయని, తీర్పులోని పేరా 29లో ఇచ్చిన మార్గదర్శకాలపై అభ్యంతరం ఉందని వివరించారు.

మార్గదర్శకాల్లోని నంబర్ 7, 9 అంశాలు పోలీసుల దర్యాప్తు స్వేచ్ఛను దెబ్బతీసేలా ఉన్నాయని పేర్కొన్నారు. రాజకీయ ప్రసంగాలు, సోషల్ మీడియా పోస్టుల విషయంలో ఎఫ్ఐఆర్ నమోదు చేయడానికి ముందే పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ నుంచి న్యాయసలహా తీసుకోవాలని హైకోర్టు సూచించిందని.. కానీ ప్రాసిక్యూషన్ వేరు, దర్యాప్తు వేరు కదా? అనే సందేహం వెలిబుచ్చారు. ఫిర్యాదులు నిరాధారమని తేలితే కేసును మూసేయాలని హైకోర్టు మార్గదర్శకాల్లో పేర్కొందని.. ఇది అనేక కేసులపై ప్రభావం చూపే ప్రమాదం ఉందని వివరించారు. సాక్ష్యాధారాలు సరిగా లేవనే సాకుతో ఉద్దేశపూర్వకంగానే కొన్ని కేసులను మూసేసే ప్రమాదం ఉందని తెలిపారు. ఈ సందర్భంగా జస్టిస్ పార్దీవాలా జోక్యం చేసుకుంటూ.. "హైకోర్టు మార్గదర్శకాలు ఇవ్వడంలో తప్పేముంది? పౌరుల ప్రాథమిక హక్కులను కాపాడటానికి హైకోర్టు మార్గదర్శకాలు ఇవ్వకూడదా?" అని ప్రశ్నించారు. ఒక హైకోర్టు జ్యుడిషియల్ ఆర్డర్ ద్వారా కొన్ని మార్గదర్శకాలు ఇస్తే.. సంబంధిత అధికారులు వాటిని పాటించాల్సిందేనని స్పష్టం చేశారు. దేశంలోని ఇతర కోర్టులు సైతం ఇటువంటి మార్గదర్శకాలు జారీ చేసేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నాయని పేర్కొన్నారు. హైకోర్టు మార్గదర్శకాల్లో జోక్యం చేసుకోవాల్సిన అవసరం తమకేమీ కనిపించడం లేదంటూ.. తెలంగాణ ప్రభుత్వ పిటిషన్‌ను కొట్టివేశారు.

ఆ చర్యలన్నీ అత్యాచార యత్నాలే

యూపీ బాలిక ఉదంతంపై సుప్రీంకోర్టు స్పష్టీకరణ

అలహాబాద్ హైకోర్టు తీర్పు కొట్టివేత

మహిళ పైజామా నాడా లాగటం, రొమ్ములను తడమటం.. అత్యాచారయత్నం కిందికే వస్తుందని సుప్రీంకోర్టు పేర్కొంది. అటువంటి చర్యలను అత్యాచారం చేయటానికి సిద్ధమవటంగానే చూడాలి గానీ అత్యాచారయత్నంగా నిర్ధారించలేమన్న అలహాబాద్ హైకోర్టు తీర్పును కొట్టివేసింది. ఈ మేరకు ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ సూర్యకాంత్ సారథ్యంలోని త్రిసభ్య ధర్మాసనం ఆదేశాలు జారీ చేసింది. 2021 నవంబరు 10వ తేదీన యూపీకి చెందిన ఒక మహిళ 14 ఏళ్ల వయసున్న తన కుమార్తెతో బంధువుల ఇంటికి వెళ్లి.. తిరిగి తమ ఇంటికి నడిచి వస్తుండగా.. తమ గ్రామానికే చెందిన పవన్, ఆకాశ్, అశోక్ అనే ముగ్గురు యువకులు బైకు మీద వస్తూ వారికి తారసపడ్డారు. బాలికను బైక్ మీద ఇంటి వరకూ తీసుకెళ్తామని చెబితే, వారిని నమ్మి ఆ మహిళ కుమార్తెను వారితో పంపింది. కానీ, ఆ యువకులు ఆ బాలికను దారిలో ఓ కల్వర్టు కిందికి తీసుకెళ్లి..

అసభ్యంగా ప్రవర్తించారు. బాలిక కేకలు వేయటంతో.. దారిన వెళ్తున్న కొందరు వచ్చి ఆమెను కాపాడారు. దుండగులు అక్కడి నుంచి పారిపోయారు. ఈ ఘటనపై బాలిక తల్లి.. యూపీలోని కాస్‌గంజ్ పోక్సో ప్రత్యేక కోర్టులో పిటిషన్ వేయగా.. నిందితుల్లో ఇద్దరిపై అత్యాచార యత్నం కింద కేసు నమోదు చేసి విచారణ ప్రారంభించారు. 2023 జూన్‌లో ఈ ఉత్తర్వులు రాగా.. వాటిని నిందితులు అలహాబాద్ హైకోర్టులో సవాల్ చేశారు. దీనిపై 2025 మార్చిలో జస్టిస్ రాం మనోహర్ మిశ్రా తీర్పునిస్తూ.. నిందితుల చర్యను అత్యాచారానికి సిద్ధపడుతున్న ఘటనగానే పరిగణించాలిగానీ.. రేప్ యత్నంగా చూడవద్దంటూ తీర్పు ఇచ్చారు. ఈ తీర్పు మీద అప్పట్లో తీవ్రంగా విమర్శలు వచ్చాయి. ఈ నేపథ్యంలో, సుమోటోగా విచారణ చేపట్టిన సుప్రీంకోర్టు ధర్మాసనం.. హైకోర్టు తీర్పు నేరవిచారణ నిబంధనలను తప్పుడుగా అన్వయించినట్లు తెలుతోందని, కాబట్టే, ఆ తీర్పును కొట్టేస్తున్నామని తెలిపింది. పోక్సో కోర్టు విచారణ కొనసాగించాలని ఆదేశాలు జారీ చేసింది.

ఆరోగ్యం ప్రాథమిక హక్కు.. రాజీపడే ప్రసక్తే లేదు

ప్యాకేజ్డ్ ఆహారంపై 'హెచ్చరిక' ఉండాల్సిందే!
ఎఫ్ఎస్ఎస్ఏఐకు సుప్రీంకోర్టు స్పష్టీకరణ

ప్రజల ఆరోగ్యంతో ఆటలాడొద్దని సుప్రీంకోర్టు ఎఫ్ఎస్ఎస్ఎఐను హెచ్చరించింది. ఆరోగ్యం ప్రజల ప్రాథమిక హక్కు అని, ఈ విషయంలో రాజీపడే ప్రసక్తేలేదని తేల్చిచెప్పింది. ఇకపై ప్యాకేజ్డ్ ఆహారంపై 'హెచ్చరిక' ముద్ర తప్పనిసరిగా ఉండాల్సిందేని భారత ఆహార భద్రత, ప్రమాణాల ప్రాధికార సంస్థ (ఎఫ్ఎస్ఎస్ఎఐ)ను ఆదేశించింది. ప్యాకెట్లలోని ఆహారంలో అధిక చక్కెర, ఉప్పు, కొవ్వుకు సంబంధించి వినియోగదారుడికి అర్థమయ్యేలా ప్యాకెట్ ముందు భాగంలోనే స్పష్టమైన హెచ్చరికల లేబుళ్లు తప్పనిసరి చేయాలని పేర్కొంది. ప్యాకేజ్డ్ ఫుడ్‌కు సంబంధించి దాఖలైన ప్రజాప్రయోజన వ్యాజ్యాన్ని విచారించిన జస్టిస్ జేబీ పార్దివాలా, జస్టిస్ కేవీ విశ్వనాథన్‌ల ధర్మాసనం ఈమేరకు ఆదేశాలు ఇచ్చింది. ప్యాక్ చేసిన ఆహార పదార్థాల్లో చక్కెర, ఉప్పు, కొవ్వు పదార్థాలు ఎంతమేర ఉన్నాయో తెలిపే 'ముందు వైపు హెచ్చరిక లేబుళ్ల' విషయంలో ఎఫ్ఎస్ఎస్ఎఐ దాఖలు చేసిన అఫిడవిట్‌పై ధర్మాసనం తీవ్ర అసంతృప్తి వ్యక్తం చేసింది. ప్యాకెట్లపై స్పష్టమైన హెచ్చరికలు ఉండాలని పేర్కొంది. పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది వాదిస్తూ.. ప్యాకెట్లపై చక్కెర, సోడియం, కొవ్వుల మోతాదు గురించి బోల్డ్ అక్షరాలతో హెచ్చరికలు ఉంటేనే ప్రజలు అప్రమత్తం అవుతారని కోర్టుకు తెలిపారు. ఈ వాదనతో ఏకీభవించిన ధర్మాసనం.. కేవలం చర్చలు, సమావేశాలతో

కాలక్షేపం చేయొద్దని ఎఫ్ఎస్ఎస్ఎఐకి సూచించింది. ఈ అంశానికి సంబంధించి నాలుగు వారాల్లో సమగ్ర నివేదికతో హాజరుకావాలని ఆదేశించింది.

బాలికను మోసం చేసినందుకు 20 ఏళ్ల జైలు

తీర్పు వెల్లడించిన పోక్సో న్యాయాధికారి

బాలికను ప్రేమ, పెళ్లి పేరుతో తీసుకువెళ్లి మోసం చేసిన ముంజేరు గ్రామానికి చెందిన రాయపురెడ్డి సురేష్‌కు 20సంవత్సరాల కఠిన కారాగార శిక్ష, రూ.50వేల జరిమానా విధిస్తూ పోక్సో ప్రత్యేక న్యాయాధికారి కె.నాగమణి తీర్పు చెప్పారు. బాధితురాలికి పరిహారంగా ప్రభుత్వం రూ.5లక్షలు మంజూరు చేయాలని ఆదేశించారు.

భోగాపురం మండలం ఓ గ్రామానికి చెందిన వ్యక్తి తన కుమార్తె కనిపించడం లేదని 2024 మే 22న భోగాపురం పోలీస్ స్టేషన్‌లో ఫిర్యాదు చేశాడు. బాలికను గుర్తించాక ఆమె నుంచి పోలీసులు స్టేట్‌మెంటు తీసుకున్నారు. ముంజేరు గ్రామానికి చెందిన రాయపురెడ్డి సురేష్ తనను పెళ్లి చేసుకొంటానని నమ్మించి విశాఖ, హైదరాబాదు తిప్పాడని తెలిపింది. దీంతో పోలీసులు అదే సంవత్సరం జూలై 25న పోక్సో కింద కేసు నమోదు చేసి నిందితుడిని అరెస్టు చేసి రిమాండుకు తరలించారు. న్యాయస్థానంలో అభియోగ పత్రాలు దాఖలు చేశారు. నిందితుడు ఆర్.సురేష్‌పై నేరారోపణలు రుజువు కావడంతో 20 సంవత్సరాల శిక్ష, రూ.50వేల జరిమానా, బాధితురాలికి రూ.5లక్షల పరిహారం మంజూరు చేస్తూ పోక్సో ప్రత్యేక న్యాయాధికారి కె.నాగమణి తీర్పు వెల్లడించారు. గడిచిన ఆరు నెలల్లో 17 పోక్సో కేసుల్లో నిందితులకు శిక్ష పడిందని ఎస్పీ దామోదర్ చెప్పారు.

లైంగిక వేధింపుల కేసులో జ్యోతిష్యుడికి 200 ఏళ్ల జైలు శిక్ష

తమిళనాడులో పోక్సో ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్టు సంచలన తీర్పు

లైంగిక వేధింపుల కేసులో ఓ జ్యోతిష్యుడికి పోక్సో ఫాస్ట్‌ట్రాక్ కోర్టు 200 ఏళ్ల జైలు శిక్ష విధించింది. అలాగే, బాధితులకు రూ.2లక్షల పరిహారం చెల్లించాలని తమిళనాడు ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించింది. వివరాల్లోకి వెళితే, 2021 నవంబర్‌లో శివగంగ జిల్లా మానగిరి ప్రాంతానికి చెందిన రామకృష్ణన్ (52) అనే జ్యోతిష్యుడిని ఒక మహిళ ఆశ్రయించింది. తన కూమార్తెలకు చదువులో పురోగతి లేదంటూ రామకృష్ణన్‌ను సంప్రదించింది. ఈ క్రమంలో తన వెంట ఇద్దరు కుమార్తెలను తీసుకుని రామకృష్ణన్‌ను వద్దకు వెళ్లింది. ఈ సమస్యకు

ఏదైనా పరిష్కారం చూపాలంటూ జ్యోతిష్కుడిని తల్లి కోరింది. ఈ నేపథ్యంలో ఇద్దరు బాలికలకు తన ఇంటికి తీసుకురావాలని సూచించాడు. ఇది నమ్మిన సదరు మహిళ తన ఇద్దరు కుమార్తెలను పూజారి ఇంటికి తీసుకెళ్లింది. తల్లిని వేరే గదిలో ఉండమని చెప్పిన జ్యోతిష్కుడు, ఇద్దరు బాలికలను మరో గదికి తీసుకెళ్లాడు. బాలికలిద్దరిపై లైంగిక దాడికి పాల్పడ్డాడని సదరు మహిళ ఆరోపించారు. అంతేకాకుండా, ఈ విషయాన్ని బయటపెడితే తల్లిదండ్రులకు కీడు జరుగుతుందని ఆ బాలికలను జ్యోతిష్కుడు బెదిరించాడు. దీంతో తల్లిదండ్రులకు ఏమీ కాకూడదని భావించిన ఆ బాలికలు జరిగిన విషయం గురించి ఎవరికీ చెప్పలేదు. ఈ ఘటన జరిగి దాదాపు రెండేళ్లు గడిచింది. ఈ సంఘటన జరిగిన సమయంలో ఆ ఇద్దరు బాలికల్లోని ఒకరి వయసు 18కాగా, ఇంకొకరి వయసు 14. గతకొంతకాలంగా బాలికలిద్దరికి అనారోగ్య సమస్యలు తలెత్తడంతో ఆసుపత్రికి తీసుకెళ్లారు. ఈ క్రమంలో వారిని పరీక్షించిన వైద్యులు బాలికలకు లైంగికంగా సంక్రమించే వ్యాధి ఉందని చెప్పారు. ఇది విన్న వారి తల్లిదండ్రులు ఒక్కసారిగా షాక్‌కు గురయ్యారు. పిల్లలిద్దరిని విచారించగా జ్యోతిష్కుడు చేసిన నిర్వాకం బయటపడింది. దీంతో బాలికల తల్లిదండ్రులు పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేశారు. తిరుపత్తూరు ఉమెన్ పోలీస్ స్టేషన్‌లో పోక్సో చట్టం కింద కేసు నమోదు చేయడం, ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్టులో నేరం రుజువు కావడంతో జడ్జి గోకుల్ మురుగన్ 200 సంవత్సరాల జైలు శిక్ష విధిస్తూ తీర్పు చెప్పారు.

అత్యాచారం కేసులో 20 ఏళ్ల జైలు శిక్ష

బాలికపై అత్యాచారం చేసిన ఓ వ్యక్తికి 20 ఏళ్ల కఠిన కారాగార శిక్ష విధించింది హర్యానా ఫాస్ట్-ట్రాక్ కోర్టు. ఈ మేరకు అదనపు సెషన్స్ జడ్జి తీర్పు వెల్లడించారు. అలాగే ఈ కేసులో నిందితుడికి రూ.1.70 లక్షల జరిమానా కూడా విధించింది. 2024 నవంబర్ 13 నాటిది. 14 ఏళ్ల బాలికపై అత్యాచారం జరిగిందని బాధితురాలి తండ్రి పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేశారు. నిందితుడు గత 10 నెలలుగా పాఠశాలకు వెళ్తున్న తన కుమార్తెను ప్రలోభపెట్టాడని, మూడు వారాల క్రితం పొలాల్లోకి తీసుకెళ్లి ఆమెపై అత్యాచారం చేశాడని బాధితురాలి తండ్రి ఆరోపించారు. అంతేకాదు, బాధితురాలు ప్రతిఘటించినప్పుడు ఆమెను కొట్టాడని ఫిర్యాదులో పేర్కొన్నారు అని ఫతేబాద్ జిల్లా న్యాయవాది దేవేందర్ మిట్టల్ పేర్కొన్నారు. సాక్ష్యాలు, వాంగ్మూలం ఆధారంగా నిందితుడికి 20 సంవత్సరాల జైలు శిక్ష విధించారన్నారు.

వివాహానికి ముందు ఎవర్నీ నమ్మకండి

శారీరక సంబంధాల విషయమై యువత అప్రమత్తంగా ఉండాలి: సుప్రీంకోర్టు

వివాహానికి ముందు శారీరక సంబంధాల విషయమై అమ్మాయిలు, అబ్బాయిలు అప్రమత్తంగా ఉండాలని సుప్రీంకోర్టు వ్యాఖ్యానించింది. పెళ్లి చేసుకుంటానని నమ్మించి అత్యాచారానికి పాల్పడినట్లు ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న ఓ వ్యక్తి బెయిల్ పిటిషన్‌పై విచారణ సందర్భంగా ఈ వ్యాఖ్యలు చేసింది. నిందితుడు, బాధిత యువతి ఇద్దరు ఏకాభిప్రాయంతోనే శారీరకసంబంధం కలిగి ఉన్నట్లు కనిపిస్తోందని.. ఇలాంటి కేసులు విచారించేందుకు, శిక్షలు విధించేందుకు తగినవి కావని పేర్కొంది. ఇరు పక్షాలను మధ్యవర్తిత్వానికి పంపిస్తామని పేర్కొంది.

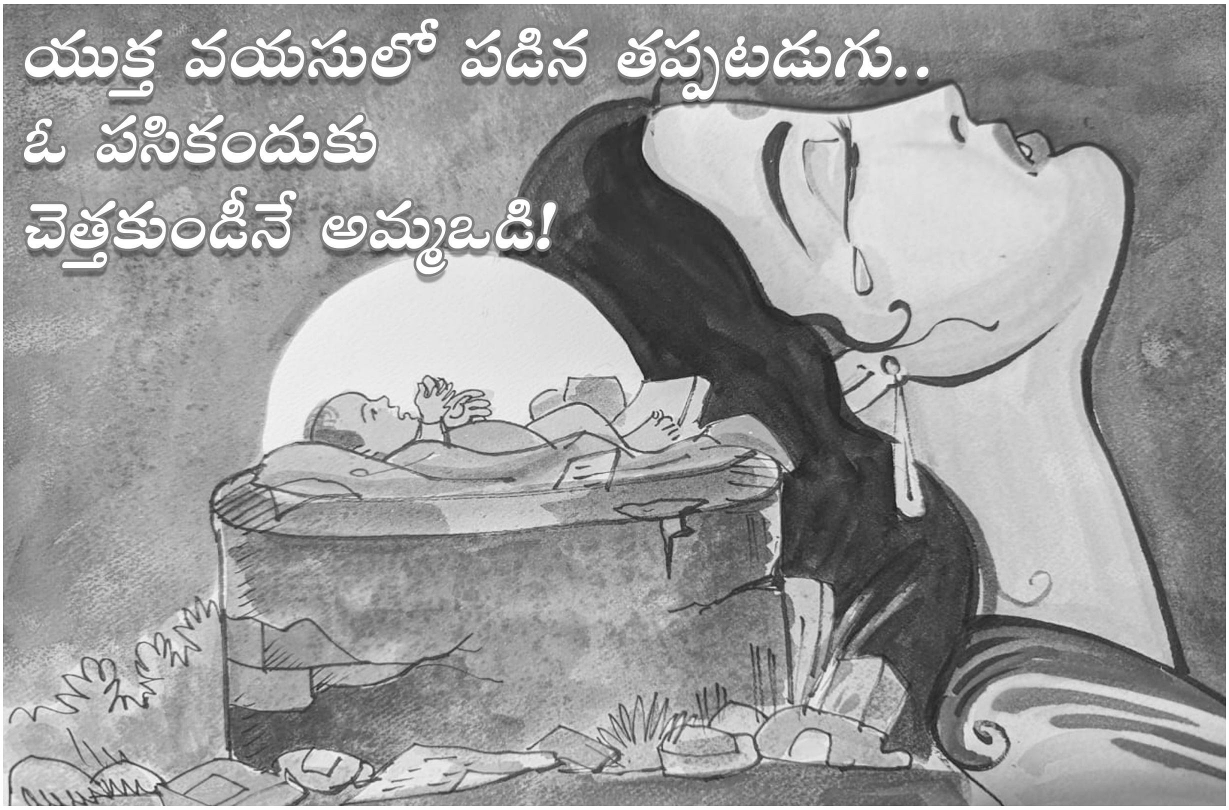

గోడలపై పాఠాలు.. రూ.8 కోట్ల అవార్డు

ప్రపంచాన్ని అబ్బురపరిచిన ముంబై టీచర్!

'గ్లోబల్ టీచర్ ప్రైజ్' విజేత రూబల్ నాగి

పేద పిల్లలకు సరికొత్త రీతిలో విద్యాబోధన

దేశవ్యాప్తంగా 800కు పైగా అభ్యాస కేంద్రాలు

తరగతి గదితో పనిలేకుండానే... బ్లాక్‌బోర్డు చాక్‌పీస్ వంటి వాటితో అవసరం లేకుండానే అక్షరాలు, సంఖ్యలు, శాస్త్రం నేర్చవచ్చని ప్రపంచానికి నిరూపించిన భారతీయ ఉపాధ్యాయురాలు రూబల్ నాగి. ప్రపంచానికి భారతదేశ సత్తాను మరోసారి నిరూపించింది. అంకితభావంతో విద్యా రంగంలో విప్లవాత్మక మార్పులు తీసుకొచ్చిన భారతీయ సామాజిక కార్యకర్త, ఉపాధ్యాయురాలు రూబల్ నాగి ప్రతిష్ఠాత్మకమైన 'గ్లోబల్ టీచర్ ప్రైజ్'ను కైవసం చేసుకున్నారు. ఫిబ్రవరి 5, 2026న దుబాయ్‌లో జరిగిన వరల్డ్

గవర్నమెంట్స్ సమ్మిట్‌లో, ప్రపంచ నేతలు, విధానకర్తల సమక్షంలో రూబల్ నాగి ఈ ప్రతిష్టాత్మక అవార్డును అందుకున్నారు. వార్కీ ఫౌండేషన్, యునెస్కో సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో జెమ్స్ ఎడ్యుకేషన్ నిర్వహించే ఈ అవార్డు, ప్రపంచంలోనే అత్యున్నత ఉపాధ్యాయ గౌరవంగా గుర్తింపు పొందింది. 2015లో ప్రారంభమైన ఈ పురస్కారాన్ని అందుకున్న పదవ ఉపాధ్యాయురాలుగా రూబల్ చరిత్ర సృష్టించారు.

మురికివాడల నుంచి మలుపు తీసుకున్న విద్య గత రెండు దశాబ్దాల్లో, రూబల్ నాగి తన రూబల్ నాగి ఆర్ట్ ఫౌండేషన్ (RNAF) ద్వారా భారతదేశవ్యాప్తంగా 100కు పైగా వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో 800కు పైగా అభ్యాస కేంద్రాలు స్థాపించారు. తక్కువ ఖర్చుతో కూడిన, అందుబాటులో ఉండే అభ్యాస నమూనాల కోసం రూపొందించబడింది. ఇవి విద్యను నేరుగా పేద పరిసరాల్లోకి తీసుకురావడానికి రూపొందించబడ్డాయి. ఆమె ప్రధాన కార్యక్రమాలలో మిసాల్ ముంబై మరియు మిసాల్ ఇండియా ఉన్నాయి. ఇవి భారతదేశం అంతటా 100 కి పైగా మురికివాడలు మరియు గ్రామాలలో కళ, విద్య, పారిశుధ్యం మరియు సమాజ అభివృద్ధిని మిళితం చేస్తాయి. పాఠశాలకు వెళ్లని పిల్లలకు ప్రాథమిక విద్య, డ్రాపౌట్స్‌కు తిరిగి చదువు, స్కూల్ పిల్లలకు పరిహార విద్య - అన్నీ ఒకే మోడల్‌లో అందించారు. రూబల్ పనిలో అత్యంత విప్లవాత్మక ఆలోచన “లివింగ్ వాల్స్ ఆఫ్ లెర్నింగ్”. పాడుబడ్డ గోడలపై వేసిన రంగుల కుడ్య చిత్రాలు ఇప్పుడు అక్షరాస్యత, గణితం, సైన్స్, పరిశు భ్రత, చరిత్ర, పర్యావరణ అవగాహన నేర్పే గురువులయ్యాయి. ఈ గోడలు పిల్లలతో పాటు తల్లిదండ్రులు, స్థానిక సమాజాన్నీ అభ్యాసంలో భాగస్వామ్యం చేస్తున్నాయి. వాస్తవ సమస్యలకు ఆచరణాత్మక పరిష్కారం పేదరికం, బాల కార్మిక వ్యవస్థ, బాల్య వివాహాలు, అనియమిత హాజరు, మౌలిక వసతుల కొరత - ఇవన్నీ కేవలం గణాంకాలు కావని, నేలమీద ఉన్న వాస్తవాలని రూబల్ గుర్తించారు. అందుకే అనువైన సమయాలు, పునర్వినియోగ వస్తువులతో ప్రత్యక్ష అభ్యాసం, జీవితానికి పనికొచ్చే నైపుణ్యాలతో విద్యను అందుబాటులోకి తీసుకొచ్చారు. ఈ మోడల్ వల్ల అనేక ప్రాంతాల్లో డ్రాపౌట్ రేట్లు 50 శాతానికి పైగా తగ్గాయి. దీర్ఘకాలిక పాఠశాల నిలుపుదల మెరుగుపడింది. 600 మందికి పైగా వాలంటీర్లు, జీతంతో పనిచేసే ఉపాధ్యాయులకు శిక్షణ ఇచ్చి, దేశవ్యాప్తంగా విస్తరించదగిన విద్యా మోడల్‌ను నిర్మించారు.

ఈ భారీ బహుమతి మొత్తాన్ని రూబల్ నాగి వ్యక్తిగతంగా వినియోగించబోమని, లక్షలాది పేదల జీవితాల కోసం ఖర్చుచేస్తామని స్పష్టం చేశారు.

ఉచిత వృత్తిపరమైన శిక్షణ, డిజిటల్ అక్షరాస్యత అందించే సంస్థను నిర్మించి, లక్షలాది అణగారిన పిల్లలు, యువత జీవితాల్లో మార్పు తీసుకురావడమే ఆమె లక్ష్యం.

ఉపాధ్యాయురాలే కాదు... అంతర్జాతీయ కళాకారిణి విద్యతో పాటు కళను సమాజ మార్పుకు సాధనంగా మలిచిన వ్యక్తిత్వం రూబల్. ఆమె ఇప్పటివరకు 850కి పైగా కుడ్య చిత్రాలు, శిల్పాలు, 200కు పైగా అంతర్జాతీయ ప్రదర్శనలు నిర్వహించారు. రాష్ట్రపతి భవన్ మ్యూజియంలో ప్రదర్శనకు ఆహ్వానించబడిన తొలి కళాకారిణిగా గుర్తింపు పొందారు. ఆమె రచనలు భారత రాష్ట్రపతి శాశ్వత సేకరణలో నిలిచాయి.

రూబుల్ నాగి ఆర్ట్ ఫౌండేషన్

రూబుల్ నాగి ఆర్ట్ ఫౌండేషన్ అనేది ముంబైకి చెందిన ఒక స్వచ్ఛంద సంస్థ. ఇది బాంబే పబ్లిక్ ట్రస్ట్ యాక్ట్ 1950 కింద నమోదు చేయబడింది.

ప్రస్తుతం నైపుణ్య అభివృద్ధి, వృత్తి శిక్షణ, మహిళా సాధికారత, విద్య మరియు పిల్లల సంక్షేమంపై ప్రధానంగా దృష్టి సారించి కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తోంది. గ్రామీణ వ్యవస్థాపకులను మరియు తక్కువ ప్రాధాన్యత కలిగిన వారికి ఉపాధి అవకాశాలను సృష్టించడమే లక్ష్యంగా పనిచేస్తోంది.

సామాజిక సంస్కరణగా నిలిచిన మిసాల్ ఇండియా, గత 10 సంవత్సరాలుగా భారతదేశంలోని మురికివాడలు మరియు గ్రామాలలో పారిశుధ్యం మరియు పరిశుభ్రత వంటి సున్నితమైన అంశాలతో సహా ఆర్థిక మరియు సామాజిక సమస్యలను ఈ సంస్థ కేంద్రాలలో కమ్యూనిటీ వర్క్‌షాప్‌ల ద్వారా పరిష్కరిస్తోంది.

ఫౌండేషన్ లక్ష్యాలు:

ROUBLE NAGI
ART FOUNDATION
EDUCATING THROUGH ART

- అణగారిన పిల్లలకు నాణ్యమైన విద్యను అందించడం
- పరిశుభ్రతపై అవగాహనను వ్యాప్తి చేయడం
- పరిశుభ్రతా కార్యక్రమాలను నిర్వహించడం
- వ్యర్థాలను వేరు చేయడానికి సమాజాలను సమీకరించడం
- బడి మానేయడాన్ని తగ్గించడం మరియు నిరంతర నమోదును నిర్ధారించడం
- చిన్న వయసులో ఉన్న మురికివాడల పిల్లల కోసం బాల్వాడీల ఏర్పాటు
- మహిళలను ప్రోత్సహించడం మరియు వారిని వ్యవస్థాపకత మరియు స్వావలంబన వైపు నడిపించడం
- జీవనోపాధి కోసం మహిళలకు నైపుణ్య శిక్షణ అందించడం
- కళ ద్వారా ఆనందం, ప్రేమ మరియు గౌరవాన్ని నింపడం

డీప్‌ఫేక్, నిషేధిత ఏఐ కంటెంట్‌ను తొలగించాల్సిందే!

ఐటీ రూల్స్ చట్టానికి సవరణలు, నోటిఫికేషన్

36 గంటల గడువును 3 గంటలకు తగ్గించిన కేంద్రం

పిల్లలపై దౌర్జన్యం, మహిళలపై వేధింపులు తదితర అంశాలకు వర్తింపు

ఫిబ్రవరి 20 నుంచి అమల్లోకి కొత్త నిబంధనలు

ఏఐతో సృష్టించిన కృత్రిమ వీడియోలు, ఆడియోలు, డీప్‌ఫేక్ వంటి కంటెంట్‌పై కేంద్రప్రభుత్వం కొరడా ఝుళిపించింది. నిషేధిత జాబితాలో ఉన్న ఏఐ కంటెంట్‌ను తొలగించాలని కోర్టులు లేదా సంబంధిత అధికారులు నోటీసులు ఇచ్చిన మూడు గంటల్లోగా వాటిని తొలగించాలని యూట్యూబ్, ఫేస్‌బుక్, ఎక్స్, ఇన్‌స్టాగ్రామ్ వంటి సోషల్ మీడియా ప్లాట్‌ఫాంలను నిర్దేశించింది. ఇప్పటి వరకూ ఉన్న గడువు 36 గంటలు కాగా.. దానిని ఏకంగా 3 గంటలకు తగ్గించటం గమనార్హం. ఈ మేరకు 'ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ (మధ్యవర్తిత్వ మార్గదర్శకాలు, డిజిటల్ మీడియా నైతిక నిబంధనావళి) రూల్స్, 2021' చట్టానికి సవరణలు చేస్తూ కేంద్ర ఎలక్ష?ట్రనిక్స్, ఐటీ మంత్రిత్వశాఖ నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది. ఈ నెల 20వ తేదీ నుంచి ఈ కొత్త నిబంధనలు అమల్లోకి రానున్నాయి. చట్టవ్యతిరేక, మోసపూరిత, లైంగిక వేధింపులు, పిల్లలపై దౌర్జన్యాలు, పేలుడు పదార్థాలు, తప్పుడు పత్రాలకు సంబంధించిన ఏఐ కంటెంట్‌ను ఈ చట్టప్రకారం నిషేధించారు. ఈ తరహా కంటెంట్‌ను ప్రారంభంలోనే నివారించేలా ప్లాట్‌ఫాంలు ఆటోమేటెడ్ టూల్స్‌ని ఏర్పాటు చేసుకోవాల్సి ఉంటుందని తాజా సవరణల్లో కేంద్రం స్పష్టం చేసింది. కాగా, నిజమైనదిగా అనిపించేలా ఏఐతో తయారు చేసే నకిలీ ఆడియో, వీడియో, ఆడియో-వీడియో కంటెంట్‌కు నిబంధనలు వర్తించనున్నాయి. ఏదైనా కంటెంట్‌లో సాధారణ

ఎడిటింగ్ ప్రక్రియకు, మెరుగులు దిద్దటానికి ఏఐని వాడటం, విద్యా సంబంధమైన, డిజైన్లకు సంబంధించిన అంశాల్లో ఏఐని వాడటానికి మినహాయింపు ఉంటుంది. ఐటీ చట్టం కింద చట్టవ్యతిరేక చర్యలుగా పరిగణిస్తున్న వాటిల్లో ఇక మీదట ఏఐ కంటెంట్‌ను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు. ఏఐ కంటెంట్‌ను వినిపిస్తున్నప్పుడు, ప్రదర్శిస్తున్నప్పుడు అది ఏఐ కంటెంట్ అని సోషల్ మీడియా వేదికలు యూజర్లకు స్పష్టంగా వెల్లడించాల్సి ఉంటుంది. ఈ హెచ్చరిక.. వీడియో అయితే తెర మీద ఏ సైజులో ఉండాలి? ఆడియో అయితే ఎంత వ్యవధిపాటు ఉండాలి? అన్న నిబంధనలు 'ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ (మధ్యవర్తిత్వ మార్గదర్శకాలు, డిజిటల్ మీడియా నైతిక నిబంధనావళి) రూల్స్, 2021' చట్టంలో కేంద్రం గతంలో పొందుపరిచింది కానీ.. తాజాగా తీసుకొచ్చిన సవరణల్లో వీటిని తొలగించింది. హెచ్చరిక మాత్రం ఉండాలని సవరించింది. కొత్త నిబంధనలను ఉల్లంఘిస్తే ప్రభుత్వం విధించే జరిమానాలపై ప్రతీ 3నెలలకోసారి ప్లాట్‌ఫాంలు తమ యూజర్లను హెచ్చరించాల్సి ఉంటుంది.

కారుణ్య నియామకాలు హక్కు కాదు: సీఐసీ

కారుణ్య నియామకాలకు సంబంధించి కేంద్ర సమాచార కమిషన్(సీఐసీ) కీలక వ్యాఖ్యలు చేసింది. “కారుణ్య నియామకాలు హక్కు కాదు” అని స్పష్టం చేసింది. మరణించిన ఉద్యోగి కుటుంబానికి ప్రభుత్వం అందించే తోడ్పాటు మాత్రమేనని, దరఖాస్తుదారులు తమ హక్కుగా కారుణ్య నియామకాన్ని కోరలేరని పేర్కొంది. కారుణ్య నియామకాల్లో పారదర్శకత లేకపోవడం వల్ల ఈ వ్యవహారానికి సంబంధించి సమాచార చట్టం(ఆర్టీఐ) కింద ఫిర్యాదులు వెల్లువెత్తుతున్నాయని కమిషన్ ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది. లఖ్‌నవూలోని సెంట్రల్ జీఎస్టీ, ఎక్సైజ్ డిపార్ట్‌మెంట్ విభాగాల్లో కారుణ్య నియామకాలకు సంబంధించి వచ్చిన ఆర్టీఐ దరఖాస్తులపై కమిషన్ ఈ మేరకు స్పందించింది. ఈ రెండు విభాగాల్లో కారుణ్య నియామకాల కోసం డిపార్ట్‌మెంటల్ స్క్రీనింగ్ కమిటీలు పరిశీలించిన రికార్డులను, దరఖాస్తుదారుల అర్హతలు, మెరిట్ వివరాలను మూడు వారాల్లోగా బహిర్గతం చేయాలని ఆదేశించింది.

మహిళల భద్రతకు ‘షీ సైబర్ ల్యాబ్’

ఉన్నతస్థాయి సమీక్షా సమావేశంలో మంత్రి సీతక్క

తెలంగాణలో మహిళల రక్షణ, సాధికారత, ఆరోగ్యమే లక్ష్యంగా ప్రభుత్వం భారీ కార్యాచరణకు శ్రీకారం చుట్టింది. కీలక శాఖల ఉన్నతాధికారులతో నిర్వహించిన ఉన్నత స్థాయి సమీక్షా సమావేశంలో మంత్రి సీతక్క కీలక నిర్ణయాలు తీసుకున్నారు. మహిళల సంక్షేమం కోసం కేవలం ఒక శాఖపైనే కాకుండా విద్య, వైద్యం, పోలీస్, మునిసిపల్ వంటి అన్ని శాఖల మధ్య సమన్వయం పెరగాలన్నారు. సైబర్ నేరాలు, డేటింగ్‌యాప్ మోసాల నుంచి మహిళలను రక్షించేందుకు ప్రత్యేకంగా ‘షీ సైబర్ ల్యాబ్’ ఏర్పాటును పరిశీలించనున్నారు. స్కూల్ స్థాయి నుంచే బాలికలకు స్వీయరక్షణ శిక్షణ తప్పనిసరి చేయాలని నిర్ణయించారు. మానవ అక్రమరవాణా, పోక్సో కేసుల విచారణకు ఫాస్ట్‌ట్రాక్ కోర్టుల ఏర్పాటుపై చర్చించారు. స్కూళ్లలో విద్యార్థినులకు రక్తహీనత పరీక్షలు నిర్వహించి అవసరమైన వారికి అదనపు పోషకాహారం అందించాలని మంత్రి సూచించారు. గ్రామ స్థాయిలో బ్రెస్ట్ క్యాన్సర్, సర్వైకల్

క్యాన్సర్ పరీక్షల శిబిరాలు నిర్వహించాలని ఆదేశించారు. ప్రైవేట్‌రంగంలోనూ మహిళలకు మెటర్నిటీ బెనిఫిట్ యాక్ట్ అమల వ్వాలని, పాఠ్యాంశాల్లో లింగ సమానత్వ భావనను చేర్చాలన్నారు. వీటి అ మలుకు అంశాలవారీగా సబ్‌కమిటీలను ఏర్పాటు చేయాలని ఆదేశించారు.

అనాథలకు ఉపాధి కల్పన

అనాథ పిల్లల ఉద్యోగ కల్పనపై తెలంగాణ ప్రభుత్వం ప్రత్యేక దృష్టి సారించింది. ఇందులో భాగంగా జీఎంఆర్ ఎయిర్‌పోర్టు అథారిటీ, ఫెడరేషన్ ఆఫ్ ఇండియన్ ఛాంబర్స్ ఆఫ్ కామర్స్ అండ్ ఇండస్ట్రీతో (ఫిక్కీ) తెలంగాణ మహిళా శిశు సంక్షేమ శాఖ ఒప్పందాలు కుదుర్చుకుంది. తెలంగాణ సచివాలయంలో మంత్రి సీతక్క సమక్షంలో కీలక ఒప్పందాలు జరిగాయి. ప్రభుత్వ సంరక్షణలో ఉన్న అనాథ యువతకు విమానయాన రంగంలో నైపుణ్య శిక్షణ కల్పన దిశలో ఒప్పందాలు జరిగాయి. ఎయిర్‌పోర్టు ఆపరేషన్, కార్గో, గ్రౌండ్ హ్యాండ్లింగ్ వంటి కోర్సుల్లో దశల వారీగా శిక్షణ ఇవ్వనున్నాయి. ఈ శిక్షణ ద్వారా అనాథ యువతకు ప్రైవేట్, అంతర్జాతీయ స్థాయి విమానయాన సంస్థల్లో ఉద్యోగాలు కల్పించనున్నారు. ఈ శిక్షణ కార్యక్రమాన్ని 2026 మార్చి నుంచి శంషాబాద్‌లోని జీఎంఆర్ ఏరో అకాడమీలో ప్రారంభించనున్నారు. ప్రభుత్వ సంరక్షణలో, శక్తి సదన్‌లో ఉంటున్న అనాథ యువతకు ఉద్యోగ అవకాశాల లక్ష్యంగా శిక్షణ ఇవ్వనున్నారు. పాలిటెక్నిక్ చదువుతున్న అనాథ అమ్మాయిలకు ఫిక్కి నిర్వాహకులు నైపుణ్య శిక్షణ ఇవ్వనున్నారు. చదువుకునే కాలంలోనే ఇండ్రస్ట్రీ ట్రైనింగ్, సాఫ్ట్ స్కిల్స్‌పై శిక్షణ ఇస్తారు. అంగన్వాడీ టీచర్లకు ప్రీ స్కూల్ ట్రైనింగ్ శిక్షణ కోసం అజీమ్ ప్రేమ్జీ యునివర్సిటీతో ఒప్పందం చేసుకున్నారు. అంగన్వాడీ టీచర్లకు ఇంగ్లీష్‌పై శిక్షణ, పాలన కేంద్రాల్లో చిన్నారులకు అందిచాల్సిన సేవలపై శిక్షణని అజీమ్ ప్రేమ్జీ యునివర్సిటీ ఇవ్వనుంది.

ఈ సందర్భంగా మంత్రి సీతక్క మీడియాతో మాట్లాడారు. అనాథ పిల్లల సంరక్షరణ ప్రభుత్వ బాధ్యత అని వ్యాఖ్యానించారు. వారికి కేవలం ఆశ్రయం కాదని... భవిష్యత్తు కల్పించడమే తమ లక్ష్యమని పేర్కొన్నారు. పరిశ్రమలతో భాగస్వామ్యం ద్వారా నైపుణ్యాభివృద్ధి, ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించి వారిని స్వతహగా ఎదిగేలా తీర్చిదిద్దడం తమ ప్రభుత్వ కర్తవ్యమని ఉద్ఘాటించారు. మహిళా సాధికారత, నైపుణ్యాభివృద్ధి, ఉపాధి సృష్టి లక్ష్యాలతో రూపొందించిన ఈ కార్యక్రమం ప్రభుత్వం--పరిశ్రమల భాగస్వామ్యానికి ప్రతీకగా నిలుస్తోందని చెప్పుకొచ్చారు. సమగ్ర పునరావాసం, శిక్షణ, ఉపాధి కల్పనలో తెలంగాణ ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న ఈ చర్య అనాథ పిల్లల జీవితాల్లో వెలుగులు నింపే మార్గదర్శక నిర్ణయంగా నిలవనుందని మంత్రి సీతక్క పేర్కొన్నారు.

గ్రామీణ మహిళలకు అండగా జీఆర్‌సీలు

భరోసా కేంద్రాల తరహాలో ఏర్పాటుకు తెలంగాణ ప్రభుత్వం నిర్ణయం

ప్రయోగాత్మకంగా రాజన్న సిరిసిల్ల జిల్లాలో ఏర్పాటు

మహిళలకు భద్రతకు సంబంధించి ఇప్పటివరకు పట్టణ కేంద్రాలకు పరిమితమైన భరోసా కేంద్రాల తరహాలో గ్రామీణ ప్రాంతాల మహిళలకు జెండర్ రిసోర్స్ సెంటర్ (జిఆర్‌సి)లు ఏర్పాటు చేయడానికి సన్నాహాలు మొదలయ్యాయి. లింగ వనరుల కేంద్రాలుగా పిలిచే జీఆర్‌సీలు జిల్లా గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ పర్యవేక్షణలో పోలీస్, మహిళా, శిశు సంక్షేమ శాఖ, ఇతర శాఖలను భాగస్వామ్యం చేసింది. జిల్లా కేంద్రంలో ఉండే భరోసా కేంద్రానికి మహిళలు రావడానికి ఆర్థికంగా భారం కావడం, ఇతర సమస్యలు కూడా ఉండడంతో జెండర్ రిసోర్స్ సెంటర్లను త్వరలోనే ప్రారంభించడానికి సిద్ధం చేస్తున్నారు. ప్రస్తుతం రాజన్న సిరిసిల్ల జిల్లాలో తొలిదశలో చందుర్తి మండల కేంద్రంలో ప్రారంభించడానికి ఎంపిక చేశారు. కేంద్రం ఏర్పాటుకు రూ.5 లక్షల బడ్జెట్ కూడా ప్రభుత్వం కేటాయించింది. రాజన్న సిరిసిల్ల జిల్లాలో 10,653 స్వయం సహాయక సంఘాలు ఉండగా, 1,09,532 మంది స్వశక్తి మహిళలు ఉన్నారు. వీరికి ఉపయోగపడే విధంగా జీఆర్‌సీలు పనిచేస్తాయి. జీఆర్‌సీ కేంద్రంలో గ్రామస్థాయిలో ఆరుగురు, మండల స్థాయిలో 10 మంది సభ్యులుగా ఉంటారు. స్వచ్ఛంద, సామాజిక సేవా దృక్పథం కలిగినవారు, మహిళల సమస్యలపై అవగాహన కలిగిన వారు, సమస్యలను పరిష్కరించే చొరవ, నైపుణ్యం ఉన్నవారిని సభ్యులుగా ఎంపిక చేస్తారు. ప్రభుత్వం వీరికి శిక్షణ కూడా ఇవ్వనున్నది.

రాజన్న సిరిసిల్ల జిల్లాలో ప్రస్తుతం చందుర్తి మండల కేంద్రంలో జీఆర్‌సీ కేంద్ర ఏర్పాటు చేయనున్నారు. తర్వాత కాలంలో ప్రతి మండలం కేంద్రంలో జీఆర్‌సీలను ఏర్పాటు చేస్తారు.

గ్రామీణ మహిళలు గృహహింస, లింగ వివక్ష, లైంగిక వేధింపులు, సామాజిక, ఆర్థిక సమస్యలకు సంబంధించిన వాటిని పరిష్కరించే దిశగా జీఆర్‌సీలు పనిచేస్తాయి. జీఆర్‌సీలోని సామాజిక కార్యాచరణ కమిటీ మహిళలకు పూర్తిగా అండగా నిలుస్తాయి. మండలంలోని మహిళకు పరిచయస్తులు సభ్యులుగా ఉండడం వల్ల బాధితులు తమ సమస్యలు నిర్భయంగా చెప్పుకోగలరని భావిస్తున్నారు. ప్రతి గురువారం ఉదయం 10 గంటల నుంచి సాయంత్రం 5 గంటల వరకు జీఆర్‌సీలో సామాజిక కార్యాచరణ కమిటీ సభ్యులు అందుబాటులో ఉంటారు. ప్రతి కేంద్రంలో ఫిర్యాదుల పెట్టె ఏర్పాటుచేసి వాటిలో వచ్చే వినతులను విచారిస్తారు. అంతేకాకుండా మహిళల చట్టాలపై అవగాహన కల్పిస్తారు.

జెండర్ రిసోర్స్ సెంటర్ ద్వారా మహిళా సాధికారత, లింగ సమానత్వం ప్రోత్సహించడంలో కీలకంగా పనిచేస్తుంది. సమాజంలో అన్ని రంగాల్లో మహిళల భాగస్వామ్యాన్ని, ఆర్థిక, సామాజిక అభివృద్ధిని పెంపొందించడానికి దోహదపడుతుంది. రాజన్న సిరిసిల్ల జిల్లాలోని స్వయం సహాయక సంఘాలు, మండల, జిల్లా సమైక్యలను బలపరుస్తూ సుస్థిరమైన కల్పించడానికి కృషి చేస్తుంది. మహిళలు ఆత్మవిశ్వాసాన్ని, నాయకత్వ లక్షణాలను కూడా పెంపొందిస్తాయి. సంబంధించిన ప్రభుత్వ పథకాలు, చట్టాలు, ఇతర విషయాలు తెలుసుకోవడానికి కూడా జీఆర్‌సీలు సమాచార కేంద్రాలుగా చేస్తాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్, బీహార్, కేరళ, గుజరాత్ రాష్ట్రాల్లో పనిచేస్తున్నాయి. జీఆర్‌సీల వల్ల ఫలితాలు ఉండడంతో తెలంగాణలో కూడా వచ్చే నెలలో ప్రారంభం కానున్నాయి.

ఆర్టీఐ కమిషనర్ల నియామకాలు
రెండు నెలల్లో భర్తీచేయండి

అన్ని రాష్ట్రాలకు సుప్రీంకోర్టు ఆదేశం
రిటైర్‌మెంట్ తర్వాత ఇచ్చేవి కావని చురక

సమాచార హక్కు చట్టం (ఆర్టీఐ) అమలులో నిర్లక్ష్యం, దేశవ్యాప్తంగా కేంద్ర, రాష్ట్ర సమాచార కమిషన్లలో పెండింగ్ కేసులు పేరుకుపోవడం, పోస్టులు ఖాళీగా ఉండడంపై సుప్రీంకోర్టు తీవ్ర ఆగ్రహం వ్యక్తం చేసింది. సమాచార హక్కు పౌరుల ప్రాథమిక హక్కు అని, దానిని కాపాడటంలో కమిషనర్ల నియామకం అత్యంత కీలకమని పేర్కొంది. సమాచార కమిషన్లలో పదవులను కేవలం 'రిటైర్మెంట్ తర్వాత ఇచ్చే పదవులు'గా చూడవద్దని, పనిభారానికి అనుగుణంగా సిబ్బంది సంఖ్య ఉండాలని హితవు పలికింది. దేశవ్యాప్తంగా సమాచార కమిషన్లలో నియామక ప్రక్రియను రెండు నెలల్లో పూర్తి చేయాలని ఆదేశించింది. సమాచార కమిషనర్ల నియామకంలో జాప్యంపై ఆర్టీఐ కార్యకర్త అంజలి భరద్వాజ్ 2019 సెప్టెంబరు 11న సుప్రీంకోర్టులో మిస్‌లీనియస్ అప్లికేషన్ (ఎంఏ) దాఖలు చేశారు. కేంద్ర ప్రభుత్వంతో పాటు ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ, పశ్చిమ బెంగాల్, మహారాష్ట్ర, కేరళ, గుజరాత్, ఒడిసా, కర్ణాటక రాష్ట్రాల ప్రధాన కార్యదర్శులను ప్రతివాదులుగా చేర్చారు. ఆ పిటిషన్ సుప్రీంకోర్టులో విచారణకు వచ్చిన సందర్భంగా సుప్రీంకోర్టు కీలక వ్యాఖ్యలు చేసింది. 'లక్షలాది కేసులు పెండింగ్‌లో ఉండటం ఆందోళనకరం. ఒక సంస్థ పని చేయకుండా పోతే ప్రజలు అప్పీళ్లు దాఖలు చేయడం మానేస్తారు. ఇది ఆర్టీఐ చట్టం ప్రధాన ఉద్దేశాన్నే దెబ్బతీసే ప్రమాదముంద'ని వ్యాఖ్యానించింది. కేవలం ఖాళీలను భర్తీ చేయడమే కాకుండా, ఆ ప్రక్రియ పారదర్శకంగా, చట్టబద్ధంగా ఉండాలని కేంద్రంతో పాటు రాష్ట్రాలకు సూచించింది. తెలంగాణలో ఒక పోస్టు మాత్రమే ఖాళీ ఉందని గత ఏడాది డిసెంబరు 1న రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వెల్లడించిందని పిటిషనర్ తరఫున సీనియర్ న్యాయవాది గుర్తు చేశారు. ఆ పోస్టును భర్తీ చేశారా, లేదా? అనే అంశంపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎటువంటి సమాచారం అందజేయలేదని తెలిపారు. మహారాష్ట్రలో సుమారు 80 వేల ఆర్టీఐ అప్పీళ్లు పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి.

భద్రం చెల్లీ...
బాలికల అక్రమ రవాణా.. ఏమరుపాటుగా ఉంటే అమ్మకమే

'పిల్లల అదృశ్యం'పై సుప్రీంకోర్టు సీరియస్

రాష్ట్రాల నుంచి గణాంకాలను తెప్పించుకోండి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సుప్రీంకోర్టు ఆదేశాలు

దేశవ్యాప్తంగా నమోదవుతున్న పిల్లల అదృశ్యం ఘటనల వెనుక జాతీయస్థాయి నెట్‌వర్క్ ఏదైనా పని చేస్తున్నదేమోననే అనుమానాన్ని సుప్రీంకోర్టు వ్యక్తం చేసింది. ఈ విషయాన్ని నిర్ధారించుకోవాల్సిందిగా కేంద్రాన్ని కోరింది. ఒకే పద్ధతిలో ఇవన్నీ జరుగుతున్నాయా లేక వేర్వేరు ఘటనలా అనేది పరిశీలించాలని సూచించింది. దీనికి సంబంధించి రాష్ట్రాల వద్ద ఉన్న గణాంకాలను తెప్పించుకుని పరిశీలించాలని కోరింది. 'గురియా స్వయమ్ సేవీ సంస్థ' అనే ఎన్జీవో సంస్థ దాఖలుచేసిన ప్రజాప్రయోజన వ్యాజ్యంపై విచారణను మంగళవారం జస్టిస్ బీవీ నాగరత్న, జస్టిస్ ఉజ్జల్ భుయాన్‌లతో కూడిన ధర్మాసనం కొనసాగించింది. కేంద్రం తరపున అడిషినల్ సొలిసిటర్ జనరల్ ఐశ్వర్య భాతీ వాదనలు వినిపించారు. పిల్లల అదృశ్యం, దానిపై నమోదైన కేసుల వివరాలను కొన్ని రాష్ట్రాలు తమతో పంచుకుంటుండగా, ఎక్కువ రాష్ట్రాలు మాత్రం సహకరించడం లేదన్నారు. పూర్తి గణాంకాలు చేతిలో లేకుండా ఏ విషయమూ నిర్ధారించలేమని తెలిపారు. దీనిపై బెంచ్ జోక్యం చేసుకుంటూ.. ఈ ఘటనల వెనుక జాతీయ నెట్‌వర్క్ లేక రాష్ట్రాల పరిధిలో ఏదైనా ప్రత్యేక గ్రూపు ఉన్నదా అనేది తెలుసుకోవాలని అనుకుంటున్నామని స్పష్టం చేసింది. అదృశ్యం చెర నుంచి బయటపడిన పిల్లలను ఆరాతీసి కొన్ని వివరాలు తెలుసుకోవచ్చునని సూచించింది. ఈ విషయంలో కేంద్రానికి సహకరించని రాష్ట్రాలను ఉపేక్షించబోమని, అవసరమైతే కఠిన ఆదేశాలు జారీ చేస్తామని బెంచ్ హెచ్చరించింది. సీనియర్ న్యాయవాది అపర్ణ భట్ స్పందిస్తూ.. దీనిపై ఇప్పటికే రాష్ట్రాలను కేంద్రం అప్రమత్తం చేసిందని, స్పష్టమైన నిర్దేశాలను జారీచేసిందని తెలిపారు. కాగా, గత ఏడాది డిసెంబరు 9న జరిగిన విచారణ సందర్భంగా, కేంద్రానికి సుప్రీంకోర్టు స్పష్టమైన ఆదేశాలు జారీచేసింది. దేశవ్యాప్తంగా పిల్లల అదృశ్యాలకు సంబంధించిన ఆరేళ్ల గణాంకాలను తనకు అందించాలని రాష్ట్రాలు, కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలను కోరింది.

ఢిల్లీలో భారీగా మిస్సింగ్ కేసులు నమోదు

గతేడాది మొత్తం 24,500 కేసులు నమోదు
బాధితుల్లో ఎక్కువ మంది మహిళలు, బాలికలే

దేశ రాజధాని ఢిల్లీలో ఈ ఏడాది మొదటి రెండు వారాల్లోనే 800 మందికిపైగా ఆచూకీ లేకుండాపోయినట్టు సాక్షాత్తు పోలీసుల రికార్డులే బయటపెట్టారు. జనవరి 1 నుంచి 15 మధ్య మొత్తం 807 మంది అదృశ్యమయ్యారు. ఇది మొత్తం మిస్సింగు కేసుల్లో దాదాపు మూడింట రెండొంతులకు సమానం. జనవరి 1 నుంచి 15వ తేదీ మధ్య కనిపించకుండా పోయిన 807 మందిలో, ఏకంగా 509 మంది మహిళలు, బాలికలే ఉన్నారు. అంటే, రోజుకు సగటున 54 మంది కనిపించకుండాపోయారు. మిస్సింగ్ కేసుల్లో 509 మహిళలు, బాలికలు, 298 మంది పురుషులు ఉన్నారు. అయితే, అదృశ్యమైనవారిలో 235 మంది ఆచూకీని పోలీసులు గుర్తించారు. మిగతా 572 మంది ఏమయ్యారో తెలియరాలేదని పోలీసుల రికార్డులు చూపుతున్నాయి. అలాగే, కనిపించకుండాపోయిన మొత్తం కేసుల్లో 191 మంది మైనర్లు ఉండటంతో బాలల భద్రతపై ఆందోళనను ఇది ఎత్తిచూపుతోంది. వీరిలో ఎక్కువ మంది బాలికలే (145 బాలికలు, 45 మది బాలురు) కావడం మరింత కలవరానికి గురిచేస్తోంది. తప్పిపోయిన మైనర్లలో ఎక్కువ మంది టీనేజర్లు ఉన్నారు. ఈ కాలంలో 169 మంది టీనేజర్లు తప్పిపోయినట్లు గుర్తించారు. వారిలో 138 మంది బాలికలు, 31 మంది బాలురు. ఈ టీనేజర్ కేసులలో దాదాపు 71

శాతం ఇప్పటికీ పరిష్కారం కాలేదని పోలీసు డేటా సూచిస్తుంది. అలాగే, 8 నుంచి 12 ఏళ్లలోపు పిల్లలు 13 మంది అదృశ్యమయ్యారు. వీరిలో ఎనిమిది మంది అబ్బాయిలు, ఐదుగురు అమ్మాయిలు ఉన్నారు.

ఎనిమిదేళ్లలోపు పిల్లలు 9 మంది ఆచూకీ కానరాలేదు. వీరిలో ఆరుగురు చిన్నారులను పోలీసులు రక్షించారు. జాడలేని వ్యక్తులలో వయోజనులే అత్యధిక సంఖ్యలో ఉన్నారు. 363 మంది మహిళలు, 253 మంది పురుషులతో సహా మొత్తం 616 మంది వయోజనులు అదృశ్యమైనట్లుగా గుర్తించారు. వీరిలో 181 మంది జాడను పోలీసులు గుర్తించగా.. 435 కేసులు ఇంకా అపరిష్కృతంగా ఉన్నాయి. తాజా గణాంకాలు రాజధానిలో నెలకొన్న దీర్ఘకాలిక ధోరణిని ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. గతేడాది ఢిల్లీలో 24,500కు పైగా మిస్సింగ్ కేసులు నమోదయ్యాయి, వీరిలో 60 శాతానికి పైగా మహిళలే ఉన్నారు. దశాబ్దల గణాంకాల విశ్లేషణ ప్రకారం.. గత 10 ఏళ్లలో నగరంలో దాదాపు 2.3 లక్షల మంది అదృశ్యమయ్యారు, వీరిలో సుమారు 52,000 కేసులు ఇంకా పరిష్కారం కాకుండానే ఉన్నాయి.

ఆర్‌టీఐ దరఖాస్తుల తిరస్కరణలో ఢిల్లీ హైకోర్టు టాప్!

సమాచార హక్కు చట్టం (ఆర్‌టీఐ) కింద చేసే దరఖాస్తులను అత్యధిక సంఖ్యలో తిరస్కరించిన స్వతంత్ర న్యాయసంస్థలు, ప్రభుత్వ శాఖల జాబితాలో ఢిల్లీ హైకోర్టు, సుప్రీంకోర్టు, కేంద్ర హోం శాఖ అగ్రస్థానంలో ఉన్నాయి. 2024-25లో కేంద్ర ఆర్థిక శాఖ కూడా చాలా అప్లికేషన్లను తోసిపుచ్చినట్లు కేంద్ర సమాచార కమిషన్ (సీఐసీ) తన తాజా వార్షిక నివేదికలో వెల్లడించింది. జాతీయ భద్రత, ఇతర రక్షిత ప్రయోజనాలకు సంబంధించిన అంశాల సమాచారాన్ని ఇవ్వకుండా ఆర్‌టీఐ చట్టంలోని సెక్షన్ 8(1) కింద మినహాయింపులున్నాయి. దీనిని ప్రయోగించి 28,924 దరఖాస్తులను తిరస్కరించినట్లు సీఐసీ తెలిపింది. వివిధ కారణాలతో తిరస్కరించిన అన్ని అప్లికేషన్లలో ఇది దాదాపు సగం (49.88%) కావడం గమనార్హం. ఢిల్లీ హైకోర్టుకు 2,089 ఆర్‌టీఐ దరఖాస్తులు అందగా.. వాటిలో 22.88 దరఖాస్తులను తిరస్కరించింది. సుప్రీంకోర్టుకు 5,017 ఆర్‌టీఐ అప్లికేషన్లు అందగా.. 689ని (13.73%) తోసిపుచ్చింది. కేంద్ర హోం శాఖకు 58,130 దరఖాస్తులు రాగా.. తిరస్కరించినవి 7,750 (13.33%) ఉన్నాయి.

విశాఖ బాలికపై లైంగిక దాడి ఏపీ మహిళా కమిషన్ సీరియస్

విశాఖపట్నంలో మూడేళ్ల బాలికపై జరిగిన లైంగిక దాడి ఘటనపై ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర మహిళా కమిషన్ ఛైర్‌పర్సన్ రాయపాటి శైలజ తీవ్ర ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. మూడేళ్ల వయసున్న పసికందుపై జరిగిన లైంగిక దాడిని ఆమె తీవ్రంగా ఖండించారు. ఇలాంటి ఘటనలు నాగరిక సమాజానికి మచ్చ అని పేర్కొన్నారు. ఈ ఘటనపై సమాచారం అందిన వెంటనే రాయపాటి శైలజ విశాఖపట్నం పోలీస్ కమిషనర్‌తో ఫోన్‌లో మాట్లాడారు. ఈ కేసు దర్యాప్తు పురోగతిని, నిందితుల వివరాలను రాయపాటి శైలజ అడిగి తెలుసుకున్నారు. ఆస్పత్రిలో చికిత్స పొందుతున్న బాధిత చిన్నారి ఆరోగ్య పరిస్థితిపై ఆమె ఆరా తీశారు. చిన్నారికి మెరుగైన వైద్య సేవలు అందేలా చూడాలని అధికారులను ఆదేశించారు. ఈ కేసులో నిందితులకు చట్టప్రకారం అత్యంత కఠిన శిక్షపడేలా.. మహిళా కమిషన్ పక్షాన పర్యవేక్షిస్తామని శైలజ స్పష్టం చేశారు.

విద్యార్థినుల సమస్యల పరిష్కారానికి లీగల్ క్లబ్స్

కళాశాలలు, విశ్వవిద్యాలయాల్లో లీగల్ క్లబ్స్ నిర్వహించి విద్యార్థినుల సమస్యలను నమోదు చేసుకుని, కమ్యూనిటీ మహిళా రక్షణకు విద్యార్థులు వలంటీర్లుగా పనిచేసే విధానాన్ని తీసుకువస్తామని ఏపీ మహిళా కమిషన్ ఛైర్‌పర్సన్ డాక్టర్ రాయపాటి శైలజ స్పష్టం చేశారు. క్యాంపస్ అంబాసిడర్ల కార్యక్రమ నిర్వహణపై రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రైవేటు, ప్రభుత్వ విశ్వవిద్యాలయాల ఉపకులపతులతో మంగళవారం మహిళా కమిషన్ అడ్వయిజరీ డైరెక్టర్ సూయజ్, ఉన్నత విద్య మండలి ఛైర్మన్ మధుమూర్తితో కలిసి ఆమె వర్చువల్ సమావేశం నిర్వహించారు. మహిళలు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలపై కూలంకషంగా చర్చించారు. శైలజ మాట్లాడుతూ సమాజంలో మహిళలు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలపై విద్యార్థులు మహిళా కమిషన్ ఆధ్వర్యంలో పరిశోధనలు జరపాలని సూచించారు. పరిశోధనలు చేసిన విద్యార్థులకు సర్టిఫికెట్లు జారీ చేస్తామని, ఈ సర్టిఫికెట్లు ఉద్యోగ నియామకాలు, కళాశాలల్లో సీట్లు సంపాదించడానికి రిజర్వేషన్లుగా పనిచేస్తాయని తెలిపారు.

మహిళలపై శారీరక హింస..

అక్కడ నేరం కాదు

ఎముకలు విరిగితేనే శిక్షకు అర్హుడు

అఫ్గాన్‌లో తాలిబన్ల అమానవీయ చట్టం

అఫ్గాన్ మహిళల హక్కులను పూర్తిగా కాలరాస్తూ సుప్రీం లీడర్ హిబుతుల్లా అఖుంద్‌జాదా ఒక భయంకర శిక్షాస్మృతిని తీసుకొచ్చారు. మహిళలు, పిల్లలపై జరిగే గృహహింసను ఈ కొత్త శిక్షాస్మృతి చట్టబద్ధం చేస్తోంది. ఈ కొత్త చట్టం ప్రకారం.. ఒక వ్యక్తి తన భార్యను లేదా పిల్లలను శారీరకంగా హింసించడం నేరం కాదు. ఒక వ్యక్తి తన భార్యను లేదా పిల్లలను ఎముకలు విరగకుండా లేదా శరీరానికి బహిరంగ గాయాలు కాకుండా ఎంతగా బాదినా అది శిక్షార్హం కాదు. ఒకవేళ ఎముకలు విరిగి, గాయాలు కనిపించినా సరే నిందితుడికి పడే శిక్ష కేవలం 15 రోజుల జైలు శిక్ష మాత్రమే. తాను గృహ హింసకు గురయ్యానని బాధితురాలు కోర్టులో నిరూపించగలిగితేనే ఆ 15 రోజుల శిక్ష విధిస్తారు.

బాధితురాలు కోర్టులో న్యాయపోరాటం చేయడం కూడా అంత సులభం కాదు. ఎందుకంటే ఆ మహిళ కోర్టుకు వెళ్లేటపుడు కూడా ఓ పురుషుడు తోడుగా ఉండాలట. తన గాయాలను కోర్టులో న్యాయమూర్తికి చూపించే సమయంలో పూర్తిగా కవర్ చేసుకునే ఉండాలి. మొహం కూడా కనిపించకుండా బురఖా ధరించాలి. ఇక, ఒక వివాహిత తన భర్త అనుమతి లేకుండా పుట్టింటికి లేదా బంధువుల ఇళ్లకు వెళితే మూడు నెలల జైలు శిక్ష విధిస్తారు. 2009లో అధికారంలో ఉన్న అప్పటి ప్రభుత్వం తీసుకొచ్చిన 'మహిళలపై హింస నిర్మూలన' చట్టాన్ని తాలిబన్లు రద్దు చేశారు. దీంతో మహిళలకు కనీస హక్కులు కూడా లేకుండా పోయాయి. ఆరో తరగతి దాటిన బాలికలకు చదువు లేదు. మహిళలకు ఉద్యోగాలు లేవు. పార్కులు, జిమ్‌లు, బ్యూటీ పార్లర్‌లు అన్నీ మూతపడ్డాయి. కనీసం వైద్యం చేయించుకోవాలన్నా మగ డాక్టర్ దగ్గరకు వెళ్లకూడదనే నిబంధనలు ఉన్నాయి. ఒంటరిగా మహిళలు బయట తిరగకూడదు. అఫ్గాన్‌లో తాజా పరిణామాలపై హక్కుల సంఘాలు తీవ్ర అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేస్తున్నాయి.

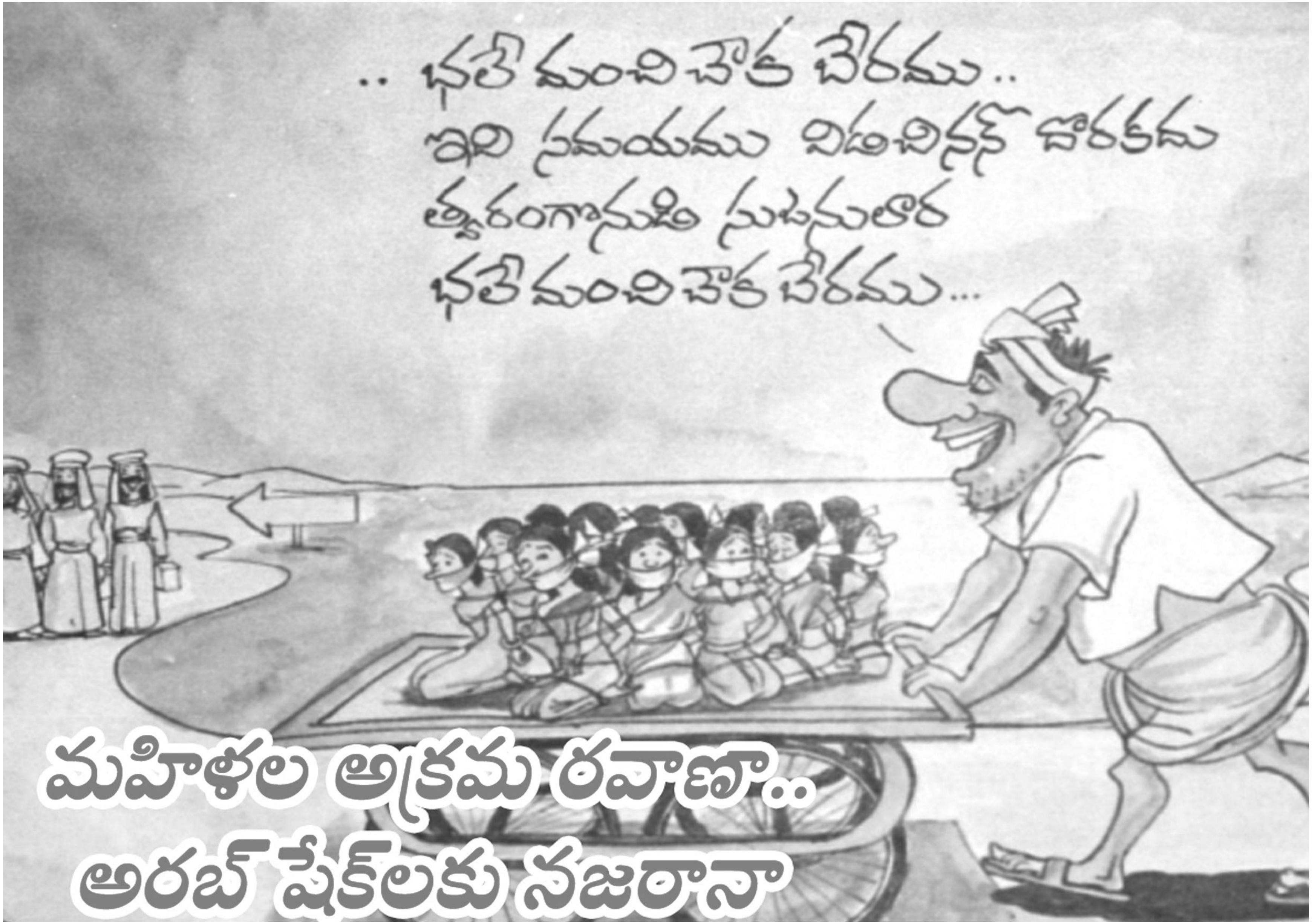
.. భలే మంచి చౌక బేరము ..
ఇది సమయము విడచినన్ దొరకదు
త్వరంగానుడిం సుజనులార
భలే మంచి చౌక బేరము...
మహిళల అక్రమ రవాణా..
అరబ్ షేక్‌లకు నజరానా

బిహార్‌లో పెరుగుతున్న బలవంతపు వివాహాలు

ఉద్యోగాలు చేస్తున్న యువకులను ఎత్తుకెళ్లి పెళ్లి మళ్లీ వార్తల్లోకెక్కిన 'పకడ్వా వివాహ్'

'పకడ్వా వివాహ్' అంటే.. పట్టుకెళ్లిపోయి చేసే పెళ్లి.. బలవంతపు పెళ్లి అనొచ్చు. పోలీసు కొలువు కోసం శ్రద్ధగా అభ్యాసం చేస్తున్న నితీశ్ కుమార్ అనే కుర్రాణ్ని కిడ్నాప్ చేసి.. అతడికి మత్తు ఇచ్చి పీటలపై కూర్చోబెట్టి పెళ్లి చేసేశారు. బిహార్‌లోని సమస్తిపూర్‌లో ఫిబ్రవరి 7న జరిగిందీ ఘటన. వివాహ తంతులో భాగంగా 'వరమాల' వేయాల్సిన వరుడు నితీశ్.. కనీసం తన చేతిని కూడా ఎత్తలేనంత మత్తులో ఉండగా, పక్కనున్న వ్యక్తి అతడి చేతుల్ని ఎత్తి వధువు మెళ్లో దండ వేయించాడు. పెళ్లి అయిపోయి, మత్తు దిగాక.. అసలేం జరిగిందీ నితీశ్ వివరంగా ఓ వీడియో విడుదల చేశాడు. ఆ రోజు తాను గ్రంథాలయానికి వెళ్తుండగా కొంతమంది వ్యక్తులు వచ్చి తనను బలవంతంగా పట్టుకెళ్లి.. కొట్టి, మత్తు మందు ఇచ్చి మోర్వాలోని ఒక ఆలయానికి తీసుకెళ్లారని.. అక్కడ శంకర్‌రాయ్ అనే ఆయన కుమార్తె లక్ష్మీకుమారికి ఇచ్చి పెళ్లి చేశారని పేర్కొన్నాడు. పెళ్లయిన తర్వాత తనను వారి ఇంట్లోనే ఓ గదిలో ఉంచి, తాళం వేశారని తెలిపాడు. ఈ వీడియో వైరల్ అవడంతో పోలీసులు స్పందించి అతణ్ని సురక్షితంగా వారి చెర నుంచి విడిపించారు.

నిరుడు నవంబరు నెలాఖరులో.. బిహార్‌లో ఒక స్కూల్ టీచర్ తలకు ఇలాగే తుపాకీ గురిపెట్టి బలవంతంగా పెళ్లి చేసిన వార్త బాగా వైరల్ అయ్యింది. నాడు ఆ స్కూల్ టీచర్‌కు తన కూతుర్ని ఇచ్చి పెళ్లి చేసిన మామగారు కూడా పాతికేళ్ల క్రితం ఈ తరహా బలవంతపు పెళ్లి బాధితుడే! బిహార్‌లో చాలాకాలంగా ఉన్న ఈ 'పకడ్వా వివాహ్ (బలవంతపు పెళ్లిళ్లు)' వ్యవహారం.. ఈ ఘటనలతో మరోసారి దేశవ్యాప్తంగా చర్చనీయాంశంగా మారింది. బిహార్ స్టేట్ క్రైమ్ రికార్డ్స్ బ్యూరో ప్రకారం.. 2020 జనవరి నవంబరు నెలల మధ్య ఈ తరహా బలవంతపు పెళ్లిళ్లు 7,194 నమోదయ్యాయి. నమోదు కాని కేసులు ఇంకా చాలానే ఉంటాయని అంచనా. అలాగే.. 2019లో 10,925 కేసులు, 2018లో 10,310 కేసులు, 2017లో 8,972 కేసులు నమోదయ్యాయి. 2021 నుంచి పకడ్వా వివాహ్ కేసుల సంఖ్య

అధికారికంగా లభ్యం కావట్లేదుగానీ.. వందల సంఖ్యలోనే జరుగుతున్నట్టు అంచనా. 2013లో బిహార్‌కు చెందిన రవికాంత్ అనే సైనికుడిని ఇలాగే కిడ్నాప్ చేసి తీసుకెళ్లి ఓ మహిళతో బలవంతంగా పెళ్లి చేశారు. దీనిపై అతడు కేసు పెట్టి.. ఈ పెళ్లి చెల్లదంటూ హైకోర్టు దాకా వెళ్లాడు. హిందూ వివాహాల్లో అత్యంత ముఖ్యమైన సప్తపది జరగలేదు కాబట్టి.. అతడి తలకు తుపాకీ గురిపెట్టి చేసిన ఈ పెళ్లి చెల్లదంటూ అప్పట్లో పాట్నా హైకోర్టు తీర్పునిచ్చింది. దేశంలో ఎక్కడా లేని బలవంతపు పెళ్లిళ్లు బిహార్‌లో ఎందుకు జరుగుతున్నాయి అంటే.. వరకట్న సమస్య! ఈ సమస్యకు అసలు మూలాలు 1970ల్లో ఉన్నాయి. అప్పట్లో భూసంస్కరణలు అమల్లోకి రావడం.. సోషలిజం సిద్ధాంతాల వ్యాప్తి వల్ల భూస్వాముల హవా తగ్గడంతో బిహార్‌లోని బేగుసరాయ్ జిల్లాకు చెందిన చాలామంది భూస్వాముల పిల్లలు తమ ఆధిపత్యాన్ని కాపాడుకోవడానికి ప్రభుత్వోద్యోగాలపై దృష్టి సారించారు. అప్పట్లో ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలు రావడం చాలా సులభంగా ఉండేది. సర్కారీ నౌకరీ వచ్చినవారికి బాగా డిమాండ్ ఉండేది. వారు కూడా పెద్ద ఎత్తున కట్నాలు ఆశించేవారు. ఆ కట్నాలు ఇచ్చుకోలేని ఆడపిల్లల తండ్రులు తొలినాళ్లలో... తమ కుమార్తెకు అన్నివిధాలా అర్హుడైన, ప్రభుత్వోద్యోగి అయిన అబ్బాయిని ఎంచుకొని.. ఏదో శుభకార్యానికో, సమావేశంపేరుతోటో ఆహ్వానించి ఒకచోటికి రప్పించి అక్కడ అతడికి బలవంతంగా తమ కూతుర్ని ఇచ్చి కట్టబెట్టేసేవారు. దీన్ని గ్రహించిన అబ్బాయిలు జాగ్రత్త పడడంతో.. ఆడపిల్లల తల్లిదండ్రులు 'ఆయుధాల'ను, అబ్బాయిలను ఎత్తుకురాగలిగే సామర్థ్యం ఉన్న రౌడీలను నమ్ముకొనే పద్ధతికి శ్రీకారం చుట్టారు. అలా ఈ బలవంతపు పెళ్లిళ్ల దందా విస్తృతమైంది.

బిహార్‌లోనే మధుబని జిల్లా సౌరాఠ్ సభ గ్రామంలో ఒక విచిత్రమైన మార్కెట్ ఉంటుంది. అది మైథిలీ బ్రాహ్మణుల కోసం ప్రత్యేకంగా ఏటా జ్యేష్ఠ, ఆషాఢ మాసాల్లో ఏర్పాటుచేసే పెళ్లికొడుకుల మార్కెట్. ఆ మార్కెట్‌కి పెళ్లీడుకొచ్చిన అబ్బాయిలంతా వస్తారు. చుట్టుపక్కల గ్రామాల నుంచి అమ్మాయిల తండ్రులు, సోదరులు వచ్చి.. అక్కడ ఉన్న అబ్బాయిలందరినీ చూస్తారు. తమకు నచ్చిన అబ్బాయి మెడలో ఒక ఎర్ర శాలువా వేస్తారు. పెళ్లికి ఓకే అనుకుంటే.. ఇరువర్గాలవారూ కలిసి పంజీకార్ల వద్దకు వెళ్తారు. ఈ పంజీకార్ల వద్ద.. ఆ ప్రాంతంలోనిమైథిలీ బ్రాహ్మణుల పూర్వీకులకు సంబంధించి వందల ఏళ్ల రికార్డులు ఉంటాయి. పెళ్లి చేసుకోబోయే జంట అటు ఏడు తరాలు, ఇటు ఏడు తరాలనూ ఆ పంజీకార్లు పరిశీలిస్తారు. ఏడేడు తరాల్లో ఎక్కడా వీళ్లకీ, వాళ్లకీ రక్తసంబంధాలేవీ లేవని పంజీకార్ నిర్ణయిస్తేనే వారికి పెళ్లి చేస్తారు. 700ఏళ్లుగా ఈ ఆచారం ఉంది. ఒకప్పుడు ఈ మార్కెట్లలో అబ్బాయిలకు చదువు, ఉద్యోగం ఆధారంగా డిమాండ్ ఉండేది. ఒకరికంటే ఎక్కువ మంది ఒకే అబ్బాయిపై ఆసక్తి చూపితే.. వేలం కూడా నిర్వహించేవారు.

మహిళా నాయకత్వం రాజకీయ భాగస్వామ్యం

స్థానిక స్థాయి నుండి ప్రపంచ స్థాయి వరకు, మహిళల నాయకత్వం మరియు రాజకీయ భాగస్వామ్యం పరిమితం చేయబడింది. మహిళలు ఓటర్లుగా, అలాగే ఎన్నికైన కార్యాలయాలు, పౌర సేవ, ప్రైవేట్ రంగం లేదా విద్యాసంస్థలలో అయినా, ప్రముఖ స్థానాల్లో తక్కువగా ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు. నాయకులుగా మరియు మార్పుకు ఏజెంట్లుగా వారి నిరూపితమైన సామర్థ్యాలు మరియు ప్రజాస్వామ్య పాలనలో సమానంగా పాల్గొనే హక్కు ఉన్నప్పటికీ ఇది జరుగుతుంది.

రాజకీయ జీవితంలో పాల్గొనడానికి మహిళలు అనేక అడ్డంకులను ఎదుర్కొంటున్నారు. వివక్షత కలిగిన చట్టాలు మరియు సంస్థల ద్వారా నిర్మాణాత్మక అడ్డంకులు ఇప్పటికీ మహిళలు పదవులకు పోటీ చేసే అవకాశాలను పరిమితం చేస్తున్నాయి. సామర్థ్య అంతరాలు అంటే సమర్థవంతమైన నాయకులుగా మారడానికి అవసరమైన విద్య, పరిచయాలు మరియు వనరులను కలిగి ఉండటానికి పురుషుల కంటే మహిళలకు తక్కువ అవకాశం ఉంది.

మహిళల రాజకీయ భాగస్వామ్యంపై ఐరాస జనరల్ అసెంబ్లీ తీర్మానం పేర్కొన్నట్లుగా, “ప్రపంచంలోని ప్రతి ప్రాంతంలో మహిళలు రాజకీయ రంగం నుండి ఎక్కువగా అణగదొక్కబడుతున్నారు, తరచుగా వివక్షతతో కూడిన చట్టాలు, పద్ధతులు, వైఖరులు మరియు లింగ మూసలు, తక్కువ స్థాయి విద్య, ఆరోగ్య సంరక్షణ అందుబాటులో లేకపోవడం మరియు మహిళలపై పేదరికం యొక్క అసమాన ప్రభావం ఫలితంగా.”

వ్యక్తిగతంగా మహిళలు ఈ అడ్డంకులను అధిగమించి గొప్ప ప్రశంసలు అందుకున్నారు, మరియు తరచుగా సమాజానికి ప్రయోజనం చేకూర్చారు. కానీ మొత్తం మహిళలకు, ఆట స్థలం సమానంగా ఉండాలి, అందరికీ అవకాశాలను తెరుస్తుంది.

నాయకత్వం మరియు భాగస్వామ్యంపై ఐరాస మహిళా కార్యక్రమాలు మహిళా ప్రాతినిధ్యం పట్ల అంతర్జాతీయ నిబద్ధతల చరిత్ర ద్వారా మార్గనిర్దేశం చేయబడతాయి. మహిళలపై అన్ని రకాల వివక్షతలను నిర్మూలించడంపై సమావేశం ప్రజా జీవితంలో పాల్గొనే

మహిళల హక్కును సమర్థిస్తుంది, అయితే బీజింగ్ ప్లాట్‌ఫామ్ ఫర్ యాక్షన్ సమాన భాగస్వామ్యానికి అడ్డంకులను తొలగించాలని పిలుపునిస్తుంది. మిలీనియం అభివృద్ధి లక్ష్యాలు పార్లమెంటరీ స్థానాల్లో మహిళల నిష్పత్తి ద్వారా లింగ సమానత్వం వైపు పురోగతిని కొలుస్తాయి. ఈ లక్ష్యాల సాధన కోసం, మహిళా రాజకీయ అభ్యర్థులకు వారి సామర్థ్యాలను పెంపొందించుకోవడానికి మేము శిక్షణ ఇస్తాము మరియు లింగ సమానత్వంపై ఓటర్ల మరియు పౌర విద్య మరియు సున్నితత్వ ప్రచారాలను అందిస్తాము. రాజకీయ పార్టీలు, ప్రభుత్వాలు మరియు ఇతరులు మహిళలను సాధికారపరచడంలో తమ వంతు పాత్ర పోషించాలని పిలుపునిచ్చే లింగ సమానత్వ న్యాయవాదులకు మద్దతు ఇస్తున్నాము. ఇతర కార్యక్రమాలు యువకులు మరియు మహిళలు ప్రజా విధాన రూపకల్పనలో లింగ సమానత్వ చర్యలను కేంద్రంగా చేయడం చుట్టూ వాదనలో పాల్గొనమని ప్రోత్సహిస్తాయి.

ఓటర్లు, అభ్యర్థులు, ఎన్నికైన అధికారులు మరియు పౌర సేవా సభ్యులుగా రాజకీయ రంగాలలో మహిళలకు న్యాయమైన ప్రవేశం ఉండేలా చట్టపరమైన మరియు రాజ్యాంగ సంస్కరణల కోసం ఐరాస మహిళలు వాదిస్తున్నారు. ఎన్నికలు మహిళల హక్కులను నిలబెట్టడానికి, ఎన్నికల హింస లేకుండా ఓటు వేయడం మరియు ప్రచారం చేయడం వంటి కార్యక్రమాలపై ఐరాస దేశ బృందాలతో కలిసి పనిచేస్తామని ప్రకటించాయి.

20 మంది పిల్లల్ని కాపాడి.. ప్రాణాలు కోల్పోయిన అంగన్‌వాడీ ఆయా

మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో తేనెటీగల దాడి నుంచి 20 మంది పిల్లల్ని కాపాడి ప్రాణాలు కోల్పోయింది ఓ అంగన్‌వాడీ ఆయా. ఇందుకు సంబంధించిన పూర్తి వివరాల్లోకి వెళితే.. నీమచ్ జిల్లా రన్వార్ గ్రామంలో ఉన్న అంగన్‌వాడీ సెంటర్‌లో కాంచన్ బాయ్ మేఘావల్ ఆయాగా పని చేస్తోంది. అంగన్‌వాడీ సెంటర్‌లో పిల్లల కోసం కాంచన్ వంట చేస్తోంది. పిల్లలు బయట ఉన్న ఖాళీ స్థలంలో ఆడుకుంటున్నారు. ఎక్కడినుంచి వచ్చాయో తెలీదు కానీ భారీ సంఖ్యలో తేనెటీగలు పిల్లలు ఉన్న చోటుకు వచ్చాయి. ఒక్కసారిగా పిల్లల మీద దాడి చేయటం మొదలెట్టాయి. వారి అరుపులు విన్న కాంచన్ ఏ మాత్రం ఆలస్యం చేయకుండా సాయం చేయడానికి వెళ్లింది. అక్కడ ఉన్న టార్పాలిన్లు, చాపలను తీసుకెళ్లి కొంతమంది పిల్లలకు కప్పింది. మిగిలిన వారికి తన శరీరాన్ని అడ్డుగా పెట్టి.. అక్కడినుంచి అంగన్‌వాడీ సెంటర్‌లోకి తీసుకువచ్చింది. తేనెటీగలు వారిని కుట్టకుండా రక్షణగా నిలబడింది. దీంతో అవి ఆమె మీద విచక్షణా రహితంగా దాడి చేయసాగాయి. ఆమె మాత్రం పక్కకు కదలలేదు. కొద్దిసేపటి తర్వాత గ్రామస్తులు అక్కడికి వచ్చారు. తేనెటీగలను అక్కడినుంచి తరిమివేశారు. కాంచన్ వెంటనే నేలపై కుప్పకూలిపోయింది. కాలూనాథ్, రాజేశ్ రాథోర్‌లు ఆమెను హుటాహుటిన ఆస్పత్రికి తరలించారు. అయితే, అప్పటికే ఆమె చనిపోయినట్లు డాక్టర్లు ధ్రువీకరించారు. కాగా, కాంచన్ మృతితో కుటుంబం దిక్కులేనిది అయిపోయింది. కాంచన్ భర్త శివ్‌లాల్ అనారోగ్యం కారణంగా నడవలేని స్థితిలో మంచానికి పరిమితం అయ్యాడు. భర్త, ముగ్గురు పిల్లలను కాంచన్ తన రెక్కల కష్టంతో పోషిస్తోంది. తేనెటీగల కారణంగా కాంచన్ మరణించటంతో నలుగురు కుటుంబసభ్యుల పరిస్థితి అగమ్యగోచరంగా మారింది.

అవినీతి సూచీలో మెరుగైన భారత్ స్థానం

'ట్రాన్స్‌పరెన్సీ ఇంటర్నేషనల్' తాజాగా విడుదల చేసిన అవినీతిమయ దేశాల జాబితాలో.. 2025 సంవత్సరానికిగాను భారత్ 91వ స్థానంలో నిలిచింది. ప్రభుత్వ అధికారులకు లంచాలు ఇచ్చే సంస్కృతి, ప్రభుత్వ నిధుల మళ్లింపు, బంధుప్రీతి, ఆశ్రితపక్షపాతం (నెపోటిజం), అవినీతిని ప్రశ్నించేవారికి, జర్నలిస్టులకు ఎంతవరకూ రక్షణ ఉంది అనే అంశాల ఆధారంగా దేశాలకు 0 (అత్యధిక అవినీతి) నుంచి 100 (అసలు అవినీతి లేని పరిస్థితి) దాకా స్కోరు ఇవ్వడం ద్వారా ఈ జాబితా రూపొందిస్తారు. ఇందులో భారత్ 39 స్కోరుతో.. మాల్దీవులు, మొరాకో, ట్యునీషియాతో సమానంగా 91వ స్థానంలో నిలిచింది. కిందటి ఏడాది స్కోరు (38)తో పోలిస్తే 2025లో భారత్ స్కోరు ఒక్క పాయింట్ మేర మెరుగుపడింది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా అవినీతి సమస్య నానాటికీ పెరిగిపోతోందని.. అవినీతికి సంబంధించి ప్రపంచ దేశాల సగటు స్కోరు దశాబ్దకాలంలోనే అతి తక్కువగా 42కు పడిపోవడం, మూడింట రెండొంతుల దేశాల స్కోరు 50లోపే ఉండడం ఆందోళన కలిగిస్తోందని ట్రాన్స్‌పరెన్సీ ఇంటర్నేషనల్ తన నివేదికలో పేర్కొంది. ఆసియా పసిఫిక్ ప్రాంతంలో.. నానాటికీ పెరుగుతున్న అవినీతిపట్ల ప్రజలు ఆగ్రహంతో ఉన్నట్టు.. పలు దేశాల్లో యువత ఈ అవినీతికి వ్యతిరేకంగా నిరసనలకు దిగుతున్నట్టు తెలిపింది. ఈ జాబితాలో 89 స్కోరుతో డెన్మార్క్ అతి తక్కువ అవినీతి ఉన్న దేశంగా అగ్రస్థానంలో నిలవగా.. ఫిన్‌లాండ్ (88), సింగపూర్(84), న్యూజిలాండ్(81), నార్వే(81) స్వీడన్(80), స్విట్జర్లాండ్ (80), లగ్జెంబర్గ్ (78), నెదర్లాండ్స్ (78), జర్మనీ (77) తొలి పది స్థానాల్లో నిలిచాయి.

వెట్టి రహిత రాష్ట్రంగా ఏపీ

హైకోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ మానవేంద్రనాథ్ రాయ్ ఆకాంక్ష

ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను వెట్టి రహిత రాష్ట్రంగా మార్చేందుకు ప్రతి ఒక్కరూ కంకణబద్ధులు కావాలని హైకోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ మానవేంద్రనాథ్ రాయ్ అన్నారు. వెట్టి చాకిరి నిర్మూలన చట్టం-1976 అమలులోకి వచ్చి 50 ఏళ్లు పూర్తయిన సందర్భంగా అమరావతిలోని విట్ (వీఐటీ) యూనివర్సిటీలో నిర్వహించిన రాష్ట్రస్థాయి కార్యశాలలో న్యాయమూర్తులు, ఉన్నతాధికారులు, పౌరసమాజ సంస్థలు, వెట్టి చాకిరి బాధితులు, విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు. ఏపీని వెట్టి చాకిరి రహిత రాష్ట్రంగా మార్చేందుకు ఐక్యంగా పని చేయాలని ప్రతిజ్ఞ చేశారు.

ఈ కార్యక్రమంలో హైకోర్టు పూర్వ న్యాయమూర్తి జస్టిస్ ఏవీ శేషసాయి, మరో పూర్వ న్యాయమూర్తి జస్టిస్ కృపాసాగర్, జీవన్ జ్వాల సంస్థ ప్రధాన కార్యదర్శి కె.తెన్మోజి, రాష్ట్ర భూపరిపాలన శాఖ ముఖ్య కమిషనర్ జి.జయలక్ష్మి, రాష్ట్ర న్యాయ్ సవల ప్రాధికార సంస్థ సభ్య కార్యదర్శి హిమబిందు, రాష్ట్ర న్యాయ సేవల సంస్థ డిప్యూటీ సెక్రటరీ హెచ్ అమరరంగేశ్వరరావు, వీఐటి వీసీ, డీన్, రిజిస్ట్రార్ పాల్గొన్నారు.

ఏపీలో పెరుగుతున్న టీనేజ్ ప్రెగ్నెన్సీ

ఆందోళన పరుస్తున్న పాపులేషన్ మేనేజ్‌మెంట్ సర్వే

భారతదేశంలో మహిళల కనీస వివాహ వయస్సు 18 ఏళ్ళు... దీన్ని పురుషులతో సమానంగా 21 ఏళ్లకు పెంచాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం భావిస్తోంది. ఇలా పెళ్లి వయసును పెంచాలనే ఆలోచనకు మహిళల ఆరోగ్యమే ప్రధాన కారణం. చిన్న వయసులో పెళ్లి కారణంగా మహిళలు గర్భం దాలుస్తున్నారు.. దీంతో తల్లి, శిశువుకు అనారోగ్య సమస్యలు ఎదురవుతున్నాయి, మరణాలు కూడా ఎక్కువగా ఉంటున్నాయి. అందుకే కేంద్రం కనీస వివాహ వయసు పెంచాలనుకుంటోంది... అంటే టీనేజీ ప్రెగ్నెన్సీని తగ్గించాలనుకుంటోంది. అయితే ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను 'టీనేజీ ప్రెగ్నెన్సీ' కంగారు పెడుతోంది. తాజాగా ప్రభుత్వం నిర్వహించిన 'పాపులేషన్ మేనేజ్‌మెంట్' సర్వేలో ఆసక్తికర విషయాలు వెలుగుచూశాయి. రాష్ట్రంలో టీనేజీ ప్రెగ్నెన్సీ రోజురోజుకు పెరుగుతోందని... కొన్ని జిల్లాల్లో 10 శాతానికి పైగానే ఉందని తేలింది. ప్రస్తుతం మహిళల కనీస వివాహ వయస్సు 18 ఏళ్ళు... అంటే పెళ్లయిన ఏడాదికే పిల్లలు పుడతారని అనుకున్నా కనీస గర్భధారణ వయసు 19 ఏళ్లు. ఇంతకంటే ఎక్కువ వయసుండే మహిళలకే గర్భం, పిల్లలను కనడం సేఫ్... తక్కువ వయసుంటే ప్రమాదాలకు ఆస్కారం ఎక్కువ కాబట్టి 19 ఏళ్లకంటే తక్కువ వయసున్న మహిళలు గర్భం దాలిస్తే దానిని 'టీనేజీ ప్రెగ్నెన్సీ' అంటారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో టీనేజీ ప్రెగ్నెన్సీ అంటే చిన్న వయసులో గర్భందాల్చే అమ్మాయిల సంఖ్య రోజురోజుకు పెరుగుతోంది. ఈ విషయం ప్రభుత్వం చేపట్టిన పాపులేషన్ మేనేజ్‌మెంట్ సర్వే 2025-26 లో బైటపడింది. రాష్ట్రంలో 8.8 శాతం టీనేజీ ప్రెగ్నెన్సీ నమోదయ్యింది. ఈ సర్వే వివరాలను రాష్ట్ర ఆరోగ్య శాఖ కార్యదర్శి సౌరభ్ గౌర్ వెల్లడించారు.

ఏపీ పాపులేషన్ మేనేజ్‌మెంట్ సర్వే 2025-26 ప్రకారం కుప్పం నియోజకవర్గంలో అత్యధికంగా టీనేజ్ అమ్మాయిలు గర్భం దాలుస్తున్నారు. ఇక్కడ టీనేజీ ప్రెగ్నెన్సీ రేటు 14.9 శాతంగా ఉంది. అంటే బాల్య వివాహాలు జరుగుతున్నట్లు స్పష్టంగా అర్థమవుతోంది. కుప్పంలో టీనేజీ ప్రెగ్నెన్సీలు తగ్గించేందుకు అధికారులు ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకుంటున్నారు...

బాల్య వివాహాలపై కఠినంగా వ్యవహరించనున్నారు. అత్యధిక టీనేజీ ప్రెగ్నెన్సీ కుప్పంలో అయితే అత్యల్పం మాత్రం విశాఖపట్నంలో. ఇక్కడ కేవలం 3.98 శాతం టీనేజీ ప్రెగ్నెన్సీలు నమోదవుతున్నాయి. రాష్ట్రం మొత్తం కూడా వైజాగ్ తరహాలో అత్యల్ప టీనేజీ ప్రెగ్నెన్సీ ఉండేలా చూడటమే ప్రభుత్వం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. కర్నూల్, నెల్లూరు, ప్రకాశం, అనంతపురం, బాపట్ల, పల్నాడు జిల్లాల్లో టీనేజీ ప్రెగ్నెన్సీ 12 శాతంగా ఉంది. అలాగే చిత్తూరు, తిరుపతి, అన్నమయ్య, ఏలూరు, సత్యసాయి, నంద్యాల జిల్లాల్లో 10 నుండి 12 శాతం ఉంది. కాకినాడ, తూర్పు గోదావరి, అల్లూరి, గుంటూరు జిల్లాల్లో 8 నుండి 10 శాతం టీనేజీ ప్రెగ్నెన్సీ ఉంది. మిగతా జిల్లాల్లో తక్కువగానే టీనేజీ ప్రెగ్నెన్సీ ఉందని పాపులేషన్ మేనేజ్‌మెంట్ సర్వే బయటపెట్టింది.

ప్రపంచంలో సగం... వార్తల్లో పావు వంతు మాత్రమే

బీజింగ్ డిక్లరేషన్ మరియు ప్లాట్‌ఫామ్ ఫర్ యాక్షన్ ద్వారా మహిళలకు పరివర్తనాత్మక మార్పును ప్రభుత్వాలు ప్రతిజ్ఞ చేసిన ముప్పై సంవత్సరాల తరువాత, ప్రపంచ వార్తలలో మహిళలు దాదాపు కనిపించకుండానే ఉన్నారని ఒక ప్రపంచ అధ్యయనం కనుగొంది. ప్రపంచ జనాభాలో సగం మంది మహిళలు ఉన్నారు, అయినప్పటికీ వార్తల్లో కనిపించే లేదా వినిపించే వారిలో పావు వంతు మాత్రమే ఉన్నారు. ఈ గణాంకాలు గత 15 సంవత్సరాలలో దాదాపుగా మారలేదు, 30 సంవత్సరాలలో కేవలం తొమ్మిది పాయింట్ల మార్పు మాత్రమే. అన్ని ప్రసార, రేడియో మరియు ప్రింట్ క్లిప్‌లలో కేవలం 26 శాతం మాత్రమే మహిళలు కనిపిస్తారు లేదా వినిపిస్తారు.

అంతర్జాతీయ కమ్యూనికేషన్ హక్కుల సంస్థ నిర్మించిన మరియు యుఎన్ ఉమెన్స్ యాక్ట్ టు ఎండ్ వయొలెన్స్ అగైనెస్ట్ ఉమెన్ ప్రోగ్రామ్ మద్దతుతో గ్లోబల్ మీడియా మానిటరింగ్ ప్రాజెక్ట్ యొక్క తాజా ఎడిషన్, మీడియాలో లింగ ప్రాతినిధ్యంపై అతిపెద్ద మరియు దీర్ఘకాలిక పరిశోధన అధ్యయనం. ఈ సంవత్సరం పరిశోధన ఫలితాలు వార్తా విషయాలు మరియు వనరులలో మహిళలు కేవలం 26 శాతం మాత్రమే ఉన్నారని, ప్రసారం, రేడియో మరియు ముద్రణలో పూర్తిగా లేకపోవడాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నాయి.

2025 గ్లోబల్ మీడియా మానిటరింగ్ ప్రాజెక్ట్ (GMMP) కీలక ఫలితాల ప్రారంభ

రికార్డింగ్ ప్రకారం - ఇది వార్తల్లో మహిళల స్వరాలపై ప్రపంచంలోనే అత్యంత సుదీర్ఘంగా కొనసాగుతున్న అధ్యయనం. ప్రధాన స్రవంతి మీడియాలో ప్రాతినిధ్యం వహించని యువతులు మరియు బాలికలకు ఈ ప్రాతినిధ్యం లేకపోవడం చాలా కీలకం.

ప్రపంచ జనాభాలో సగం మందిని ప్రభావితం చేస్తున్నప్పటికీ, లింగ ఆధారిత హింస వార్తల్లోకి రావడం చాలా తక్కువ. చాలా మంది మహిళలు అనుభవించే కష్టనష్టాలకు సంబంధించి 100 కథనాలలో 2 కంటే తక్కువ మాత్రమే కవర్ చేస్తాయి.

అదనంగా, ప్రతి 100 కథనాలలో 2 మాత్రమే స్టీరియోటైప్‌లను స్పష్టంగా సవాలు చేస్తున్నాయి, వార్తా మాధ్యమం ఇప్పటికే ఉన్న పక్షపాత ధోరణులను బలోపేతం చేయడం ద్వారా లింగ సమానత్వానికి అంటుకునే అవరోధంగా ఉందని ధృవీకరిస్తుంది.

మూడు దశాబ్దాల GMMP పర్యవేక్షణలో లింగ మూస పద్ధతులను ఎదుర్కొనే జర్నలిజం ఇప్పుడు అత్యల్ప స్థాయికి చేరుకుంది, మహిళలు మరియు బాలికలపై పెరుగుతున్న ప్రపంచ వ్యతిరేకత కష్టపడి సాధించిన పురోగతిని దెబ్బతీస్తోందనడానికి స్పష్టమైన రుజువు.

“మీడియా వాస్తవికతను ప్రతిబింబిస్తుంది - మరియు ప్రజాస్వామ్యానికి మరియు అందరు మహిళలు మరియు బాలికలకు న్యాయమైన మరియు సమానమైన ప్రపంచానికి ఇది చాలా అవసరం. కానీ మహిళలు లేనప్పుడు, ప్రజాస్వామ్యం అసంపూర్ణంగా ఉంటుంది” అని యుఎన్ మహిళా డిప్యూటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టర్ కిర్సీ మాడి అన్నారు. “లింగ సమానత్వానికి వ్యతిరేకంగా నేటి ఎదురుదెబ్బల నేపథ్యంలో, ఈ ఫలితాలు ఒక మేల్కొలుపు పిలుపు మరియు చర్యకు పిలుపు రెండూ. సమానత్వాన్ని ముందుకు తీసుకెళ్లడంలో మీడియా తన పాత్రను పోషించగలిగేలా ఒక తీవ్రమైన పునరాలోచన అవసరం. మహిళల స్వరాలు లేకుండా, పూర్తి కథ లేదు, న్యాయమైన ప్రజాస్వామ్యం లేదు, శాశ్వత భద్రత లేదు మరియు ఉమ్మడి భవిష్యత్తు లేదు” అని ఆమె అన్నారు.

ఈ ఆందోళనకరమైన చిత్రం ఉన్నప్పటికీ, కొన్ని రంగాలలో పురోగతి ఉంది. ఉదాహరణకు, సాంప్రదాయ వార్తా కథనాలలో 41 శాతం మంది రిపోర్టర్లు ఇప్పుడు మహిళలు, 1995లో 28 శాతం నుండి మెరుగుదల. ఇది చాలా ముఖ్యమైనది ఎందుకంటే మహిళా జర్నలిస్టుల కథనాలు పురుషుల కథనాల కంటే (24 శాతం) మహిళల విషయాలను (29 శాతం) నిరంతరం ఎక్కువగా కలిగి ఉంటాయి, ఇది న్యూస్‌రూమ్ సిబ్బందిలో సమానత్వం యొక్క ప్రాముఖ్యతను మరింత సమాన ప్రాతినిధ్యం కోసం ఒక మార్గంగా నొక్కి చెబుతుంది.

“GMMP అనేది ప్రపంచ జవాబుదారీతనం సాధనం అని GMMP నిపుణుల బృంద కన్వీనర్ సారా మచారియా అన్నారు. “ముప్పై సంవత్సరాల డేటా లోతుగా పాతుకుపోయిన

స్టీరియోటైప్‌ల స్థిరత్వాన్ని మరియు మరింత సమ్మిళితమైన, ప్రాతినిధ్య జర్నలిజం వైపు మన వ్యూహాలను సమూలంగా మార్చుకోవాల్సిన అవసరాన్ని వెల్లడిస్తుంది” అన్నారు.

మీడియాలో, అధికార స్వరాలు ఇప్పటికీ పురుషాధిక్యతలోనే ఉన్నాయి. మహిళలను తరచుగా ప్రత్యక్ష సాక్షులుగా వ్యక్తిగత ఖాతాలు ఇచ్చేవారిగా ఉటంకిస్తారు - వారి అర్హతలు ఉన్నప్పటికీ, వారు విషయ నిపుణులుగా కాదు. ప్రపంచం సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యాల చివరి ఐదు సంవత్సరాల్లోకి అడుగుపెడుతున్న తరుణంలో, మరియు 80వ ఐరాస జనరల్ అసెంబ్లీలో బీజింగ్-30ని జరుపుకుంటున్న తరుణంలో, లింగ సమానత్వం కోసం 2025 ఫలితాలు ఒక మైలురాయి తరుణంలో వచ్చాయి. “మహిళలు మరియు బాలికలు మీడియాలో తమను తాము ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి మరియు వారి కథలను చెప్పడానికి అర్హులు. ఈ వాస్తవాన్ని నిజం చేయాల్సిన బాధ్యత ఇప్పుడు ప్రభుత్వాలు, ఎడిటర్లు, వేదికలు మరియు విధాన రూపకర్తలపై ఉంది. ప్రతి న్యూస్ రూమ్ మరియు ప్రతి కథలో మహిళల గొంతులు వినిపించే వరకు మేము వెనక్కి తగ్గము అని ఐరాస మహిళా డిప్యూటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టర్ కిర్సీ మాడి అన్నారు.

చిన్నారులు, మహిళల జోలికొస్తే సహించం

ఏపీ డీజీపీ హరీశ్‌కుమార్ గుప్తా హెచ్చరిక

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో మహిళలు, బాలికల భద్రతకు అధిక ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నామని డిజిపి హరీశ్‌కుమార్ గుప్తా స్పష్టం చేశారు. పోక్సో కేసుల్లో స్పీడ్ ట్రయల్ మానిటరింగ్ విధానం అమలు చేస్తున్నట్లు తెలిపారు. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 164 శక్తి బృందాలు ఏర్పాటు చేసి నిరంతరం మహిళలకు భద్రత కల్పిస్తున్నామని.. డయల్ 112, శక్తి యాప్స్‌కు ర్యాపిడ్ రెస్పాన్స్ యూనిట్లు క్షణాల్లో స్పందిస్తున్నాయని చెప్పారు. బాధితులు శక్తి వాట్సాప్ 79934 85111కు ఫిర్యాదు చేస్తే బాధితులు లైవ్, సేఫ్ ట్రాకింగ్ సదుపాయాలు పొందవచ్చని సూచించారు. కాగా, చిన్నారులు, మహిళలపై నేరాలకు పాల్పడిన కేసుల్లో ఇప్పటివరకు 524 శిక్షలు పడ్డాయి. అందులో ఏడుగురికి మరణ శిక్షలు..138 మందికి యావజ్జీవం విధించిన కోర్టులు.. 119 కేసుల్లో 20నుంచి 25ఏళ్ల జైలు శిక్షలు విధించాయి. ఐదేళ్లు, ఏడేళ్లు, పదేళ్లు విధించిన శిక్షలు 370 దాకా ఉన్నాయి. విజయనగరం జిల్లా 50కి పైగా కేసుల్లో శిక్షలతో అగ్రస్థానంలో ఉండగా, ఆ తర్వాతి స్థానాల్లో విజయవాడ పోలీస్ కమిషనరేట్, ఏలూరు జిల్లా, పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు, విశాఖపట్నం కమిషనరేట్ ఉన్నాయి.

బాలికలకు ఉచితంగా HPV వ్యాక్సినేషన్

క్యాన్సర్‌కు చెక్ పెట్టేలా కేంద్రం కీలక నిర్ణయం
జాతీయ టీకా కార్యక్రమం ప్రారంభం

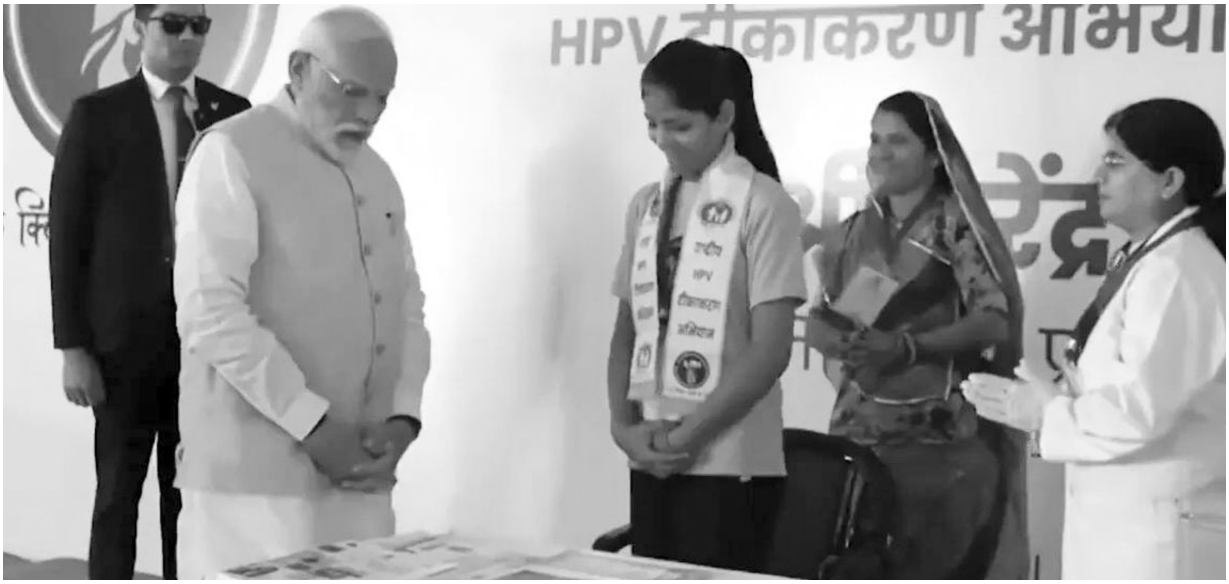

మహిళల్లో నివారించగలిగే క్యాన్సర్లను అరికట్టే దిశగా కేంద్ర ప్రభుత్వం కీలక నిర్ణయం తీసుకుంది. ఈ క్రమంలోనే దేశవ్యాప్తంగా హ్యూమన్ పాపిలోమావైరస్ (HPV vaccination) టీకాను అందించేందుకు నిర్ణయించింది. జాతీయ టీకా కార్యక్రమంలో భాగంగా 14ఏళ్ల వయసు పైబడిన బాలికలకు ఉచితంగా అందించనున్నట్లు కేంద్ర ఆరోగ్యశాఖ వర్గాలు వెల్లడించాయి. ఈ సింగిల్ షాట్ గార్డాసిల్ ఇంజెక్షన్‌ను ఆరోగ్య కేంద్రాల్లో ఉచితంగా ఇవ్వనున్నట్లు వివరించాయి. ఇవి మహిళల్లో నివారించగలిగే క్యాన్సర్లను ఇది అడ్డుకుంటాయని పేర్కొన్నాయి. గార్డసిల్ వ్యాక్సిన్ నాలుగు రకాల గర్భాశయ క్యాన్సర్‌ల నుంచి రక్షణ కల్పిస్తుంది. ముఖ్యంగా హెచ్‌పీవీ టైప్ 16, 18 తోపాటు టైప్ 6, 11 రకాల నుంచి కూడా రక్షణ కల్పిస్తుంది. ఒక డోసు వ్యాక్సిన్ అందించడం వల్ల బాలికలకు, సంబంధిత వైరస్‌ల నుంచి దీర్ఘకాల రక్షణ కలుగుతుందని దేశీయంగా,

అంతర్జాతీయంగా జరిపిన శాస్త్రీయ పరిశోధనల్లో వెల్లడైంది. గర్భాశయ ముఖద్వార క్యాన్సర్‌ను అడ్డుకోవడంలో దాదాపు 93- 100 శాతం సమర్థంగా పనిచేసినట్లు తేలింది. ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ సిఫార్సులకు అనుగుణంగా ఈ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించనున్నారు.

15ఏళ్ల లోపు బాలికల కోసం ప్రస్తుతం మార్కెట్‌లో అందుబాటులో ఉన్న గార్డాసిల్-4 టీకాను రెండు డోసుల్లో తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది. బహిరంగ మార్కెట్‌లో దీని ఒక్కో డోసు ధర రూ.3,927గా ఉంది. అదే 15 ఏళ్ల వయసు దాటిన బాలికలు మాత్రం మూడు డోసుల్లో తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది. ఈ వ్యాక్సిన్‌కు భద్రత విషయంలో మెరుగైన రికార్డు ఉంది. ఈ టీకా 2006లో అందుబాటులోకి రాగా, ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఇప్పటి వరకు 50 కోట్ల డోసులను పంపిణీ చేపట్టారు. ఫలితంగా అనేక దేశాల్లో గర్భాశయ ముఖద్వార క్యాన్సర్లు గణనీయంగా తగ్గినట్లు అంచనా వేశారు. 160 దేశాల్లో ఇప్పటికే ఈ టీకా పంపిణీ కార్యక్రమం అమల్లో ఉండగా, వీటిలో 90 దేశాలు సింగిల్ డోసులో వ్యాక్సిన్‌ను అందిస్తున్నాయి. ఆయుష్మాన్ ఆరోగ్య కేంద్రాలు, కమ్యూనిటీ హెల్త్ సెంటర్లు, జిల్లా ఆసుపత్రులు, ప్రభుత్వ మెడికల్ కాలేజ్‌ల్లో మాత్రమే ఈ వ్యాక్సినేషన్ జరుగుతుంది. ప్రతి సెషన్ వైద్యుల పర్యవేక్షణలో మాత్రమే నిర్వహిస్తారు. ఏవైనా అరుదైన సైడ్ ఎఫెక్ట్స్ వస్తే, తక్షణం చికిత్స అందించేలా నిరంతరం హెల్త్ ఫెసిలిటీ ఏర్పాటు చేశారు. కనుక 14 ఏళ్ల కుమార్తెలు ఉన్న తల్లిదండ్రులు వారికి ఈ వ్యాక్సినేషన్ చేయించాలి. ఇది ప్రాణాలను రక్షించే ఒక మంచి ముందడుగు. ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ సిఫారసులకు అనుగుణంగా బాలికలకు ఉచితంగా ఈ వ్యాక్సిన్ ఇచ్చే కార్యక్రమం ప్రారంభం కానుంది. కనుక జాతీయ ఇమ్యునైజేషన్ షెడ్యూల్‌లో హెచ్‌పీవీ వ్యాక్సిన్‌ను చేర్చిన 160వ దేశంగా భారత్ అవతరించనుంది.

క్యాన్సర్ బాధితుల దేశాల్లో భారత్ మూడో స్థానం

సంఖ్యా పరంగా చూస్తే, ప్రపంచంలో ఎక్కువ క్యాన్సర్ బాధితులు ఉన్న దేశాల్లో భారత్ మూడోది. మొదటి, రెండు స్థానాల్లో చైనా, అమెరికా ఉన్నాయి. 2040 నాటికి దేశంలో క్యాన్సర్ రోగుల సంఖ్య ఏటా 20 లక్షలకు చేరే అవకాశం ఉందని అంచనా వేశారు. ప్రస్తుతం ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఏటా 2 కోట్ల మంది క్యాన్సర్ బారిన పడుతుండగా, వీరిలో 15 లక్షల మంది భారతీయులే ఉన్నట్లు ప్రభుత్వ గణాంకాలు వెల్లడిస్తున్నాయి. ప్రస్తుత డేటా ప్రకారం, భారత మహిళల్లో గర్భాశయ క్యాన్సర్ రెండో అత్యంత సాధారణ క్యాన్సర్‌గా ఉంది. ఏటా దాదాపు 80,000 కొత్త కేసులు నమోదు అవుతుండగా, సుమారు 42,000 కంటే ఎక్కువ మంది మరణిస్తున్నారు. ఇందులో 80 శాతానికి పైగా కేసులు హెచ్‌పివి రకాలు 16 మరియు 18 వల్లనే సంభవిస్తున్నాయి.

ముగ్గురు అక్కాచెల్లెళ్ల ప్రాణం తీసిన కొరియన్ ఆన్‌లైన్ గేమ్

ఉత్తరప్రదేశ్‌లో దారుణ సంఘటన చోటుచేసుకుంది. ఆన్‌లైన్ కొరియన్ గేమ్ ముగ్గురు అక్కాచెల్లెళ్ల ప్రాణం తీసింది. ఆన్‌లైన్ గేమ్ ఆడవద్దని తల్లిదండ్రులు మందలించటంతో ముగ్గురు అక్కాచెల్లెళ్లు 9వ అంతస్తు నుంచి కిందకు దూకి ప్రాణాలు తీసుకున్నారు. వివరాల్లోకి వెళితే.. ఘజియాబాద్‌కు చెందిన 16 ఏళ్ల నిషిక, 14 ఏళ్ల ప్రాచి, 12 ఏళ్ల పఖి ఎంతో అన్యోన్యంగా ఉండేవారు. అన్ని పనులు కలిసే చేసేవారు. కోవిడ్ సమయంలో ముగ్గురు అక్కాచెల్లెళ్లు టాస్క్ బేస్డ్ కొరియన్ ఆన్‌లైన్ గేమ్ 'కొరియన్ లవర్'కు బానిసలుగా మారారు. గంటలు, గంటలు గేమ్ ఆడుతూ గడిపేవారు. అంతేకాదు.. తమ పేర్లు మార్చుకుని కొరియన్ పేర్లు పెట్టుకున్నారు. గేమ్ అడిక్షన్ కారణంగా స్కూలుకు కూడా సరిగా వెళ్లేవారు కాదు. పిల్లలు పూర్తిగా గేమ్‌కు బానిసలుగా మారటంతో తల్లిదండ్రులకు కోపం వచ్చింది. వారిని ఇకపై గేమ్ ఆడవద్దని మందలించారు. దీంతో ముగ్గురూ మనస్తాపానికి గురయ్యారు. గేమ్ ఆడకుండా బతకలేమని భావించారు.

ఈ నేపథ్యంలోనే ముగ్గురూ కలిసి చనిపోవాలని నిశ్చయించుకున్నారు. 8 పేజీల సూసైడ్ నోట్ రాశారు. రాత్రి 2.30 గంటల ప్రాంతంలో 9వ అంతస్తులో ఉన్న తమ ఫ్లాట్ కిటికీ నుంచి ఒకరి తర్వాత ఒకరు కిందకు దూకి ప్రాణాలు తీసుకున్నారు. బిల్డింగ్ దగ్గర పెద్ద శబ్ధం రావటంతో స్థానికులు అక్కడికి వచ్చారు. నేలపై రక్తపు మడుగులో పడి ఉన్న

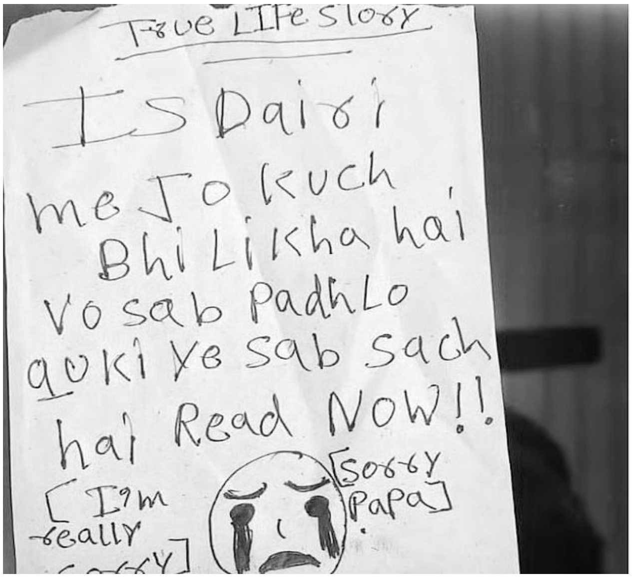

వారిని చూసి షాక్ అయ్యారు. వెంటనే పోలీసులకు సమాచారం ఇచ్చారు. సమాచారం అందుకున్న వెంటనే పోలీసులు సంఘటనా స్థలానికి చేరుకున్నారు. ముగ్గురిని ఆస్పత్రికి తరలించారు. అప్పటికే వారు చనిపోయినట్లు డాక్టర్లు ధ్రువీకరించారు.

మాస్ సూసైడ్‌పై కేసు నమోదు చేసుకున్న పోలీసులు దర్యాప్తు చేపట్టారు. అక్కాచెల్లెళ్ల గదిలోకి వెళ్లి పరిశీలించగా అక్కడ సూసైడ్ నోట్ దొరికింది. ఆ సూసైడ్ నోట్‌లో వారు తమ బాధనంతా వివరంగా రాసుకొచ్చారు. తల్లిదండ్రులకు క్షమాపణ సైతం చెప్పారు. పోలీసుల ప్రాథమిక దర్యాప్తులో ఏం తేలిదంటే.. ప్రాచీ విపరీతంగా మొబైల్ ఫోన్ వాడేది. ఆమె కారణంగానే మిగిలిన ఇద్దరూ ఆన్‌లైన్ గేమ్ 'కొరియన్ లవర్'కు బానిసలుగా మారారు. చివరకు గేమ్ అడిక్షన్ కారణంగానే ముగ్గురూ ప్రాణాలు కోల్పోయారు.

14 ఏళ్ల కూతుర్ని రూ. 2 లక్షలకు అమ్మేసిన తల్లి

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని అన్నమయ్య జిల్లాలో ఓ తల్లి దారుణానికి ఒడిగట్టింది. 2 లక్షల రూపాయలకు కూతుర్ని అమ్మేసింది. 14 ఏళ్ల తన కూతురిని 54 ఏళ్ల వ్యక్తికి ఇచ్చి పెళ్లి చేసింది. వివరాల్లోకి వెళితే.. పుంగనూరులోని బీడీ కాలనీకి చెందిన రామరాజు, శోభ దంపతులకు ముగ్గురు ఆడ పిల్లలు ఉన్నారు. గత కొంత కాలం నుంచి భార్యాభర్తల మధ్య గొడవలు జరుగుతూ ఉన్నాయి. ఈ నేపథ్యంలోనే 2 నెలల క్రితం శోభ భర్తతో గొడవపడి ఇంటినుంచి వెళ్లిపోయింది. రెడ్డప్ప అనే మధ్యవర్తి ద్వారా 14 ఏళ్ల పెద్ద కూతురిని శోభ అమ్మడానికి ప్రయత్నాలు మొదలుపెట్టింది. కర్ణాటకలోని రాయల్పాడుకు చెందిన 54 ఏళ్ల రెడ్డి రాజశేఖర్‌తో రెడ్డప్ప బేరం కుదిర్చాడు. శోభకు 2 లక్షల రూపాయలు ఇచ్చే విధంగా ఒప్పందం కుదిరింది. ఒప్పందం మేరకు రాజశేఖర్ మొదట 50 వేల రూపాయలు ఇచ్చాడు. 10 రోజుల క్రితం బెంగళూరులో బాలికను పెళ్లి చేసుకుని ఇంటికి తీసుకెళ్లిపోయాడు. పెళ్లి తర్వాత రాజశేఖర్ బాలికను ఇబ్బంది పెట్టసాగాడు.

దీంతో తట్టుకోలేకపోయిన బాలిక చిన్నాన్నకు ఫోన్ చేసి విషయం చెప్పింది. తర్వాత చిన్నాన్న సాయంతో పుంగనూరు చేరుకుంది. ఇద్దరూ కలిసి పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేశారు. కర్ణాటకలో జరిగిన ఘటన కావటంతో పుంగనూరు పోలీసులు కేసు నమోదు చేయలేదు. బాలికకు రక్షణ కల్పించేలా ఐసీడీఎస్ అధికారులకు అప్పగించారు. ఇక, ఈ సంఘటనపై జిల్లా యంత్రాంగం సీరియస్ అయింది. ఐసీడీఎస్ అధికారుల చేత విచారణ చేపట్టింది. అధికారులు బాలిక తల్లిదండ్రులకు కౌన్సెలింగ్ ఇచ్చారు. బాలిక చదువుకోవడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు.

Form - IV
(See Rule 8)

Statement about ownership and other particulars of the UDBHAVA Telugu Monthly, Hyderabad, as required under Rule 8 of the Registration of News Paper (Central) Rules, 1956.

1. Place of Publication	:	Hyderabad
2. Periodicity of Publications	:	Monthly
3. Printer's Name	:	M. Madhava Vasu
Whether Citizen of India?	:	Yes
Address	:	1-24-21/4, (24-387), Plot No.1, Sri Sai Nagar, Lothukunta, Alwal, Secunderabad - 500 015
4. Publisher's Name	:	M. Madhava Vasu
Whether Citizen of India?	:	Yes
Address	:	1-24-21/4, (24-387), Plot No.1, Sri Sai Nagar, Lothukunta, Alwal, Secunderabad - 500 015
5. Editor's Name	:	M. Madhava Vasu
Whether Citizen of India?	:	Yes
Address	:	1-24-21/4, (24-387), Plot No.1, Sri Sai Nagar, Lothukunta, Alwal, Secunderabad - 500 015
6. Name and address of Individuals who own the Newspaper	:	M. Madhava Vasu
	:	1-24-21/4, (24-387), Plot No.1, Sri Sai Nagar, Lothukunta, Alwal, Secunderabad - 500 015

I, M. Madhava Vasu, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

Sd/-

M. Madhava Vasu
(Publisher)

Our Aim

all Human Rights for all

Aims Human Rights Society Surveys

Women and Child Welfare / Freedom / Rights

Regd. No. 1808/2005

Regd. Off: Plot No.1, H. No.1-24-21/4, (24-387), Sri Sai Nagar,
Lothukunta, Alwal, Secunderabad - 500 015.